

Prilog 1.

Program za zaštitu i promovisanje osnovnih ljudskih prava i sloboda (2021-2025) i Akcioni plan (2021-2023)

Izveštaj o praćenju sprovođenja Akcionog plana za (2023)

Maj 2024.

U nastavku je predstavljen Akcioni plan (2021-2023) za sprovođenje Programa zaštite i unapređenja osnovnih ljudskih prava i sloboda (2021-2025), sa kolonom na kraju, koja pokazuje napredak u implementaciji, po preporuci Priručnika Vlade za planiranje, izradu i praćenje strateških dokumenata (2019).

Uputstvo:

Zelena boja označava potpunu implementaciju aktivnosti

Narandžasta boja označava delimičnu implementaciju ili da je aktivnost u toku

Crvena boja označava da aktivnost nije realizovana i da nema razvoja u vezi sa njom

Prilog 1.

Izveštaj o praćenju sprovođenja Akcionog plana za (2021-2022.) - Model o progresu u odnosu na delovanje

Fokus izveštaja o Akcionom planu je na završetku radnji (progresu), kako je predviđeno Akcionim planom i razlozima kašnjenja, koji su dati u koloni „Napredak u implementaciji“.

Br.	Objektive i delovanje	Krajnji rok	Izvor finansiranja	Vodeća i pomoćna institucija	Produkt (Output)	Progres u primeni
I.	Strateški cilj: Poboljšanje upravljanja, transparentnosti, institucionalne koordinacije i odgovornosti unutar javnih institucija, radi daljeg ostvarivanja ljudskih prava					
I.1	Specifični cilj: Razvoj efikasnih, odgovornih, inkluzivnih, participativnih i odgovornih institucionalnih mehanizama na svim nivoima za zaštitu i unapređenje ljudskih prava					
I.1.1	Funkcionalizovati Koordinacionu međuministarsku grupu za ljudska prava, kao glavni vladin koordinator za ljudska prava	2021	Budžet Kosova	KP/KDU	Međuministarska grupa za ljudska prava je funkcionalna Poslovnik o radu Međuministarske grupe za ljudska prava je odobren	<p>Vlada Kosova daje prioritet poboljšanju međuinstitucionalne koordinacije u pogledu izrade i implementacije zakona i politika u oblasti ljudskih prava. Dana 10. decembra 2021. godine, u toku koordinacije procesa za izmenu i dopunu Odluke br. 06/87, dana: 13.05.2016. za Međuministarsku koordinacionu grupu za ljudska prava, Vlada Kosova je odlučila da osnuje Međuinstitucionalne koordinacione grupe za ljudska prava. Promene se početno odnose na naziv grupe, pošto njeni članovi nisu samo resorna ministarstva, već i nezavisne institucije i kao takva se ne može nazvati međuresornim mehanizmom, koji se odnosi na (prethodnu odluku), već međuinstitucionalnim mehanizmom. Ovaj mehanizam će voditi treća zameinica premijera za pitanja manjina i ljudskih prava, gđa. Emilija Redžepi. Međuinstitucionalna koordinaciona grupa za ljudska prava je glavni koordinacioni organ za ljudska prava u okviru Vlade Kosova, čije su dužnosti, odgovornosti i sastav određeni Odlukom br. 10/47 od 10.12.2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> Grupa funkcioniše na osnovu Poslovnika o radu br. 01/2021. Dana 09. juna 2023. održan je redovan sastanak Koordinacione međuinstitucionalne grupe za ljudska prava, na kojem je tačka dnevnog reda bila: Prezentacija i diskusija Izveštaja o napretku (2022) o realizaciji Akcionog plana (2021-2023) za Program zaštite i unapređenja osnovnih ljudskih prava i sloboda (2021-2025) <p>„Situacija u vezi sa sprovođenjem preporuka Narodnog advokata, upućenih</p>

						institucijama“ (napredak & izazovi). "Prvi put u okviru ovog mehanizma izvršeno je Predstavljanje i adresiranje preporuka proizašlih iz Izveštaja civilnog društva o ljudskim pravima na Kosovu u 2022 godini"
I.1.2	Funkcionalizacija i jačanje mehanizama zaštite od diskriminacije u vladi i opštinama u skladu sa važećim zakonodavstvom	2021-2022	Budžet Kosova	KP/KDU Ministarstva, Opštine EK KEUK	Mehanizmi za zaštitu od diskriminacije su operacionalizovani na centralnom i lokalnom nivou vlasti	Na ministarskom i opštinskom nivou uspostavljeni su institucionalni mehanizmi zaštite od diskriminacije. Prema zvaničnim podacima MALS-a, vidimo da su sada 30 opština imenovala službenika za zaštitu od diskriminacije, dok 8 opština (Klina, Kamenica, Klokot, Elez Han, Parteš, Novo Brdo, Kačanik i Zubin Potok), drugi službenici pokrivaju ovu oblast. Problem, sam po sebi, je što ovi mehanizmi nemaju jedinstvenu strukturu organizacije i imenovanja i nisu u skladu sa Zakonom br. 05/L -021 o zaštiti od diskriminacije, kao i Uredba br. 03/2017 o institucionalnim mehanizmima za zaštitu od diskriminacije u Vladi i opštinama. MALS je obavio procenu kapaciteta opštinskih struktura ovlašćenih za rad sa marginalizovanim grupama. Cilj ovog vrednovanja bio je da saznam o strukturama i postojećim zvaničnicima koji se bave manjinskim zajednicama i ugroženim grupama u opštinama i da identifikujem probleme i izazove sa kojima se ove strukture suočavaju u ispunjavanju svog mandata. https://mapl.rks-gov.net/raportet-vjetore-te-mapl-se/
I.1.3	Profesionalni saveti za ostvarivanje prava, pravovremeno i brzo informisanje i pristup dokumentima putem kojih se ostvaruju njihova prava.	2021-2023	Budžet Kosova	KP/KDU ARR Ministarstva Opštine	Broj organizovanih kampanja i aktivnosti podizanja svesti i informisanja Organizacija debata, stolova sa različitim interesnim grupama Podizanje svesti građana o njihovim pravima i pristupu	U sprovođenju ovih mera, realizovane su brojne aktivnosti od strane ministarstava i opština, agencija, sa naglaskom na nekoliko ključnih, budući da nije moguće predstaviti ih sve, predstavićemo neke od njih; ARR je obeležila 8 mart Osmi mart Međunarodni dan žena uz posvećenje sećanju na kreativne žene, umetnice, profesorke univerziteta i novinarke koje su rušile barijere u oblastima u kojima su radile i sa ženskim likom gradile istoriju naše zemlje i koje više nisu među nama. Konferenciju je pratilo 90 učesnika. Ukupne vrednosti od 2.232.00 evra. ARR u saradnji sa Kosovskim centrom za rodne studije (KCRS), u novembru je organizovala redovni godišnji konsultativni sastanak na visokom nivou, šesti put zaredom, sa institucionalnim akterima, stručnjacima i predstavnicima civilnog društva. Susret je bio fokusiran na posvećenost Kosova procesu evropske integracije iz rodne perspektive, kao i izazovima napretka rodne ravnopravnosti. Iznos troškova bio je 1785.40 evra. Osvetljenje zgrade Vlade povodom obeležavanja 8 marta – Međunarodnog dana žena sa posvetom sećanju na kreativne žene, umetnice, univerzitetske profesorke i novinarke koje su rušile barijere u oblastima u kojima su radile u oblastima u kojima gradile istoriju naše zemlje sa licem žene i koji više

				<p>uslugama</p> <p>nisu u životu" u ukupnoj vrednosti od 1587.70 evra.</p> <p>Osvetljenje zgrade Vlade u ljubičastoj boji sa ružičastom trakom, u znak obeležavanja: Oktobar - Mesec podizanja svesti o karcinomu dojke, Ukupna vrednost od 1587.70 evra, ai izvršeno je štampanje promotivnog materijala (šalovi, torbe, roze trake), u okviru obeležavanja ovog meseca. Ukupna vrednost je 1649.99 evra.</p> <p>Osvetljenje zgrade Vlade u okviru kampanje 16 dana aktivacije, Međunarodne kampanje za eliminaciju nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja u vrednosti od 1,587.70 evra. Povodom održavanja Konferencije koju su organizovali Ministarstvo pravde i predsednica u okviru kampanje 16 dana aktivizma, ARR je podržala osvetljenje zgrade Ministarstva pravde (bivše zgrade Rilindje) u iznosu od 1,587.70 evra. Štampanje promotivnog materijala (kišobrani, torbe, bele trake, sveske). Ukupna vrednost je 5477.15 evra.</p> <p>Ministarstvo zdravlja, Tokom 2023 godine s ciljem da se zdravstveni radnici upoznaju sa Zakonom o zaštiti od diskriminacije u vezi sa obavezama i pravima koje ovaj zakon predviđa, kao i da su predstavljani određeni članovi međunarodnih konvencija kojima se štiti pravo na zdravlje; prezentacije su održane na 5 (pet) OCPM uz finansijsku podršku projekta AQH-a;</p> <p>U primarnoj zaštiti od prvog kontakta pacijenta sa zdravstvenim radnikom je na nivou primarne zdravstvene zaštite.</p> <p>Okrugli stolovi su održani u pet (5) OCPM kao: OCPM – Lipljan; Orahovac; Istok; Kosovo Polje; Obilić.</p> <p>Na okruglim stolovima je učestvovalo 80 zdravstvenih radnika na nivou: glavna sestra i medicinska sestra,</p> <p>Dok stolovi sa predstavnicima romske, aškaliske i egipćanske zajednice, kao i građanima ove zajednice, održani su tokom 2023 godine; Tema prezentacije Zakon o zaštiti od diskriminacije, pravo na žalbu i pravo na zdravlje kao prava čoveka zaštićena Ustavom i Međunarodnom konvencijom,</p> <p>Stolovi su održani u opštinama u kojima je veći broj stanovnika ove zajednice, budući da je prvi kontakt pacijenta sa lekarom na nivou primarne zdravstvene zaštite.</p> <p>U 2023. godini održani su u tri (3) opštine: OCPM- Lipljan; OCPM Podujevo; OCPM- Peć.</p> <p>Na okruglim stolovima je bilo 50 građana romske aškaliske i egipćanske zajednice: rukovodiocice NVO ove zajednice.</p> <p>Ministarstvo zdravlja, u cilju poboljšanja kvaliteta zdravstvenih usluga i pružanja mogućnosti građanima da iskažu svoje nezadovoljstvo prilikom</p>
--	--	--	--	--

					<p>dobijanja zdravstvenih usluga, uspostavilo je liniju za žalbe još od 2013 godine, a tokom 2023 godine registrovano je ukupno 214 žalbi putem liniju za žalbe i imejl linjafalas@rks-gov.net, izveštaj o žalbama je objavljen na sajtu Ministarstva zdravlja za 2023. godinu.</p> <p>Nevladina organizacija VORAE je tokom maja 2023. godine organizovala dve jednodnevne obuke sa ciljem podizanja unutrašnjih kapaciteta promocije i zaštite od diskriminacije. Radionice su organizovane sa službenicima opštinskih kancelarija za zapošljavanje i sa službenicima centara za stručnu obuku, ovih institucija u okviru APRK.</p> <p>JLJP u MŽSPPI Ideo za životnu sredinu je 2023 godine organizovao dvodnevnu radionicu na temu Doprinos žena u zaštiti vodnih resursa i ravnopravno rodna inkluzija koju podržava Program integrisanog upravljanja vodnim resursima na Kosovu. U ovoj radionici predstavljanje JLJP-a bilo je povezano sa doprinosom žena u zaštiti vodnih resursa, jačanje kapaciteta, unapređenje svesti o poslovanju žena i briga o zagađenju vode, prikupljanje podataka na osnovu roda o korišćenju i upravljanju vodom, konsultacije sa zainteresovanim stranama sa rodnom osetljivošću kako bismo u procesu formulisanja politika integrisali rodnu perspektivu. U ovoj radionici su bili predstavnici opština, predstavnici civilnog društva, predstavnici iz SKAT-a i osoblje iz MŽSPPI.</p> <p>Ministarstvo Ekonomije redovno objavljuje dokumenta koja su od interesa za građane i ona koja su zakonska obaveza, a koja se nalaze na web sajtu ME-a: https://me.rks-gov.net/</p> <p>Ministarstvo ekonomije je sprovelo kampanje unapređenja svesti pod nazivom "Uštedite energiju", kao i video zapise sa porukama od premijera, ministra ekonomije, ministarke MIPT-a, ministake MONTI i ministra MŽSPPI, kao i različitih ambasadora.</p> <p>Kratki video zapisi za unapređenje svesti emitovani na televiziji, na društvenim mrežama Ministarstva (još uvek se periodično prikazuju)</p> <p>Informacije u obliku ilustracija/video snimaka/infografika putem platforme Vibera</p> <p>Kampanja unapređenja svesti o štednji energije u školama Kosova</p> <p>Video informacije na društvenim mrežama o obnovljivoj energiji</p> <p>Subvencionisanje energetski efikasnih uređaja za građane i preduzeća</p> <p>Intervju i video snimak sa ciljem informisanja građana o aplikaciji i koristima subvencionisanja efikasnih uređaja.</p> <p>Održane su javne konsultacije o Digitalnoj agendi Kosova 2030.</p> <p>Lokal nivo upravljanja neprekidno je organizovao tokom cele godine kampanje osveščivanja i senzibilizacije građana o njihovim pravima.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Održana su predavanja i sastanci sa učenicima, pripremljeni i distribuirani letci o pravima i obavezama dece, kao i druge aktivnosti u oblastima ljudskih prava.</p> <p>Opština Istok je organizovala kampanje i aktivnosti unapređenja svesti prema Planu rada Sektora za ljudska prava i zajednice u saradnji sa NVO. Svest građana o korišćenju svog prava na besplatan pravni savet. Ažurirani su podaci na sajtu na kome se građani obaveštavaju o ostvarivanju svojih prava.</p> <p>Opština Kamenica je objavila video zapise:</p> <p>Ljudska prava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://www.youtube.com/watch?v=zQ5p7UxMmaI - Šta je ograničena sposobnost? https://www.youtube.com/watch?v=-5lsBHWtBzA - Imam zakon koji me štiti https://www.youtube.com/watch?v=ptQf62XkMEM - Roze oktobar – Mesec unapređenja svesti o Raku Dojke https://www.youtube.com/watch?v=CcZbyG4g5oU - Kako sprečiti trgovinu ljudima https://www.youtube.com/watch?v=kUPA0A_NKkY - Spot za podizanje svesti STOP NASILJU https://www.youtube.com/watch?v=kUPA0A_NKkY - Stop-maltretiranju https://www.youtube.com/watch?v=mfNvPzbuDeo <p>Svi ovi videozapisi su postavljeni na YouTube i imaju za cilj da i građani koji žive u dubokim ruralnim područjima mogu da ih vide i razumeju svrhu ovih videozapisa, a to je unapređenje njihove svesti.</p> <p>Uvek drži predavanja sa učenicima i okrugle stolove za diskusiju o sprečavanju ovih pojava, ali i o ljudskim pravima uopšte.</p> <p>Kampanja protiv trgovine ljudima u opštini Kamenica počela je 18 oktobra, gde su u saradnji sa Kosovskom policijom i ODA sprovedli su različite aktivnosti, informativne sesije u školama, sastanke i razgovore sa građanima različitih uzrasta, distribuciju letaka i drugih materijala za podizanje svesti o prevenciji trgovine ljudima.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Kampanja 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, dana 10. decembra, na Međunarodni dan ljudskih prava - lansiranje video spota koji je pripremila Koordinatorica OJLJP u pogledu informisanosti građana o ljudskim pravima.</p> <p><u>Opština Vučitrn</u> – Opštinska jedinica za ljudska prava, tokom cele se godine bavi promocijom ljudskih prava, prava deteta, za rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju. Tokom 2023 godine, a za to vreme održali smo 15 sastanaka iz oblasti antidiskriminacije, u kampanji 16 dana aktivizma, sprovedeno je nekoliko aktivnosti u vezi informisanja i podizanja svesti protiv nasilja u porodici, u akciji oktobarskog ružičastog meseca, organizovali smo 5 informativnih skupova, marš i izložbu za podizanje svesti građana o bolesti raka.</p> <p>Organizacija debata, stolova sa različitim interesnim grupama. OJLJP, sproveli smo debate sa različitim grupama žena o registraciji imovine na ime oba supružnika, gde je važno napomenuti da smo u našoj opštini tokom 2023 godine takođe održali debate sa različitim grupama učenika srednjih škola o ljudskim pravima, pravima dece, rodnoj ravnopravnosti, protiv nasilja, protiv diskriminacije, protiv vršnjačkog nasilja, bezbednosti u školama itd.</p> <p>Tokom debata i sastanaka sa građanima, uvek smo ih informisali o njihovim pravima, počev od prava na upis imovine na ime oba supružnika, prava nasleđa, takođe za pružanje besplatne pravne pomoći.</p> <p><u>Opština Malisheva</u> - Aktivnosti sprovedene sa grupama žena, devojaka i mladića u vezi sa upoznavanjem njihovih prava (sastanci, debate, predavanja u školama na određene teme sa posebnim naglaskom na ljudska prava u saradnji sa pravnim pravim službenikom (iz regiona) iz kancelarije narodnog zastupnika organizuje se svakog meseca otvoren dan sa građanima. Održana su predavanja o pravima dece sa učenicima i nastavnicima</p> <p>Agencija za informisanje i privatnost je bila fokusirana na promovisanju prava na pristup, kao i direktno savetovanje i informisanje građana o procedurama za ostvarivanje prava na pristup javnim dokumentima, kroz nastupe u televizijskim emisijama, debatama, okruglim stolovima i dr.</p> <p>Web stranice ministarstava i opština su ažurirane sa informacijama potrebnim građanima u</p> <p>Web stranice ministarstava i opština se kontinuirano ažuriraju i pružaju relevantne informacije u vezi sa ostvarivanjem prava građana na pristup uslugama iz različitih oblasti ljudskih prava, u skladu sa važećim zakonodavstvom.</p> <p>MALS je započeo proces digitalizacije opštinskih usluga kroz razvoj platforme E-OPŠTINE. Ova platforma će biti na usluzi građanima da</p>
--	--	--	--	--	--

					vezi sa ostvarivanjem njihovih prava na pristup uslugama.	povećaju njihovo učešće u donošenju odluka na lokalnom nivou i biće u službi opština za digitalizaciju opštinskih usluga, povećanje efikasnosti i kvaliteta ovih usluga za građane.
I.1.4	<p>Izvršiti procenu godišnjeg učinka javnih službenika u okviru opština u vezi sa sprovođenjem zakona u korist građana za ove komunalne usluge;</p> <p>Javne administrativne usluge;</p> <p>Transparentnost opština;</p> <p>Ljudska prava, socijalne i porodične usluge;</p> <p>Rodna pravno-pravnost</p> <p>Kultura, omladina i sport;</p> <p>Upravljanje nesrećama;</p> <p>Prostorno planiranje;</p> <p>Javni prostori;</p> <p>Putna infrastruktura;</p> <p>Javni Prevoz;</p>	2021-2023	Budžet Kosova	<p>MALS Opštine Odeljenje za učinak i Transparentnost opština, Komunalni koordinator za Učinak;</p> <p>Direktor opštinske uprave;</p> <p>i Gradonačelnik.</p> <p>Nacionalna revizorska kancelarija (NRK)</p> <p>Službenici za rodnu ravnopravnost;</p> <p>Jedinice za ljudska prava, u okviru opština;</p>	<p>Objavljeni izveštaji o praćenju performansi opština</p> <p>Objavljivanje rezultata performansi na zvaničnoj stranici relevantne opštine, transparentno obavljanje opštinskih poslova pred građanima; kao i upoređivanje performansi opština na nivou oblasti iz godine u godinu</p>	<p>Izveštaj o učinku opštine za 2023. godinu predstavlja rezultate rada opština u oblastima njihove nadležnosti, putem pokazatelja obuhvaćenih u Sistemu za upravljanje komunalnom performansom. Zasnovano na Izveštaju o performansama, na nivou iznad proseka zemlje su sledeće usluge: Administrativne javne usluge su na najvišem nivou od 88.04% na nivou zemlje, sledi ih oblast lokalne transparentnosti 85.78%, Kultura, omladina i sport su usluge koje su pružene na zadovoljavajućem nivou izraženom u procentima su 83.67%, pitka voda je rangirana na četvrtom mestu sa 74.60%, takođe oblast upravljanja otpadom ima vrednost od 69.84%. Dve dodatna polja, komunalna odgovornost i jednakost u zapošljavanju i socijalne usluge su veoma blizu proseku zemlje što se tiče pružanja ovih usluga građanima, oblast komunalne odgovornosti ima vrednost 62.02% i jednakost u zapošljavanju i socijalne usluge vrednost od 60.30%.</p> <p>Po pitanju podataka za 2022 godinu, ukupna performansa opština u 19 oblasti sa 111 pokazatelja merenja iznosi 59.25%, što znači da su opštine pružile kvalitetnije usluge, za 3.17% u poređenju sa 2021, dok u poređenju sa 2020 godinom, iako postoji blagi porast performanse u 2022 godini od 2.19%.</p> <p>Korisnici grantova: Dragaš, Mališevo, Kačanik, Obilić, Parteš, Peć, Orahovac, Ranilug, Štimlje, Skenderaj i Suva Reka</p> <p>.</p> <p>Dakle, oba ova procesa, merenje učinka i dodela grantova za učinak, imaju za cilj da unaprede rad opštinske uprave uopšte, povećaju nivo odgovornosti, kao i da se odraze na bolje upravljanje i najkvalitetnije usluge za građane. Detaljnije informacije su dostupne u Izveštaju o učinku opštine, koji MALS objavljuje svake godine.</p> <p>Izveštaj o radu opština sastavlja se prema tački 7, prilog 12 Uredbe br. 02/2011 za oblasti administrativne odgovornosti Kabineta premijera i ministarstava, gde je opisana odgovornost MALS u vezi sa nadzorom kvaliteta opštinskih usluga.</p> <p>Izveštaj o učinku / merenje učinka se uvek radi godinu dana kasnije.</p>

	Javna parkirišta; Snabdevanje pijaćom vodom; Kanalizacija; Upravljanje otpadom; Zaštita životne sredine.				Objavljivanje i izveštavanje o nivourodne integracije i odgovornog rodno zasnovanog budžetiranja u izradi i sprovođenju politika;	https://mapl.rks-gov.net/wp-content/uploads/2023/12/ALB-Raporti-i-Performances-Komunale-2022.pdf Opština Podujevo, nakon što je dobila rezultate Opštinskog učinka u pisanoj i tabelarnoj formi, sastavila je izveštaj sa informacijama koje su prikupljene tokom procesa izveštavanja zvaničnika o poljima Komunalne performanse. Koordinator za opštinski učinak predstavlja ovaj izveštaj na sednici Opštinskog veća i vrši poređenje rezultata sa prethodnih godina.
I.1.5	Koordinacija akcija između lokalnih institucija i međunarodnih za podelu fondova za podsticanje opština <ul style="list-style-type: none"> ➤ na osnovu učinka ljudskih prava, ➤ socijalne i porodične usluge ➤ rodna ravnopravnost i različite potrebe 	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MALS Odeljenje za učinak i Transparentnost opština, Komunalni koordinator za Učinak; Direktor opštinske uprave; i Gradonačelnik.	Primenjivanje odgovornog rodno osjetljivog budžetiranja u odgovarajući m sektorima i predstavljanje dodatka na ROB od strane opština - traženo od Ministarstva finansija sa srednjoročnim okvirom budžeta (SOB). Najuspešnijim opštinama se dodeljuju finansijska sredstva iz	Tokom procesa planiranja budžeta, opštine treba da unaprede planiranu i finansijsku dokumentaciju, uzimajući za osnovu rodni element, sastave i formulišu rodno odgovorni deo budžetiranja u skladu sa zakonskim kriterijumima. Lokalne politike treba da procene rodni uticaj, tako da se finansijska sredstva dodeljuju proporcionalno za oba pola. Trenutna situacija je sledeća: <ul style="list-style-type: none"> • Budžetiranje i odgovorno trošenje ima vrednost od 45% • Rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje i preduzetništvo žena, 41.98% • Nivo zaposlenih žena u opštinskim institucijama iznosi 83.53% u odnosu na kriterijum 50 x 50. • Žene imenovane na političke funkcije postigle su 61.57% zakonskog kriterijuma Korisnici grantova su: Dragaš, Mališevo, Kačanik, Obilić, Parteš, Peć, Orahovac, Ranilug, Štimlje, Skenderaj i Suva Reka Izveštaj o učinku opštine za 2022 godinu predstavlja rezultate rada opština u 19 oblasti nadležnosti, koje su u njihovoj nadležnosti, kroz 111 indikatora od 119 sistema upravljanja učinkom opština. Ovi indikatori uključuju različite aspekte opštinskih aktivnosti, ispitujući pitanja kao što su javne

	muškaraca i žena u relevantnim opštinama;				<p>stimulativnog fonda za implementaciju u prioritarnim projekatima predloženo od samih opština.</p> <p>Izveštaj o učinku opštine predstavlja nivo učinka opština u pogledu pružanja usluga građanima, procenjen prema indikatorima merenja Opštinskog sistema učinka, koji je uspostavio MALS.</p>	<p>administrativne usluge, opštinska transparentnost, opštinska odgovornost, jednakost u zapošljavanju, kultura, upravljanje katastrofama, putna infrastruktura i mnoga druga.</p> <p>Opširne informacije se nalaze u Izveštaju o učinku opština koji svake godine objavljuje MALS. Izveštaj o radu opština sastavlja se prema tački 7, prilog 12 Uredbe br. 02/2011 za oblasti administrativne odgovornosti Kabineta premijera i ministarstava, gde je opisana odgovornost MALS u vezi sa nadzorom kvaliteta opštinskih usluga.</p>
I.1.6	Praćenje procesa sprovođenja preporuka koje proizilaze iz izveštaja o performansama opština u unapređenju odgovarajućih usluga za	2021-2023	Budžet Kosova	MALS Odeljenje za učinak i Transparentnost opština,	<p>Izveštaj o praćenju preporuka proizašlih iz izveštaja o performansama opština, kao i opšti rezultati performansi po opštinama u procentima.</p>	<p>Zaključci i preporuke; Procena komunalne performanse za 2022 godinu otkriva mnoge nalaze za 19 oblasti komunalne nadležnosti.</p> <p>Zaključci ovog izveštaja ističu niz važnih pitanja koja lokalne vlasti treba da uzmu u obzir i tretiraju kao prioritet. U ovom delu izveštaja su istaknuti neki od zaključaka i preporuka od većeg značaja za unapređenje komunalnih usluga. Izveštaj izvlači zaključke da:</p> <p>1. Ocena performansi opština za 2022. godinu je obavljena za 30 opština. Određeni podaci prijavljeni od strane opština sa srpskom većinom u oblastima obrazovanja i zdravstva, koji se nisu poklapali sa pružanjem usluga prema pozitivnom zakonodavstvu Republike Kosovo, proglašeni su</p>

građane;					<p>ništavnim i primenjena je vrednost od 0% performanse. Praćenje i ocena performansi je zakonska obaveza svih opština, koje moraju da odgovore zahtevima za informacije u skladu sa Zakonom o Lokalnoj Samoupravi i Pravilnikom o Sistemu Upravljanja Komunalnom Performansom.</p> <p>2. Opštine bi trebalo da posvete pažnju svim podacima koji se prezentuju za izveštavanje, kako bi stečene vrednosti predstavljale što objektivniju procenu performansi za svaki pokazatelj. Dokumentovanje podataka je neophodan uslov. Nakon pripreme podataka i informacija, opštine treba da pripreme dosije za svaku oblast.</p> <p>3. Proces obezbeđenja kvaliteta je otkrio niz netačnih podataka, koji su u mnogim slučajevima proglašeni nevažećim, osim kada su dokumentovani. Kvalitet izveštavanja treba da se poboljša u budućnosti, tako da izveštavanje bude pravedno, tačno, objektivno i da prikaže što realnije stanje performansi opština.</p> <p>4. Performansa je kategorisana u dve grupe sa pokazateljima koji odražavaju radnje opština u funkciji dobre uprave i pružanja usluga. U okviru grupe indikatora upravljanja, administrativne usluge su na prvom mestu, iako bi lokalne vlasti trebalo ozbiljno da tretiraju indikator koji odražava rezultate javnih konsultacija. 33.12% od opština je započelo izradu ovih izveštaja (Gnjilane, Glogovac, Elez Han, Junik, Kačanik, Kamenica, Klina, Lipljan, Mališevo, Južna Mitrovica, Obilić, Peć, Podujevo, Prizren, Orahovac, Srbica, Suva Reka, Podujevo, Orahovac). Izveštaji o procesima javnih konsultacija treba da se sastavljaju kako bi se podstaklo učešće građana u kreiranju politike i dobijanje njihovog mišljenja o javnim pitanjima.</p> <p>5. Prisustvo građana na javnim konsultacijama i dalje je nisko. Komune treba da koriste efikasne tehnike i alate kako bi podstakle ucesce gradjana u procesima donosenja odluka.</p> <p>6. Slaba izvedba je pokazana u oblasti rodne reprezentacije. Opštine bi trebalo da preduzmu mere da povećaju broj žena na pozicijama odlučivanja, političkim pozicijama i u lokalnim savetima. Isto tako, planovi i finansijski dokumenti treba da se unapređuju uzimajući u obzir rodni element.</p> <p>7. Neke od opština su počele sa onlajn primenom administrativnih usluga, performanse u ovom segmentu treba poboljšati, kako bi se povećala efikasnost usluga i po što nižim troškovima. Ove usluge treba primeniti u svim opštinama i za veći broj usluga, uključujući online podnošenje zahteva za građevinske dozvole, dozvole za zaštitu životne sredine, plaćanje poreza na imovinu ili račune za komunalne usluge itd.</p> <p>8. Podaci o ravnopravnosti u zapošljavanju i socijalnim uslugama pokazuju da opštinske direkcije treba da ulože napore kako bi obuhvatile sve potrebne kategorije u politikama zapošljavanja. Takođe je potrebno povećati</p>
----------	--	--	--	--	---

					<p>efikasnost u proceni porodica u socijalnom stanovanju, kako bi se objekti socijalnog stanovanja koristili od strane porodica u potrebi i da se izvrši potpuni pregled podnetih zahteva;</p> <p>9. Prostorno planiranje zahteva opsežniju obradu da bi se sve potrebne površine regulisale detaljnim regulacionim planovima ili zonskim mapama. Podaci ukazuju na veoma nizak nivo ovih planova koji su od velike važnosti za regulisanje opštine;</p> <p>10. Drumska infrastruktura treba da se završi, kako u pogledu asfaltiranja puteva, tako i sa pratećom infrastrukturom uključujući trotoare i javnu rasvetu. Opštine treba da unaprede kvalitet podataka o nivou asfaltiranja puteva, trotoara, njihovog osvetljenja, a posebno kada su u pitanju podaci o biciklističkim stazama. Takođe, potreban je bolji plan održavanja lokalnih puteva tokom leta i zime, kako bi pružanje ove usluge bilo potpuno.</p> <p>11. 7.38% podataka o biciklističkim stazama u urbanim područjima, pokazuje da opštine treba da rade na unapređenju putne infrastrukture kroz izgradnju biciklističkih staza.</p> <p>12. Tokom procesa planiranja budžeta, opštine treba da sastave i formulišu odgovarajući rodno odgovoran deo budžeta prema zakonskim kriterijumima. Lokalne politike treba da procene rodni uticaj, tako da se finansijska sredstva dodeljuju proporcionalno za oba pola. Potrebna je veća promocija rodne politike u lokalnim savetima. Opštine treba da razviju planove za rodnu ravnopravnost. Pored toga, kriterijum rodne ravnopravnosti treba da se ojača i u okviru pozicija političkih imenovanja, kao i da se promovise pravo na upis imovine u oba pola, koje je trenutno i dalje na veoma niskom nivou.</p> <p>13. Opštine bi trebalo da počnu da ulažu u vrtiče/obdaništa u ruralnim područjima gde je potrebno, zbog važnosti ovih institucija za rani razvoj dece.</p> <p>14. Opštinske direkcije za obrazovanje treba da planiraju da škole ispune uslove prateće infrastrukture, mere energetske efikasnosti, kao i da budu opremljene kabinetima sa internetom u većoj meri. Kreiranje školskih prostora posebno u urbanim područjima zahteva poseban tretman kako bi se eliminisala nastava u više smena i primenila celodnevna nastava. I u oblasti obrazovanja, važno je da se unapredi kvalitet izveštavanja i tačnost podataka.</p> <p>15. Formalno planiranje za lokalni ekonomski razvoj treba proširiti na opštine. Opštine treba da pripreme Plan za Lokalni Ekonomski Razvoj. Izveštavanje o sprovođenju takvih planova treba da bude tema rasprave na opštinskim skupštinama, kako bi aktivnosti u ovoj oblasti bile lakše sprovedene i rangirane prema zahtevima većine.</p> <p>16. Opštine treba ohrabriti da poštuju zakonske propise kako bi se poboljšao kvalitet izveštavanja i podigao kvalitet referenciranja odgovarajućih</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>dokumenata u vezi sa određenim pitanjima.</p> <p>17. Sve opštine u Republici Kosovo treba da budu obaveštene da je performansa, pored toga što je instrument za dobijanje sredstava, i zakonska obaveza da se primenjuje potpuno izveštavanje za sve indikatore.</p> <p><i>Opština Kamenica i Podujevo primenjuju dobar primer, nakon što su dobile rezultate iz Izveštaja o učinku, uporedili su bodove svih oblasti u odnosu na prethodne godine i odatle izvode nalaze gde je došlo do smanjenja, a gde povećanje usluga. Na osnovu tih nalaza date su preporuke kako postupiti u narednim godinama kako bi se pružanje najkvalitetnijih usluga još više povećalo.</i></p>
I.2	Specifična cilj: Unapređenje prikupljanja, praćenja i izveštavanja podataka o ljudskim pravima					Progres u primeni
I.2.1	Izrada priručnika za kreiranje sistema za praćenje ljudskih prava na nivou zemlje, u konsultaciji sa civilnim društvom;	2021	Finansiranje donatora	KP/ KDU, ASK ARR Resorna ministarstva, Jedinica za ljudska prava u Opštinama, kao i Službenici za evropske integracije u Opštinama i Službenici za rodnu ravnopravnost OHCHR	Izrađeni Priručnik propisuje korake i postupke za funkcionisanje sistema monitoringa ljudskih prava na nivou zemlje	Završena je izrada priručnika (priručnik za praktične korake implementacije za stvaranje efikasnog sistema praćenja i izveštavanja o ljudskim pravima na nacionalnom nivou. Na osnovu ovog priručnika izrađen je Okvir indikatora za ljudska prava u Republici Kosovo.
1.2.2	Razvoj okvira indikatora za ljudska prava	2021-2022	Budžet i davaoci	KP/ KDU, Kancelarija Visokog komesarijata za ljudska	Okvir pokazatelja za ljudska prava je usvojen i u skladu je sa	Izrađen je Okvir indikatora za ljudska prava. Da bi indikatori bili što razumljiviji i iscrpniji, metodologija njihove izrade se sastojala u pripremi indikatora za svako obavezno pravo definisano Ustavom Republike Kosovo i međunarodnim aktima, koji su obavezujući u Republici Kosovo. Ovaj metod takođe olakšava podelu nadležnosti između

				prava OEBS UNICEF UNDP EU EK ARR IJO OHCHR	globalnim pokazateljima za ljudska prava.	različitih institucija, jer olakšava identifikaciju indikatora koji su obuhvaćeni u skladu sa obavezama koje su zakonom dodeljene relevantnim institucijama. Okvir Pokazatelja za Ljudska Prava u Republici Kosovo odobren je na sledećem sastanku Vlade Kosova, dana 13.12.2023, Odlukom br. 20/178.
I.2.3	Razvoj sistema (baze podataka za prikupljanje, analizu i praćenje primene pokazatelja za ljudska prava).	2022	Budžet i davaoci	KP/KDU, ASK ARR Resorna ministarstva, Opštine UNICEF, Evropska komisija Savet Evrope OEBS OHCHR	Sistemi za praćenje primene okvira pokazatelja za ljudska prava generiše podatke prema utvrđenim standardima	Sistem za praćenje implementacije okvira indikatora za ljudska prava biće pušten u rad tokom 2024. godine, nakon podizanja kapaciteta nadležnih institucija za praćenje i izveštavanje u skladu sa Okvirom indikatora za ljudska prava. Format izveštavanja koji se odnosi na praćenje sprovođenja Okvira indikatora ljudskih prava u Republici Kosovo je izrađen, a tokom 2024 godine po prvi put će biti testirana primena ovog okvira indikatora ljudskih prava
I.2.4	Povećanje kapaciteta institucija za obezbeđivanje prikupljanja, korišćenja i analize kvalitetnih podataka o ljudskim	2022-2023	Budžet i davaoci	KP/ KDU, ASK ARR Resorna ministarstva, Opštine UNICEF, Evropska komisija Savet	Najmanje 40 zvaničnika obučeni za prikupljanje, korišćenje i analizu podataka;	KDU uz podršku projekta Human Capacity Development Fund (HCDF) ¹ , do danas je organizovana tehnička pomoć u kontekstu evropskih integracija dana; (24-28) aprila i dana (02-04) maj 2023. - Dvodnevna obuka - vezana za prezentaciju Okvira indikatora (indikatora) za ljudska prava. Svrha obuke je bila - Dalja obuka službenika za ljudska prava i antidiskriminaciju u institucijama Vlade Kosova i drugim nezavisnim javnim institucijama Kosova, kako bi bili sposobniji za izradu i praćenje sprovođenja javnih politika za ljudska prava, sa fokusom na indikatore ljudskih prava i njihovu praktičnu upotrebu, tokom procesa izrade, praćenja i izveštavanja o sprovođenju politika. IKAP je ponudio i organizovao obuke iz oblasti „Ljudska prava na

¹ U okviru programa pomoći donatora, Veliko Vojvodstvo Luksemburga i Kraljevina Norveška podržavaju napore Vlade Republike Kosova da ispuni zahteve Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa Evropskom unijom (EU). U tu svrhu, osnovana je Institucija za razvoj ljudskih kapaciteta (HCDF) kako bi podržala sprovođenje MSP.

	pravima, podeljenih prema polu, uzrastu, ograničenim sposobnostima, etničkoj pripadnosti itd.			Evrope OEBS OHCHR	Functionalne baze podataka ažurirane sa podacima koji su razvrstani prema polu, dobi, ograničenim sposobnostima, etničkoj pripadnosti itd.	Kosovu i Evropski sistem zaštite ljudskih prava“, obučeno je 25 učesnika i „Prava zajednica na Kosovu“ obučeno je 23 učesnika, dakle u pogledu obe teme obuke, 48 Učesnika (20 žena i 28 muškaraca) je obučeno Postoji funkcionalna i ažurirana baza podataka sa podacima razvrstanim po polu, uzrastu, ograničenim sposobnostima, etničkoj pripadnosti, stručnoj spremi, obukama, kursevima itd. (BSK-MO) Odlukom br. 765 od 21.07.2023. godine koju je donela zamenica generalnog direktora Agencije za zapošljavanje Republike Kosovo (AZRK), osnovana je Komisija za rodnu ravnopravnost u okviru AZRK-a, zadužena da vodi obaveze predviđene u pismu posvećenja potpisano 15.05.2023 u okviru „Programa pečata rodne ravnopravnosti u javnim institucijama“ koji podržava UNDP, tako da je AZRK prva javna institucija na Kosovu koja je pokrenula ovaj program sa ciljem da promoviše politike koje su rodno odgovornije, efikasnije, delotvornije i ciljanije za potrebe svih ljudi, posebno žena u ranjivim situacijama. Održana je obuka za 45 službenika AZRK u vezi sa navedenom temom, preporučuje se početak izrade novog zakonodavstva putem Koncept dokumenta na osnovu nalaza iz Izveštaja.
I.2.5	Godišnje izveštavanje o napretku u oblasti ljudskih prava	2021-2023	Budžet i davaoci	KP/ KDU, Ministarstva, Opštine, Agencije	Objavljen godišnji izveštaj o stanju ljudskih prava	Kancelarija za Dobro Upravljanje svake godine priprema Godišnji izveštaj o stanju ljudskih prava u zemlji. U izveštaju se nedvosmisleno primećuje napredak i izazovi institucija u odnosu na ustavne, zakonske i institucionalne obaveze za zaštitu, poštovanje i primenu ljudskih prava, kao i preporuke koje se odnose na različita područja ljudskih prava.
I.3	Specifični cilj: Povećanje transparentnosti i olakšice u pristupu informacijama i javnim dokumentima					
	Progres u primeni					
I.3.1	Strogo pratiti poštovanje roka za pristup javnim dokumentima od strane javnih institucija i odgovornih službenika	U toku	Nema potrebe za budžetom	Agencija za informacije i privatnost - (AIP) Ministarstva Opštine	Omogućen je pristup informacijama i javnim dokumentima u roku određenom važećim zakonodavstvom od strane javnih	Radi povećanja transparentnosti i odgovornosti javnih institucija, AIP u oblasti pristupa javnim dokumentima prema svojim zakonskim ovlašćenjima nastavila je sa nadgledanjem primene Zakona o pristupu javnim dokumentima, prihvatajući i razmatrajući žalbe građana i prateći zvanične stranice javnih institucija u pružanju javnih informacija svojom inicijativom. Osim toga, AIP je nastavila da obavezuje sve institucije Republike Kosova da izveštavaju o broju zahteva za pristup tokom jednogodišnjeg perioda. Tokom monitoringa, AIP je utvrdio da veći procenat javnih institucija poštuje kriterijume iz člana 5 Zakona br. 06/L-081 za pristup javnim dokumentima, koji se odnose na objavljivanje dokumenata na njihovim zvaničnim sajtovima.

				institucija	<p>Nakon izbora Poverenika za informacije i privatnost i nakon operacionalizacije Agencije za informacije i privatnost, broj žalbi podnetih IAP-u je značajno smanjen</p> <p>Ombudsman je tokom 2023. godine primio 11 žalbi u vezi sa pristupom javnim dokumentima, od kojih je 8 proglašeno neprihvatljivim, dok su ostale 3 otvorene za istragu. Istrage po 3 žalbe su završene i utvrđeno je da stranke nisu koristile raspoloživa pravna sredstva i nisu poštovale zakonske rokove predviđene Zakonom br. 06/L-081 za pristup javnim dokumentima.</p> <p>Od ukupno 7561 zahteva za uvid u javne isprave, odobreno je 7408, dakle odobren im je uvid u javne dokumente. Ovo dokazuje visok nivo transparentnosti u javnim institucijama, a istovremeno i povećan broj zahteva za pristup ovim institucijama predstavlja dodatno podizanje svesti građana za ostvarivanje njihovih prava u odnosu na pristup javnim dokumentima.</p> <p>Ministarstvo zdravlja je primilo 83 zahteva za pristup javnim dokumentima, pri čemu je samo za dva zahteva odobren delimičan pristup. Dok je za 81 zahtev obezbeđen potpun pristup u zakonskom roku.</p> <p>Ministarstvo pravde je u periodu januar - decembar 2023. godine primilo 41 zahtev, 38 su dobili potpune odgovore, 1 delimičan odgovor i 2 su odbijeni. Delimični i odbijeni zahtevi su u skladu sa Zakonom o pristupu javnim dokumentima „pravo na privatnost...“ i „slučaj pod istragom...“</p> <p>U toku 2023 godine primili smo 37 zahteva za pristup i svi zahtevi su obrađeni i dobili odgovor, odnosno odobreni su. Nema odbijenih odgovora.</p> <p>Takođe, na web-sajtu su objavljene sve informacije koje se odnose na Zakon https://me.rks-gov.net/qasja-ne-dokumentet-publike/</p> <p>Link: https://me.rks-gov.net/qasja-ne-dokumentet-publike/</p> <p>Tokom 2023 godine, u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, ukupno je podneto 42 zahteva za pristup javnim dokumentima, na koje smo odgovorili u zakonskom roku na osnovu Zakona o pristupu javnim dokumentima br. 06/L-81. Od svih ovih zahteva, 18 ih je bilo upućeno od strane lokalnih novinara, 5 od NVO-a, 8 od građana i 11 ih je bilo iz različitih profila.</p> <p>Međutim, dokumenti koje su tražili podnosioci ovih zahteva za pristup bili su kako sledi: 10 za troškove javnog novca, 13 administrativnih dokumenata, 12 pravnih i podzakonskih akata, 2 dokumenata o radnom odnosu i 5 drugih.</p> <p>U Opštini Malishevo za 2023 godinu bilo je 22 zahteva, za sve zahteve je odobren pristup</p>
--	--	--	--	-------------	--

					<p>Transparentnost opština</p> <p>U ovoj oblasti primenjeno je 7 indikatora sa 26 podataka, koji daju informacije o objavljivanju akata, planova, budžeta, kriterijumima web stranica, pristupu javnim dokumentima, javnosti skupštinskih sednica i dr. Što se tiče učinka prema pokazateljima, najveći procenat je u omogućavanju pristupa građanima službenim dokumentima izražen sa 99.61%.</p> <p>AIP je do sada izrekla 4 administrativne kazne javnim institucijama.</p>
I.3.2	Agencija za Informacije i Privatnost organizuje i održava konferencije, seminare i obuke za odgovorne javne službenike, civilno društvo i širu javnost u vezi sa promovisanjem i jačanjem kapaciteta vezanih za ostvarivanje prava na pristup javnim	U toku	Budžet Donatori	Agencija za informacije i privatnost - AIP KP- KDU	<p>Broj izrečenih kazni protiv javnih institucija i odgovornih službenika koji nisu poštovali rokove prema odredbama ovog zakona.</p> <p>Broj organizovanih aktivnosti, bilo da su u pitanju konferencije, seminari ili obuke,</p> <p>Najmanje u obučeno je 40 službenika</p> <p>AIP organizuje konferencije, seminare i obuke na redovnoj osnovi, uz poštovanje specifičnih datuma i prema zahtevima javnih institucija. Dok za ostvarivanje prava građana na pristup javnim dokumentima AIP je razvila promocijske aktivnosti radi podizanja svesti građana o njihovom učešću u institucionalnom odlučivanju, s jedne strane, i s druge strane, radi jačanja institucionalne odgovornosti za povećanje transparentnosti njihovog rada i pružanje odgovornosti građanima.</p> <p>Nastavljeno je , Promovisanje prava na pristup informacijama i direktno obaveštavanje građana o postupcima ostvarivanja njihovog prava na pristup javnim dokumentima, putem pojavljivanja u televizijskim emisijama, debatama, panelima, konferencijama...</p> <p>Promotivne aktivnosti su sastavni deo rada Agencije.</p>

	dokumentima.					
I.3.3	Slučajevi žalbi podnetih u javnom i privatnom sektoru zbog diskriminacije definisane Zakonom o zaštiti od diskriminacije treba da budu evidentirani	U toku	Budžet Kosova	AIP Ministarstva Opštine Inspektorat za rad	Broj podnetih žalbi zbog diskriminacije , kao i broj slučajeva pokrenutih ex-officio zbog diskriminacije u javnom i privatnom sektoru	Tokom 2023 godine, narodni advokat je nastavio da prima žalbe u kojima se navodi diskriminacija. Osnovi diskriminacije koji se navode u primljenim žalbama odnose se na nacionalnu pripadnost, pol, godine, invaliditet, politička mišljenja, jezik, zdravstveno stanje, diskriminaciju na radnom mestu, obavljanje profesije, kao i druge osnove. Takođe, otvarani su predmeti po službenoj dužnosti. U izveštajnoj godini okončano je 130 predmeta po žalbama odlukom o odbijanju po nekom od osnova definisanih članom 22 Zakona o narodnom advokatu. U međuvremenu je objavljeno 6 izveštaja sa preporukama i nalazima o diskriminaciji Prema informacijama Inspektorata rada, broj žalbi zbog diskriminacije je 2 - trudnice, a broj predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti je 3 slučaja utvrđena inspektorskim nadzorom radnih subjekata (Inspektorat rada).
I.4	Specifični cilj: Efikasno sprovođenje ljudskih prava zagarantovanih ustavnim i zakonodavnim okvirom Kosova i direktno primenjivim međunarodnim i regionalnim instrumentima o ljudskim pravima					Progres u primeni
I.4.1	Kompetentne institucije za praćenje sprovođenja zakona o ljudskim pravima, zaštiti od diskriminacije i manjina treba da podnose i sastavljaju godišnje izveštaje o sprovođenju zakona	U toku	Budžet Kosova	KDU/KP ARR KPZ Poverenik za jezike Ministarstva Opštine AIP Inspektorat za rad	Izveštaji o praćenju sprovođenja donetih i objavljenih zakona	Kancelarija za dobro upravljanje u skladu sa Članom 10 Zakona o Zaštiti od Diskriminacije podnosi izveštaj svake godine Vladi Kosova o sprovođenju ovog Zakona. Kancelarija za dobro upravljanje je sačinila 3 godišnja izveštaja za 2021, 2022, 2023. godinu u vezi sa sprovođenjem Zakona br. 05/L-021 O ZAŠTITI OD DISKRIMINACIJE.. Sveobuhvatni izveštaj o Ex-post proceni zakona o zaštiti od diskriminacije je pripremljen i usvojen od strane Vlade. Izveštaj o sprovođenju Zakona o Zaštiti od Diskriminacije za 2023 godinu, zasnovan na prijavljenim slučajevima na Nacionalnoj Platformi za Zaštitu od Diskriminacije za Romsku, Aškalijsku i Egipatsku zajednicu na četiri jezika: albanskom, srpskom, engleskom i romskom. Kancelarija Poverenika za jezike u kontinuiteti prati i vrši izradu izveštaja o primeni ZAKONA BR. 02/L-37 O UPOTREBI JEZIKA Kancelarija poverenika za jezike (KPJ) kontinuirano prati primenu Zakona o upotrebi jezika. Pored brojnih aktivnosti, tokom 2023 godine KPJ je obradila 16 (šesnaest) žalbi koje su podneli građani. 14 (četnaest) su rešene, dok 2 (dve) su u procesu rešavanja u saradnji sa Institucijom Ombudsmana. Žalbe se odnose na navodne prekršaje različitih institucija na centralnom i

						<p>lokalnom nivou, zbog nepoštovanja Zakona br. 02/1-37 o upotrebi jezika; PREPORUKE: Na osnovu žalbi, praćenja, kao i međuinstitucionalne komunikacije, KPJ je dala preporuke za: Poresku upravu Kosova (PUK), Agenciju za borbu protiv korupcije (ABPK), Regionalnu bolnicu u Prištini, Opštini Kosovo Polje, Opštini Klina, Opštini Peć, Opštini Kamenica, za AID, KP za Platformu, Opštini Uroševac, Opštini Obilić, Hidrometeorološkom institutu Kosova, Opštini Lipljan, Opštini Priština, MKOS za konkurs, MIPT, MZ, Ministarstvu poljoprivrede, CKI, MALS, Institutu za sudsku medicinu, od kojih je tražila primenu Zakona o upotrebi jezika;</p>
I.4.2	<p>Uspostaviti Centralnu jedinicu za prevođenje i usklađivanje zakonodavstva u pravcu harmonizovanog višejezičnog zakonodavstva.</p>	2022	Budžet Kosova Donatori	Kancelarija Poverenika za jezike	<p>Centralna jedinica za prevod i usklađivanje zakonodavstva osnovana je u okviru Kancelarije Poverenika za jezike, koja će unaprediti praksu prevodjenja u zakonodavnom procesu i uključiti proces uređivanja, lekture i jezičke usklađenosti, sa ciljem usklađivanja višejezičnog zakonodavstva sa visokim standardima.</p>	<p>Odlukom premijera 08.11.2022. godine formirana je Radna grupa za formiranje Jedinice i do sada su održane dve radionice i studijska poseta, u Centru za jezičke usluge pri Saveznoj kancelariji Švajcarske i u MSP Švajcarsk, u Bernu.</p> <p>Do sada je potrošeno 9.000 evra, od ukupno planiranog iznosa za 2022. godinu (30.000)</p> <p>Radna grupa za osnivanje Jedinice za harmonizaciju i jezičku kontrolu završila je svoj posao određen prema odluci. Sastavljene su preporuke i prosleđene su Vladi. Preporuke su integrisane u dva nacrt propisa Vlade i očekuje se da će biti integrisane i u Pravilnik o unutrašnjem uređenju vlade. Po završetku navedenog propisa, jedinica će biti operativna, u skladu sa odlukom koju je Vlada donela o osnivanju jedinice.</p>

I.4.3	Unapređenje kapaciteta odgovornih službenika za proces približavanja, filtriranja i usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zahtevima EU i <i>acquis communautaire</i> .	U toku	Budžet Kosova	Relevantno ministarstvo PK/KP KIJU	Broj održanih obuka i obučeni službenika	KIJU u tokom 2023. godine organizovao 1 obuku o postupku približavanja, filtriranja i usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa zahtevima EU, kao i 2 obuke o <i>acquis communautaire</i> . U okviru obuke "Pravni okviri i tehnike približavanja domaćeg zakonodavstva zakonodavstvu Evropske unije", obučeno je 37 učesnika, a obuka je trajala 9 dana sa 3 grupe. <i>acquis communautaire</i> su razvijeni kroz dva toka: 1. poglavlje _Slobodno kretanje robe i 3. poglavlje_Pravo na osnivanje i sloboda pružanja usluga, obučeno je 24 učesnika u toku 6 dana obuke
I.4.4	Izvršiti naknadnu procenu zakona ² , tačnije izvršiti naknadnu procenu Zakona o Zaštiti od Diskriminacije	2022	Budžet Kosova Donatori	PK/KP KDU/KP Ministarstva Opštine OEBS EU EK	Izveštaj o ex-post proceni Zakona o zaštiti od diskriminacije donet i objavljen	Na osnovu odluke br.139/2022 koju je doneo zamenik Generalnog sekretara Kancelarije premijera, formirana je radna grupa za izradu Izveštaja o ex-post proceni Zakona o Zaštiti od Diskriminacije. Tokom 2023 godine, počela je sa radom radna grupa za ex-post procenu Zakona o zaštiti od diskriminacije, koja je dostavila izveštaj o proceni u vezi sa merama koje će preduzeti Vlada u vezi sa Zakonom o Zaštiti od Diskriminacije. <u>Izveštaj o ex-post proceni za Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije je usvojen na 159 sednici Vlade Republike Kosova, Odlukom br. 05/159, dana 13.09.2023.</u>
1.4.5	Pravna kancelarija kancelarije premijera organizuje, promovise i obezbeđuje održavanje obuka za službenike	U toku	Budžet Kosova	PK/KP Ministarstva KIJU	Održane su obuke za službenike pravnih odeljenja i odgovarajućih oblasti u vezi sa sprovođenjem ex-post	Pravna kancelarija KP, u saradnji sa KIJU tokom 2021 godine, održala je ukupno 3 obuke za naknadnu ocene ex-post zakonodavstva. Tokom 2023 godine održane su 2 obuke za ex-post procenu zakonodavstva za pravne službenike.

²Ex-post evaluacija se smatra veoma važnom u osiguravanju efikasne implementacije primarnog i sekundarnog zakonodavstva i da je zakonodavstvo pravilno revidirano, to je i proces samoevaluacije koju sprovodi vlada u svojim politikama i postignutim rezultatima

	pravnih odeljenja i odgovarajućih oblasti u vezi sa sprovođenjem ex-post procene u saradnji sa KIJU				procene Najmanje je obučeno 50 - službenika	Obuka na temu "Ocena Ex-ante i Ex-Post zakonodavstva" U poslednje 3 godine (2021-2023) obučeno je više od 70 službenika
1.4.6	Izveštavanje o sistematskoj proceni zakonitosti akata opština u pogledu usaglašenosti sa aktima i politikama centralnog nivoa vlasti	2021-2023	Budžet Kosova, Budžet planiran u okviru Sektorne strategije za lokalnu samoupravu u 2016-2026	MALS Opštine	Sistem ocenjivanja zakonitosti akata opština sa resornim ministarstvom, završen i funkcionalan	U cilju lakšeg nadzora i stvaranja efikasnijeg sistema u ovom pogledu, za vršenje revizije zakonitosti opštinskih akata, usvojena je Uredba (VRK) br. 06/2021, za izmenu i dopunu Uredbe VRK br. 10.2019 za administrativno razmatranje akata opština. MALS, Pravno odeljenje i Monitoring opština preko Odeljenja za opštinski nadzor u skladu sa zakonskim odgovornostima definisanim u Zakonu o lokalnoj samoupravi, odnosno u članu 86, nadgleda rad opština Republike Kosovo, priprema periodične izveštaje vezano za ocenu zakonitosti akata skupština opština za ovaj period. Tokom ovog perioda komunikacija između opština i nadzornog organa, odnosno Ministarstva lokalne samouprave, uglavnom je bila redovna, akti skupština opština su dostavljeni u zakonskom roku u roku od 7 dana od dana usvajanja akata u skupština opštine. Akti koji se usvajaju u Skupštini Glavnog grada, Sektor Skupštine šalje Ministarstvu na potvrdu zakonitosti, i kada dobiju potvrdu zakonitosti, ti akti se objavljuju na zvaničnoj web stranici Opštine i stupaju na snagu. Dok akte koje izdaje Gradonačelnik se objavljuju na zvaničnom web sajtu Gradonačelnika
II.	Strateški cilj: Zaštita i promovisanje ljudskih prava					
II.1	Specifični cilj: Jačanje Nacionalnog sistema za zaštitu i promovisanje ljudskih prava (NSZPLJP)					
II.1.1	Praćenje sprovođenja preporuka IAP-a upućenih Ministarstvima	2021-2023	Budžet Kosova	KP/KDU Ministarstva Opštine Institucija narodnog advokata(IN	Sastavljen je Izveštaj o praćenju sprovođenja preporuka NA upućenih	Progres u primeni Kako bi dao prioritet procesu implementacije preporuka Narodnog advokata, premijer Republike Kosovo g. Albin Kurti uputio je zvanično pismo resornim ministarstvima da daju prioritet razmatranju svake preporuke koja je sada adresirana i onih koje će biti adresirane od strane Narodnog advokata, sa ciljem podizanja stepena realizacije preporuka i poštovanja zakonskog roka od 30 dana za davanje svih odgovora koje Narodni advokat

	i Opštinama			A) ARR	ministarstvima i opštinama	traži. Kancelarija za dobro upravljanje kontinuirano prati i priprema izveštaje o stanju implementacije preporuka NA-a upućenih ministarstvima i opštinama.
II.1.2	Izrada dokumenta (uputstva upućenog vlastima na centralnom i lokalnom nivou vlasti u vezi sa obezbeđivanjem brzih i blagovremenih odgovora na sve zahteve i preporuke koje je uputio Narodni advokat	2021	Finansiran je donatora	KP/KDU Parlamentarni odbor za ljudska prava Ministarstva Opštine Institucija narodnog advokata (INA)	Izrađeno je uputstvo za praćenje sprovođenja preporuka Narodnog advokata Elektronski sistemi za praćenje primene preporuka Narodnog advokata (na lokalnom i centralnom nivou), funkcionalizovan je i generišu podatke Nadležni organi na centralnom i lokalnom nivou vlasti poštuju zakonski rok za dostavljanje odgovora u zakonskom roku na	Izrađen je vodič za praćenje sprovođenja preporuka Narodnog advokata. Na osnovu Uputstva funkcioniše sistem u kojem se evidentiraju sve preporuke koje institucija Narodnog advokata upućuje institucijama, u zavisnosti od obima i prirode prava sadržanih u preporuci. Na osnovu zakonskih obaveza Zakona br.05\L-021 o zaštiti od diskriminacije, Kancelarija premijera/Kancelarija za dobro upravljanje kontinuirano prati sprovođenje preporuka Narodnog advokata Stvorena je institucionalna kultura poštovanja ustavnih obaveza za odgovaranje zahtevima Narodnog advokata i za dostavljanje svih traženih dokumenata i informacija u zakonskom roku u skladu sa zakonom. Konstantno je dolazilo do povećanja primene preporuka, tako da je nivo primene preporuka dostigao 28%, što je primetno veće nego ranijih godina. Međutim, potrebno je više angažovanja i posvećenosti za povećanje primene do dostizanja nivoa kada se primenjuju sve preporuke.

					zahteve i preporuke koje je uputio Narodni advokat	<p>Procenat primene preporuka od strane odgovornih javnih organa Od analiziranih slučajeva tokom 2023. godine, vlastima je upućeno 836 preporuka, od kojih su 300 preporuke rezultat okončanih istraga u ovoj godini, dok su 536 preporuke prenete iz prethodne godine, Status primene preporuka je sledeći:</p> <table border="1"> <tr> <td>Spovedene preporuke</td> <td>28%</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Nerealizovane preporuke</td> <td>6%</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Preporuke delimično realizovane</td> <td>16%</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Preporuke u očekivanju primene</td> <td>50%</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Spovedene preporuke	28%			Nerealizovane preporuke	6%			Preporuke delimično realizovane	16%			Preporuke u očekivanju primene	50%		
Spovedene preporuke	28%																					
Nerealizovane preporuke	6%																					
Preporuke delimično realizovane	16%																					
Preporuke u očekivanju primene	50%																					
II.1.3	Vlada sprovodi preporuke Parlamentarnih odbora, međunarodnih tela, Narodnog advokata, Poverenika za jezike, Nezavisnog nadzornog tela Kosova, Nacionalnog biroa za reviziju, Konsultativnog saveta za zajednice, NVO-a, u vezi sa primenom zakona, politika i ljudskih prava.	2021-2023	Budžet Kosova	KP/KDU Ministarstva , Opštine Agencije, Pravosudne institucije , kao i sve institucije kojima se upućuju preporuke	Broj primenjenih preporuka i izveštaji o praćenju primene preporuka koji su upućeni od strane međunarodnih i nacionalnih mehanizama	<p>Vlada Kosova daje prioritet sprovođenju preporuka koje su adresirane od strane lokalnih i međunarodnih mehanizama. U cilju sprovođenja Preporuke koju je uputila Parlamentarna komisija za ljudska prava, preko predsednika Skupštine Kosova, gde se preporučuje da Vlada, nakon sveobuhvatne analize, izradi Nacrt zakona o dopuni i izmenama Zakona br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije ili eventualno izradi novi zakon. Zamenik generalnog sekretara KP-a doneo je Odluku br. 139/2022, za formiranje radne grupe za izradu Izveštaja o naknadnoj oceni Zakona br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije. Izveštaj o ex-post proceni za Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije je usvojen na 159 sednici Vlade Republike Kosova, Odlukom br. 05/159, dana 13.09.2023.</p> <p>Na dan 03-04 April 2023, na Kosovu je boravila gđa. Irene Khan, Specijalna izvestiteljka Ujedinjenih nacija za unapređenje i zaštitu prava na slobodu mišljenja i izražavanja.</p> <p>Cilj posete je bio da se, u duhu saradnje i dijaloga, ispita stanje prava na slobodu misli i izražavanja, u kontekstu mandata specijalnog izvestioca.</p> <p>Uspešno je obavljena poseta g. Fabijana Salviolija, specijalnog izvestioca Ujedinjenih nacija za promociju istine, pravde, reparacije i garancije neponavljanja. Posvećenost Vlade da se bavi zločinima počinjenim tokom rata na Kosovu i inicijative za tranzicionu pravdu, bile su teme sastanka predstavnika kosovskih institucija sa gospodinom Fabijanom Salviolijem, specijalnim izvestiocem Ujedinjenih nacija za promovisanje istine, pravde, reparacije i garancije neponavljanja. Kancelarija za dobro upravljanje preko Kancelarije za ljudska prava u okviru UNMIK-a, koordinirala je celokupni proces posete specijalnog izvestioca Kosovu i organizovanje sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija</p> <p>Specijalni izvestioc Ujedinjenih nacija za promovisanje istine, pravde,</p>																

					<p>reparacije i garancije neponavljanja poslao je unapređenu i neuređenu verziju izveštaja sa svoje posete Kosovu u novembru prošle godine 2022. Radni izveštaj Specijalnog izvestioca G. Fabiana Salviolija tokom maja 2023 godine je komentarisano i dopunjen dodatnim informacijama od strane nadležnih institucija Republike Kosova, a nakon što smo primili finalni izveštaj od strane istog Specijalnog izvestioca, isti je prosleđen nadležnim institucijama i zatraženo je od istih da preduzmu sve potrebne mere za sprovođenje preporuka i adresiranje nalaza u okviru izveštaja. Kancelarija za dobro upravljanje kao glavni mehanizam za koordinaciju procesa izveštavanja prema različitim međunarodnim telima, osnovala je;</p> <p>1. Tehničku radnu grupu za koordinaciju implementacije preporuka u okviru Konvencije za zaštitu nacionalnih manjina</p> <p>Institucije Kosova nastavljaju sa posebnom pažnjom da obezbede jednaka prava za sve svoje građane bez razlike kroz ustav i pravni okvir Kosova i kroz primenu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Na osnovu zahteva koji je Savet Evrope uputio za završne komentare za Mišljenje 5. ciklusa, konačni komentari su poslali UNMIK-u dana 16.05.2023. godine nakon konsultovanja svih kosovskih institucija. Vlada Kosova je ocenila razmenu nacarta Mišljenja 5. ciklusa Savetodavnog komiteta Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i uključivanje komentara kosovskih institucija u nacrt mišljenja 5. ciklusa Savetodavnog Odbora. Važno je napomenuti da je po prvi put nacrt mišljenja dostavljen Vladi Kosova na komentare od strane Savetodavnog komiteta Saveta Evrope.</p> <p>Tehnička radna grupa za koordinaciju implementacije preporuka Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina sastala se 16.05.2023. godine kako bi razmatrala 5. završnog mišljenja Saveta o Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina od strane Saveta Evrope i aktivnosti koje se planiraju preduzeti u sprovođenju ovih preporuka.</p>	
II.1.4	Formiranje zajedničkog tima radi koordinacije procesa sprovođenja preporuka Narodnog	2021	Budžet Kosova	KP/KDU Institucija narodnog advokata(IN A) ARR	Zajednički funkcionalni tim održava redovne sastanke, koordinira i prati proces implementacij	Zajednički tim za koordinaciju i praćenje procesa implementacije preporuka upućenih institucijama na centralnom i lokalnom nivou vlasti je funkcionalan. Priroda rada tima je više usmerena na razmenu, analizu i upoređivanje podataka i informacija koje se odnose na stanje i napredak celokupnog procesa sprovođenja Preporuka Narodnog advokata. Saradnja i kontakti sa Narodnim advokatom i nadležnim službenicima je veoma česta i na veoma dobrom profesionalnom i kolegijalnom nivou.

	advokata.				e preporuka, upućenih institucijama na centralnom i lokalnom nivou vlasti.	
II.1.5	<p>Inspekcija rada daje prioritet istrazi i postupanju po žalbama u vezi sa navodnim slučajevima diskriminacije u javnom i privatnom sektoru</p> <p>Jačanje kapaciteta Inspektorata rada u vezi sa diskriminacijom, sa naglaskom na rodnu diskriminaciju;</p>	U toku	<p>Budžet je predviđen u okviru Sektorska strategija MRSZ-e 2018-2022</p> <p>Nacionalni plan za rodnu ravnopravnost</p>	<p>Inspektorat rada KP/KDU Ministarstva Opštine Institucija narodnog advokata(IN A)</p> <p>Savez nezavisnih sindikata Kosova (SNSK) Preduzeća iz privatnog sektora</p>	<p>Broj primljenih i istraženih žalbi u vezi sa osnovama diskriminacije u javnom i privatnom sektoru, razvrstanih po polu i etničkoj pripadnosti;</p> <p>Broj službenih istraga vezanih za ispitivanje slučajeva diskriminacije u javnom i privatnom sektoru;</p> <p>Broj izrečenih novčanih kazni;</p> <p>Najmanje 20 inspektora obučeni za postupanje u slučajevima diskriminacije</p>	<p>Inspektorat rada; Broj žalbi zbog diskriminacije je 2 - žene</p> <p>Broj slučajeva koji se ex officio povezuju sa ispitivanjem slučajeva diskriminacije u javnom i privatnom sektoru je 3 slučaja. Nismo imali slučajeva diskriminacije prema etničkoj pripadnosti.</p> <p>Broj izrečenih kazni za slučajeve diskriminacije je 5 kazni. 26 obučeni inspektora Više od 3 su obučene žene.</p> <p>KIJU_u saradnji sa Inspektoratom rada radi povećanja kapaciteta osoblja i potreba za obukom organizovao obuku; Dostojanstven rad, bezbednost i zdravlje na radu: Uvod u rodnu perspektivu</p> <p>Ovu obuku podržale su UN Women i organizovana je u okviru projekta</p>

					na osnovu pola, diskriminacije pri zapošljavanju; Regrutovane su najmanje 3 (tri) žene inspektorke	„Rodna komponenta u promociji dostojanstvenog rada kroz upravljanje bezbednošću i zdravljem na radu“ , koji se sprovodi pod upravom ILO-a, a finansira Švedska agencija za međunarodnu saradnju za razvoj (SIDA), preko Ambasade Švedske u Prištini. U ovoj aktivnosti obučeno je 24 učesnika u 4 dana obuke. 6 žena i 18 muškaraca.
II.1.6	Poboljšati sisteme za upravljanje podacima. Za registrovanje primljenih žalbi, preduzetih inspekcija i pokrenutih disciplinskih mera, podelom prema polu zaposlenih, polu navodnog počinioca	2022	Budžet Kosova	MFRT/ Inspektorat za rad	Sistemi za evidentiranje i upravljanje funkcionalnim podacima koji se odnose na diskriminaciju na osnovu pola na radnom mestu, kategorisani prema vrsti prekršaja, polu osobe koja podnosi žalbu i osobi kojoj je žalba upućena.	Sistem za evidentiranje i upravljanje podacima nije funkcionalan. Baza podataka nije instalirana. I dalje nije izgrađen funkcionalni sistem za evidentiranje slučajeva diskriminacije. Slučajevi se evidentiraju i upravljaju u programu Excell prema izveštajima o pravima od strane inspektora rada. U procesu smo izgradnje baze podataka.
II.1.7	Organizacija foruma za strukturiranu saradnju sa institucionalnim akterima iz izvršnih, zakonodavnih,	2021-2023	Budžet Donatori	KP/KDU Institucija narodnog advokata(INA) ARR	Konferencija o proceni stanja ljudskih prava i obeležavanju Međunarodno g dana ljudskih prava	Tokom decembra meseca, na Međunarodni dan ljudskih prava, različite aktivnosti organizuju institucije na centralnom i lokalnom nivou vlasti. Kancelarija za dobro upravljanje, ljudska prava, jednake mogućnosti i nediskriminacija - Kancelarija premijera i Inicijativa mladih za ljudska prava na Kosovu (YIHR KS), su organizovali Konferenciju posvećenu 75-godišnjici Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (UDLJP) povodom Međunarodnog dana ljudskih prava i u okviru 10 izdanja Nedelje ljudskih prava.

	pravosudnih organa, narodnog advokata, policije i organizacija civilnog društva koje se bave ljudskim pravima.				koja se organizuje svake godine	Takođe, u opštinama su organizovane aktivnosti povodom obeležavanja Međunarodnog dana ljudskih prava - Na Međunarodni dan ljudskih prava - pokrenut je video spot koji je pripremila Koordinatorica OJLJP opštine Kamenica u vezi sa osveščivanjem građana o ljudskim pravima.
II.1.8	Treba striktno poštovati i sprovesti preporuke Nacionalnog mehanizma protiv torture, koji funkcioniše u okviru Institucije ombudsmana, od strane nadležnih institucija kojima se preporuka/e upućuje.	2021-2023	Budžet Donatori	Institucija narodnog advokata(IN A) PSK/MP Nacionalni mehanizam za borbu protiv torture MZ Odeljenje za zdravstvo u zatvorima KCRPT Kosovska policija	Broj realizovanih kontrola i zajedničkih inspekcija Broj preporuka upućenih nadležnim institucijama Broj preporuka koje su sprovele institucije kojima su preporuke upućene	MKP je tokom 2023. godine izvršio 61 nenajavljenu posetu svim mestima u kojima se nalaze lica lišena slobode, kao što su: policijske stanice, pritvorski centri, popravni centri, centar za migrante, centar za repatrijacije, ustanove za mentalno zdravlje, ustanove socijalne zaštite itd. kao i granične tačke. Izveštaji sa preporukama objavljeni tokom izveštajnog perioda. MKP je objavio dvadeset pet (25) izveštaja sa preporukama nakon poseta nadgledanim institucijama. Kroz ove izveštaje MKP je nadležnim organima uputio 112 preporuka u cilju unapređenja osnovnih prava lica lišenih slobode. Nadležni organi realizovali su 38 preporuka, delimično 22 preporuke, 51 je na realizaciji i 1 nije realizovana preporuka. Kosovska policija sa visokim profesionalizmom postupala sa svim izveštajima sa preporukama Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture. Tokom 2023 godine nismo dobili izveštaj sa preporukama Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture. Iz Odeljenja za zatvore su istakli da ove godine nema preporuka i podataka za ovaj deo.
II.1.9	Sistematsko praćenje	U toku	Budžet Kosova	IAP/ MKPT MUPJA	Broj realizovanih	Mehanizam za nacionalnu prevenciju torture (MNPT) redovno vrši posete centrima za azil radi ocenjivanja poštovanja osnovnih prava tražilaca azila

	<p>zaštite, poštovanja i sprovođenja ljudskih prava u centrima za smeštaj za strance, Centru za azil u Magurama i Vranidolu, čiji uslovi se obavezno moraju pratiti jer mogu uticati na osnovna prava lica smeštenih u tim centrima.</p>			<p>KCRPT Međunarodne organizacije</p>	<p>kampanja Izveštaji o praćenju situacije u prihvatnim centrima za strance su sastavljeni i dostupni</p>	<p>od strane vlasti Republike Kosova u skladu sa primenjivim zakonodavstvom Republike Kosova i međunarodnim standardima ljudskih prava utvrđenim Ustavom Republike Kosova.</p> <p>MKP je u toku 2023. godine, obavio jednu (1) posetu Centru za prijem migranata u Vranidolu, kao i jednu (1) posetu Centru za prijem povratnika u Prištini.</p> <p>U 2021. godini, Narodni advokat je preporučio izbegavanje nedostataka u funkcionisanju sistema kanalizacije u Centru za azilante u Vranidolu. Monitoring grupa je tokom poslednje posete primetila da je u ovom centru izvršeno renoviranje i da je preporuka sprovedena. Svi tražioci azila su se izjasnili za veoma dobar i human tretman službenika MUP i kosovske policije. Pored toga, NMPT je primetio veoma prijateljsku i blisku komunikaciju između tražilaca azila i policijskih službenika MUP-a.</p> <p>U vezi sa povećanjem broja osoblja prema proceni potreba.</p> <p>2023 godine u CUS je primljen službenik za strance.</p> <p>Da bi se izbegli nedostaci u vezi sa radom sigurnosnih kamera u CUS. U 2023 godini postavljene su i puštene u rad sigurnosne kamere u upravnom objektu.</p> <p>U međuvremenu, u dva objekta A i B kamere su postavljene, ali je samo njihovo održavanje po potrebi radila firma koju je MUP ugovorilo za održavanje kamera</p> <p>Tim NMPT je realizovao 2 posete Centru za tražioce azila u Magure, 1 posetu Centru za tražioce azila u Vranidolu, 1 posetu Privremenom prihvatnom centru za migrante i 2 posete Pritvorskom centru za strance u Vranidolu.</p> <p>Svi tražioci azila su se izjasnili o veoma dobrom i humanom tretmanu</p>
--	--	--	--	---	--	---

						<p>službenika Ministarstva unutrašnjih poslova i Kosovske policije.</p> <p>Narodni advokat povodom posete MKP Pritvorskom centru za strance objavio je izveštaj sa preporukom 25.07.2022.³</p> <p>Izveštaj MUP-a za 2023 godinu još uvek nije objavljen javnosti.</p>
II.1.1 0	<p>Povećanje kapaciteta sudija i tužilaca u postupanju u slučajevima kada su u krivičnom postupku uključeni počinioci sa mentalnim poremećajima.</p> <p>Podizanje kapaciteta sudija i tužilaca u postupanju po predmetima nasilja zasnovanog na polu, porodičnog nasilja i seksualnog uznemiravanja sa fokusom na žrtvu;</p>	2021-2023	Budžet Kosova	Akademija pravde SSK TSK	<p>Broj održanih obuka;</p> <p>Najmanje 60 sudija i tužilaca je obučeno,</p> <p>Ravnopravan i nediskriminatorski tretman osoba sa mentalnim poremećajima, u funkciji poštovanja fizičkog integriteta i ljudskog dostojanstva</p>	<p>Pravna akademija je tokom 2023 godine ponudila obuku isključivo za Krivični postupak za prestupnike sa psihičkim smetnjama. Obuku je pohađalo 27 sudija i 7 tužilaca. Ova tema je bila deo obrade u 4 obuke o novinama Zakonika o krivičnom postupku održane 2 u januaru, 1 u februaru i 1 u junu 2023 godine. Na ovim obukama je učestvovalo 26 sudija i 41 tužilac.</p> <p>Za nasilje u porodici sprovedeno je 14 obuka iz oblasti krivičnog dela sa sledećim temama: Specijalizovani program obuke Nasilje u porodici, Gonjenje i kažnjavanje slučajeva nasilja u porodici, Procena opasnosti u slučajevima nasilja u porodici, Protokol za postupanje u slučajevima nasilja u porodici, Napredna obuka za prevenciju nasilja u porodici, Žrtve seksualnog nasilja.</p> <p>Na ovim obukama je učestvovalo 220 učesnika. Od toga 70 iz reda sudija i 42 iz reda tužilaca, dok su ostali bili iz ISM, policajaca, branilaca žrtava, CSR, advokata i službenika besplatne pravne pomoći.</p>
II.1.1	Od rukovodstva	2021-	Budžet	PSK/ MP	Postupanje po	<u>Broj pritužbe na nivou KSK (prvi i drugi stepen) koje su razmotrene tokom</u>

³ Vidi Izveštaj Narodnog advokata o Pritvornom centru za strance u Vranidole, <https://oik-rks.org/2022/07/26/raport-i-mkpt-se-per-viziten-ne-qendren-e-mbajtjes-per-te-huaj-ne-vranidoll/>

1	zatvora moraju se preduzeti mere da se poveća poverenje zatvorenika u sistem žalbi, kao i da se obezbedi i garantuje održivost žalbenog sistema.	2023	Kosova	Inspektorat MP za PSK	<p>žalbama osuđenika obavlja se u roku, uz očuvanje poverljivosti i obezbeđivanje održivosti sistema žalbi</p> <p>Broj primljenih i razmotrenih žalbi, podeljen po polu;</p> <p>Praćenje rada menadžmenta u okviru zatvora i izveštavanje o nalazima;</p>	<p><u>2021. godine i do avgusta 2022. godine je: 144 pritužbe odraslih zatvorenika, 9 pritužbi maloletnika i 7 pritužbi zatvorenica.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Na osnovu informacija koje je dostavila Kosovska popravna služba, žalbe zatvorenika se i dalje rešavaju u zakonskim rokovima, što je visoko cenjeno od strane zvaničnika koji nadgledaju kazneno-popravne ustanove.</u>
II.1.1 2	Obezbeđivanje i razvijanje kulturnih, sportskih aktivnosti i programa za rehabilitaciju i resocijalizaciju osuđenih lica	U toku	Budžet Kosova	PSK/MP NVO i Centri za socijalni rad Opštine Direkcija za obrazovanje	<p>Razvijeni su kulturni i sportski programi i aktivnosti za rehabilitaciju i resocijalizacij u osuđenih lica</p> <p>Broj sprovedenih aktivnosti</p>	<p>U periodu o kome govorimo, u okviru vaspitno-popravnih ustanova razvijene su mnoge sportske aktivnosti koje se nastavljaju u svim vaspitno-popravnim ustanovama, neke od njih iu saradnji sa učenicima škole.</p> <p>Nastavljeni su takođe i programi rehabilitacije sa dodatnom obukom za maloletnike. Takođe, po prvi put je održana i stručna obuka i u pritvorskom centru u Mitrovici, gde su takođe podeljeni sertifikati.</p> <p>U okviru sporazuma o saradnji sa Ministarstvom pravde, Centri za stručno usavršavanje (CSU) u okviru AZRK su pružili podršku u organizaciji usluga obuke u kabinetima popravnih centara, podršku u obuci trenera popravnih centara, podršku za nabavku materijala za obuku, a vrši se i praćenje evaluacije kandidata. Izdavanje sertifikata za kandidate koji završe obuku, po dogovoru, vrši CSU.</p> <p>Na osnovu podataka CSU tokom 2023 godine, broj kandidata koji se nalaze u pritvoru i koji su prošli obuku u Kazneno-popravnim centrima (PC) zemlje je 148 lica;</p> <p>Godine 2023 potpisan je Aneks sporazuma sa Popravnom službom Kosova, sa ciljem da se ova služba podrži u oblasti profesionalnih veština. AZRK je,</p>

						preko centara za profesionalnu obuku, podržala Kosovsku popravnu službu angažovanjem trenera CSU-Mitrovica (Severna Mitrovica) za organizaciju procesa obuke zaposlenog osoblja i kandidata u pritvoru pri Pritvorskom centru u Mitrovici, koji se nalazi u severnoj Mitrovici. Ovaj sporazum ima za cilj podizanje profesionalnih kapaciteta osoblja i pomoć u pripremi kandidata u pritvoru za ulazak na tržište rada nakon puštanja iz pritvora;
II.1.1 3	Nadležne institucije da donesu sve podzakonske akte neophodne za sprovođenje zakona o mentalnom zdravlju i da obezbede da smeštaj i tretman osoba sa mentalnim invaliditetom bude u skladu sa tim zakonom i međunarodnim standardima.	2021-2022	Budžet Kosova	MZ PSK/MP Odeljenje za zdravstvo u zatvorima	Izrađeni su podzakonski akti za sprovođenje Zakona br. 05/L-025 o mentalnom zdravlju Smeštanje i lečenje osoba sa mentalnim invaliditetom je urađeno u skladu sa zakonom i međunarodnim standardima.	<p>Usvojeni su sledeći akti: Uputstvo za postupanje sa zatvorenicima sa mentalnim smetnjama (19.08.2022) . U cilju unapređenja što efikasnijeg upravljanja zatvorenicima sa poremećajima mentalnog zdravlja, zamenik generalnog direktora Kazneno-popravne službe je odobrio Vodič za postupanje sa osuđenim licima sa smetnjama u mentalnom zdravlju u kazneno-popravnim ustanovama.</p> <p>Ovo uputstvo definiše i pojašnjava neke od procedura za upravljanje zatvorenicima sa poremećajima mentalnog zdravlja, kao i unutrašnja pravila o postupcima i merama bezbednosti za zaštitu podataka o ličnosti (19.05.2022).</p> <p>Takođe, izrađen je i nacrt dokument za mentalno zdravlje</p> <p>Usvojen je Akcioni plan za mentalno zdravlje tokom i nakon pandemije COVID 19/ 2021. godine;</p> <p>Usvojeno je Kliničko uputstvo „lečenje od alkohola i drugih droga;</p> <p>Kliničke smernice za lečenje suicidalnog ponašanja</p> <p>Kliničke smernice, lečenje depresije;</p> <p>Smernica za lečenje anksioznosti;</p> <p>Uputstvo za promotivne i preventivne intervencije u oblasti mentalnog zdravlja adolescenata.</p>

II.1.1 4	Organizovati sistematske programe obuke u okviru Istanbulskeg protokola za sve zdravstvene radnike koji mogu biti pozvani da pregledaju lica lišena slobode, kako bi se ojačalo njihovo razumevanje potencijala i ograničenja lekarskog pregleda u identifikaciji, tumačenju i dokumentovanju u znakova torture i drugih oblika lošeg postupanja	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MZ AP MP SSK TSK KP Advokatska komora Kosova Odeljenje za zdravstvo u zatvorima (OZZ)	Broj održanih obuka i obučeni službenika Održano najmanje tri informativnih sesija Najmanje 60 obučeni zdravstvenih profesionalaca	Od 2017. Odeljenje za zdravstvo zatvora odobrava SAP usklađene sa EK. U SAP OZZ integrisana su načela Istanbulskeg protokola, za zdravlje u zatvorima, prema preporukama eksperata EK, Od 2017 godine, svake godine, uključujući i 2021, OZZ organizuje obuke sa celokupnim osobljem, ukupno 125, u primeni SAP-a – odnosno principa Istanbulskeg protokola. U toku 2022. godine zbog nedostatka podrške sredstvima OZZ nije organizovalo obuku. Tokom 2023. godine održavane su kontinuirane obuke bez prekida u radu, u toku radnog vremena. Obučeno je 20 medicinskih sestara za rad sa SMSF, u 11 zdravstvenih jedinica zatvora. Akreditovani su programi obuke od strane KMCK za obuke na radnom mestu za medicinske sestre i psihologe. Takođe su održane kontinuirane obuke od strane Saveta Evrope za obuku osoblja i trenera o primeni usklađenih PSV-ova. Takođe je bilo kontinuiranih onlajn angažmana za adekvatnu obuku i međuinstitucionalnu saradnju. Kolona II.1.10 uključuje obuke za protokol, gde su pored sudija i tužilaca učestvovali i drugi pravni stručnjaci. U ovom slučaju, izdvojio bih 9 učesnika sa Instituta za sudsku medicinu (ISM).
II.1.1 5	Treba organizovati sistematske programe obuke o Istanbulskeg protokolu za advokate, tužioce i sudije , koji mogu biti uključeni u odgovarajuće pravne	U toku	Budžet Kosova Donatori	MZ AP SSK TSK KP Advokatska komora Kosova Odeljenje za zdravstvo u zatvorima	Broj održanih obuka i obučeni službenika Održano najmanje tri informativnih sesija Obučeno najmanje 60 pravnih	U koloni II.1.10 takođe je izveštavano o obukama na temu Protokola za postupanje u slučajevima porodičnog nasilja. Obavljene su tri obuke na ovu temu i bili su regionalni, uključujući prvenstveno područje Mitrovice - Peć, područje Gnjilana Uroševca i Đakovice, kao i poslednja obuka za region Prištine i Prizrena

	slučajeve kako bi ojačali svoje potencijalno razumevanje i ograničenja medicinskog ispitivanja u identifikaciji, tumačenju i dokumentovanj u znakova mučenja i drugih oblika zlostavljanja				profesionalaca	
II.2	Specifični cilj: Prevencija, zaštita i borba protiv diskriminacije					Napredak u sprovođenju
II.2.1	Organizovanje radionica, debata i drugih promotivnih aktivnosti za paket zakona o ljudskim pravima.	2021-2023	Budžet Donatori	KP/KDU PK/KP ARR Ministarstva Opštine INA KEUK OEBS NVO	Sprovedeni projekti prilagođeni promovisanju antidiskriminacionog zakonodavstva Broj kampanja i okruglih stolova, debata organizovanih na nivou zemlje	U cilju informisanja slepih osoba o pravima koja im garantuje paket zakona o ljudskim pravima, Kancelarija za dobro upravljanje je štampala i objavila u Brajevom pismu; Zakon br. 05/1-021 o zaštiti od diskriminacije; Zakon br. 05/1-020 o rodnoj ravnopravnosti; Zakon br. 05/1-019 o ombudsmanu. Štampane publikacije su distribuirane udruženjima slepih osoba kao i Narodnoj biblioteci Kosova. U svim aktivnostima, debatama, kampanjama promovisali smo paket zakona, posebno u kampanji protiv nasilja, napuštanja školovanja, prevencije porodičnog nasilja i trgovine ljudima. - Dan bezbednog interneta je obeležen aktivnostima promocije i podizanja svesti u opštinama/školama, prema uputstvima MONTI. Pokrenut je video za senzibilizaciju, održane su sesije sa učenicima i podeljeni su onlajn vodiči za zaštitu dece na internetu; - MONTI je sprovelo i realizovalo jednomesečnu kampanju protiv nasilja u školama pod motom „Zajedno za prijateljsku školu“, prema programu kampanje (sa promotivnim spotovima, TV emisijama, sesijama sa koordinatorima kvaliteta, predavanjima sa PU, seansama sa učenicima itd.); - (MONTI), obeležilo mesec različitosti u obrazovanju“ kao i aktivnosti podizanja svesti u obeležavanju datuma kao što su: Međunarodni dan osoba sa Daunovim sindromom, Međunarodni dan autizma; - Aktivnosti kampanje protiv trgovine ljudima (3 sesije u Prizrenu, Gnjilanu,

					<p>Uroševcu) i 16 dana aktivizma protiv nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja, sa sesijama i aktivnostima podizanja svesti u školama (8 aktivnosti sa školama/opštinama: Priština, Uroševac, Peć, Mitrovica, Prizren); Obeležen je Dan borbe protiv napuštanja školovanja aktivnostima na nivou opština i na centralnom nivou, kao i nagrađeno je 30 škola za kvalitetno izveštavanje.</p> <p>Sve ove kampanje su usmerene ka pravu na obrazovanje koje je zagarantovano paketom zakona, bez obzira na pol, etničku pripadnost ili drugi status.</p> <p><u>ARR: izradila je dva videospota. Ukupna vrednost je 2900,00 evra:</u> <u>Prevenција seksualnog uznemiravanja dece</u> https://www.youtube.com/watch?v=EqCHdzoEQmY <u>Sprečavanje nasilja u vezi kod tinejdžerskih parova</u> https://www.youtube.com/watch?v=8RQ7lcjh7OM</p> <p><u>ARR je predstavila Zakon o ravnopravnosti polova u Kosovskom kazneno-popravnom centru za žene zatvorene u ovom centru.</u> MPŠRR, tačnije JLJP, sprovela je aktivnosti u kojima je promovisala ljudska prava, posebno promociju zakona za borbu protiv diskriminacije. Registrovane su aktivnosti kao:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obeležavanje 1 juna - Međunarodni dan za prava dece - Izrađen je vodič za opasan rad dece u poljoprivredi, sve aktivnosti je podržao ILO na Kosovu. - Obeležavanje Dana Poljoprivrednika u Prizrenu i Prištini sa poljoprivrednicima i proizvođačima mleka u koordinaciji sa AHVK. - Obeležavanje 75 godišnjice Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima za poljoprivrednike i NVO koje rade na ljudskim pravima. - Kampanje podizanja svesti za osnaživanje farmera. <p>MŽSPPI u okviru globalne kampanje od 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja predstavili smo osoblju MŽSPPI-a deo o životnoj sredini sa temom; <i>Uticao Rodne Ravnopravnosti na životnu sredinu.</i></p> <p>Tokom 2023 MZ- DDQKSH održalo je 8 radionica za prezentaciju ZZD,</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>kao i pravo na žalbu na liniji za žalbe i na linku linija fasas@rks-gov.net održane su s zdravstvenim profesionalcima, sa šefovima jedinica KCPM uz finansijsku pomoć projekata AQH--;</p> <p>Na okruglim stolovima je učestvovalo 80 zdravstvenih radnika na nivou: glavna sestra i medicinska sestra,</p> <p>Kao i 50 predstavnika NVO i građana iz zajednice Roma Aškalija i Egipćana da se informišu o postojanju linije za žalbe u Ministarstvu zdravlja i da mogu da podnesu žalbe ukoliko su nezadovoljni zdravstvenim uslugama u zemlji na liniji za žalbe 080017777</p> <p>JLJP/ u Ministarstvu odbrane, održano je 7 prezentacija sa članovima KBS (muškarci i žene, zajednice) radi promovisanja Zakona br. 05/1-021 za zaštitu od diskriminacije, Zakon br. 05/1-020 za rodnu ravnopravnost, 05/1-019 o Narodnom advokatu</p> <p>Sektor za ljudska prava i zajednice/u okviru opštine Istok je radio na osvešćivanju i senzibilizaciji građana o njihovim pravima, organizovali su okrugle stolove/aktivnosti i obeležili datume, koji se tiču zagovaranja i senzibilizacije građana za prava uopšte i posebno za prava žena i zajednica.</p> <p>Opština Malishevo - organizovala je Dan otvorenih vrata sa građanima, svakog meseca sa pravnim službenikom na regionalnom nivou u okviru kancelarije ombudsmana, kao i obuke, predavanja o ljudskim pravima.</p> <p>Opština Podujevo- Koordinator OJLJP je sproveo desetine edukativnih i osvešćujućih kampanja među građanima različitih uzrasta, predavanja sa učenicima osnovnih i srednjih škola, priprema letaka u vezi sa promovisanjem i zaštitom ljudskih prava koje je podelio građanima bez razlike u etničkom poreklu, polu ili uzrastu.</p> <p>Opština Kosovo Polje - organizovala je Kampanju za unapređenje svesti sa ciljem promovisanja Zakona o Zaštiti od Diskriminacije među učenicima gde smo podelili ROLL UP, u svim opštinskim školama, CSR, OCPM</p> <p>Opština Kamenica- Koordinator OJLJP je sproveo desetine edukativnih i osvešćujućih kampanja među građanima različitih uzrasta, predavanja sa učenicima osnovnih i srednjih škola, priprema letaka u vezi sa promovisanjem i zaštitom ljudskih prava koje je podelio građanima bez razlike u etničkom poreklu, polu ili uzrastu u cilju njihovog unapređenja svesti.</p>
II.2.2	Organizovati aktivnosti	2021-2022	Budžet Donatori	KP/KDU ARR	# Broj kampanja	Brojne su bile aktivnosti koje su organizovale institucije centralne i lokalne vlasti, civilno društvo i Institucija Narodnog advokata. U nedostatku

<p>podizanja svesti, u cilju podizanja svest, odgovornosti i edukacije javnosti o značaju prijavljivanja slučajeva diskriminacije, kako pravilno podneti pritužbu po osnovu diskriminacije i kako na adekvatan način prijaviti diskriminaciju</p>			<p>Ministarstva Opštine INA KEUK OEBS NVO Inspektorat za rad</p>	<p>podizanja svesti o prijavljivanju diskriminacije i osnovama diskriminacije ;</p>	<p>predstavljanja svih njih, uključili smo sledeće aktivnosti:</p> <p>Nacionalna platforma za zaštitu od diskriminacije za romsku, aškalijsku i egipatsku zajednicu-je počela sa radom od 1 maja 2022 godine. Cilj nacionalne platforme za zaštitu od diskriminacije (https://raportodiskriminimin.org), je doprineti sprečavanju i suzbijanju diskriminacije prema romskim, aškalijskim i egipatskim zajednicama pružajući lakši pristup građanima za prijavljivanje slučajeva diskriminacije prema tim zajednicama i njihovo upućivanje nadležnim institucijama, radi izgradnje inkluzivnog društva.</p> <p>Na osnovu slučajeva prijavljenih na platformi, u ukupno 39 njih , do 15.11.2023. godine i 41 do 01.12.2023. godine, primećuje se da je posebno u poslednjih šest meseci 2023. godine došlo do intenzivnog porasta prijavljivanja slučajeva. Ukupno 14 slučajeva prijavljenih na platformi, zabeleženo je u periodu od 1. jula do 1. decembra 2023 godine. Ova cifra predstavlja 35% svih prijavljenih slučajeva tokom 17 meseci aktivnosti platforme.</p> <p><i>Nadalje, intenzivno povećanje prijavljivanja slučajeva u periodu jul-december 2023. godine pokazuje porast poverenja u rad i angažovanje platforme zbog uspeha slučajeva.</i></p> <p>Ministarstvo zdravlja: je realizovalo 8 okruglih stolova sa zdravstvenim stručnjacima u KCPM, o sprovođenju zakona o zaštiti od diskriminacije i liniji za žalbe građana,</p> <p>Uz cilju poboljšanja kvaliteta zdravstvenih usluga i kako bi se građanima omogućilo da izraze svoja nezadovoljstva prilikom korišćenja zdravstvenih usluga, uspostavljena je linija za žalbe od 2013 godine. Cilj ove linije je bio i ostao da dodatno unapredi kvalitet pružanja zdravstvenih usluga. Tokom 2023 godine ukupno je zabeleženo 214 žalbi putem linije za žalbe i mejlalinjafalas@rks-gov.net, a i izveštaj o žalbama je objavljen na web stranici MZ-a za 2023 godinu</p> <p>Ministarstvo odbrane: U svim kasarnama (7 kasarna) KBS-a, kroz prezentacije je promovisan pravni paket za ljudska prava, u cilju promovisanja zakonodavstva za zaštitu od diskriminacije.</p> <p>MPŠRR: Na sastancima u šest regija izvršeno je unapređenje svesti, osveščivanje i obrazovanje javnosti o značaju prijavljivanja slučajeva diskriminacije kao i pravilnom predstavljanju žalbe na osnovu diskriminacije;</p> <p>Tokom 2023 godine, JLJP-MO je održalo jednu (1) aktivnost unapređenja svesti i obrazovanju kadeta KBS-a o zaštiti od diskriminacije. Nismo imali</p>
---	--	--	--	---	---

					<p>prijavljenih slučajeva.</p> <p>Inspektorat rada za svaku planiranu inspekciju takođe kontroliše primenu odredbi Zakona br. 05/L -021 za zaštitu od diskriminacije</p> <p>Opština Malishevo: održala je debatu na temu prava iz radnog odnosa u javnom i privatnom sektoru, sa ciljem podizanja svesti i informisanja o pravima pre, tokom i nakon završetka radnog odnosa (zvanični učesnici, devojke i mladići iz javnog i privatnog sektora).</p> <p>Opština Podujevo- Koordinator OJLJP je sproveo desetine edukativnih i osvešćujućih kampanja među građanima različitih uzrasta, predavanja sa učenicima osnovnih i srednjih škola, priprema letaka u vezi sa promovisanjem i zaštitom ljudskih prava koje je podelio građanima bez razlike u etničkom poreklu, polu ili uzrastu u cilju unapređenja njihove svesti o sprečavanju diskriminacije.</p> <p>Opština Kosovo Polje je organizovala dva informativna sastanka sa ciljem informisanja o mogućnostima prijavljivanja diskriminacije.</p>	
II.2.3	Promovisanje politike protiv seksualnog uznemiravanja u organima državne uprave	2021-2022	Budžet Kosova Donatori EU EK	KP/KDU ARR KIJU Ministarstva Opštine INA Kosovski centar za rodne studije UN Women Kancelarija na Kosovu	Broj sprovedenih kampanja i promovisanja aktivnosti	<p>U cilju sprovođenja Politike protiv seksualnog uznemiravanja u organima javne uprave Republike Kosovo, KP/KDU, uz podršku OEBS – Misije na Kosovu, izradila je Priručnik za primenu Politike protiv seksualnog uznemiravanja. Priručnik je važan za institucije na Kosovu i pruža dovoljno informacija o tome kako postupati sa slučajevima seksualnog uznemiravanja na radnom mestu</p> <p>U decembru 2023 održana je informativna sesija sa zvaničnicima Kosovske policije kako bi im se pružila praktična znanja o Politici protiv seksualnog uznemiravanja, postupcima prijavljivanja i postupcima za rešavanje slučajeva seksualnog uznemiravanja na radnom mestu.</p> <p>ARR u saradnji sa KIJU i uz tehničku podršku UN Women, sprovela je 16 obuka o prevenciji i tretmanu slučajeva seksualnog uznemiravanja na radnom mestu. U Ministarstvu i opštinama je sertifikovano 36 službenika za Rodnu Ravnopravnost (SRR). U Ministarstvu pravde i Ministarstvu za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje je sertifikovano 112 službenika rukovodećeg i menadžerskog nivoa.</p> <p>Obuka je takođe nastavljena i u 11 opština na lokalnom nivou: Glogovac, Vitina, Lipljan, Klina, Dečani, Obilić, Dragaš, Kamenica, Srbica, Istok, Prizren, gde je sertifikovano 227 službenika na nivou rukovodstva i upravljanja.</p> <p>Budžet u iznosu od 9.054,50 eura.</p>

					<p>Organizovali smo kampanju osveščivanja sa službenicima AHVK i službenicima MPŠRR.</p> <p>Na zahtev službenice za rodnu ravnopravnost, ARR je održala jednodnevnu obuku 06.11.2023. o Prevenciji i tretmanu slučajeva seksualnog uznemiravanja na radnom mestu sa 32 učesnika u opštini Kamenica.</p> <p>MŽSPPI u koordinaciji sa ARR i uz podršku UN Women organizovali su obuku osoblja MŽSPPI za prevenciju i rešavanje slučajeva seksualnog uznemiravanja na radnom mestu za 20 službenika/ca.</p> <p>Nije registrovan nijedan slučaj u ovom periodu izveštavanja. Dok smo promovisali politiku i priručnik protiv seksualnog uznemiravanja za osoblje MO.</p> <p>Opština Mališevo organizovala je debatu sa službenicima i mladima o seksualnom uznemiravanju</p> <p>Opština Podujevo- u saradnji sa službenicom za rodnu ravnopravnost i uz podršku (ARR) održala je jednodnevnu obuku o Prevenciji i Tretmanu slučajeva seksualnog uznemiravanja na radnom mestu sa solidnim sastavom učesnika u Opštini Podujevo.</p> <p>Na osnovu informacija koje je pružio Kosovski institut za pravosuđe (KIP), tokom 2023 godine, prijavljeno je 33 slučaja seksualnog uznemiravanja, od njih su rešena 25 slučaja.</p>
II.2.4	Sprečavanje diskriminacije u pogledu upotrebe jezika kroz promotivne aktivnosti, kao i obezbeđivanje zaštite, očuvanja i promocije jezika zajednica čiji maternji jezik nije službeni.	2021-2023	Budžet Donatori	Kancelarija za pitanja zajednica Kancelarija Poverenika za jezike	<p>Broj podržanih projekata za promociju jezičkih prava i razvoj jezičke raznolikosti</p> <p>Razmotreno je neprimenjivanje romskog jezika u Opštini Gračanica i Prizren, kao jezika u službenoj upotrebi i ponuđena su rešenja. IOM u saradnji sa KPJ raspisao je konkurs i angažovao je dva prevodioca romskog jezika, jednog u Prizrenu i drugog u Goraždevcu</p> <p>U okviru Evropskog dana jezika, KPJ zajedno sa Institucijom narodnog advokata i uz podršku Ambasade Velike Britanije na Kosovu, Ambasade Švajcarske na Kosovu i Međunarodne organizacije za migracije - IOM u Prištini, 26. septembra sproveda je aktivnosti u tri opštine: Priština, Prizren i Gračanica;</p> <p>Međunarodni Dan maternjeg jezika (21.02.2023), obeležen je sastankom Radne grupe za formiranje Odeljenja sa Premijerom, na kojem se raspravljalo o važnosti maternjeg jezika;</p> <p>Kancelarija Poverenika za jezike je 20.10.2023. godine objavila Javni poziv za finansiranje projekata NVO-a za promociju i zaštitu jezičkih prava. 43 (četrdeset i tri) NVO su se prijavile, 12 (dvanaest) su pobedile</p> <p>MONT je razvilo dokumenta za podršku obrazovno-vaspitnoj zajednici i ista</p>

						je prevela i na jezike zajednica, kao što su tematski moduli za zaštitu dece, Zakon o zaštiti dece u prijateljskom izdanju, Infografike o prevenciji i upućivanju na nasilje.
II.2.5	Prevencija i eliminisanje predrasuda i diskriminatornog jezika u sadržaju udžbenika na svim nivoima preduniverzitetskog obrazovanja	2021-2023	Budžet Kosova Budžet za proces izrade novih udžbenika	MONTI Stručno veće za programe školskih udžbenika ARR KP/KDU	Stručni savet programa za školske udžbenike obezbeđuje primenu Standarda za udžbenike, kao i eliminiše diskriminatorne elemente (jezika) u udžbenicima;	MONTI je podržao istraživanje o jeziku koji se koristi u školskim udžbenicima. Institucija Narodnog advokata (INA) je izvršila i objavila Izveštaj Ex-officio o jeziku koji se koristi u udžbenicima nižeg srednjeg obrazovanja, avgusta 2023. godine. Na sreću, izveštaj je pozitivan i utvrdio je da udžbenici ne sadrže diskriminatorski jezik. Dalje, IAP se obratio mejlom sa obaveštenjem da će nastaviti isto istraživanje za tekstove 10, 11 i 12.razreda. Takođe MONTI je angažovao projekat KosEd za ispitivanje tekstova i na početku su ispitani tekstovi na albanskom jeziku i matematici. Tekstovi su posebno sagledani i sa rodne tačke gledišta. Izveštaji su već kompletirani sa preporukama i očekuje se da će biti adresirani.
II.2.6	Održavane su aktivnosti sa školama za sprečavanje diskriminacije u školskom kontekstu (sprečavanje jezika mržnje, nasilja i napuštanja školovanja)	2021-2023	Budžet Kosova/donatori 5000 po godini	MONTI Roditeljski savet Veće učenika ODO Škole	Broj održanih aktivnosti. Broj uključenih učenika koji su imali koristi od ovih aktivnosti, razdvojeni po polu.	U podršci školama, MONTI je osmislilo paket od 12 tematskih modula za zaštitu dece, u skladu sa temama koje reguliše Zakon o zaštiti dece: <ul style="list-style-type: none"> • Modul 1. Prevencija i suzbijanje nasilja u školama • Modul 2. Prevencija i reagovanje na napuštanje škole • Modul 3. Zaštita dece na internetu • Modul 4. Prevencija diskriminacije u školama • Modul 5. Promocija rodne ravnopravnosti • Modul 6. Prevencija jezika mržnje • Modul 7. Prevencija nasilja u porodici • Modul 8. Prevencija trgovine decom • Modul 9. Prevencija seksualnog uznemiravanja • Modul 10. Program inicijative mladih - Y Rinia • Modul 11. Prevencija ranih brakova • Modul 12. Prevencija dečijeg rada Ovaj kompletan paket je promovisan i preveden i na druge jezike. Dalje su, sprovedene aktivnosti na prevenciji nasilja: - Plasiranje promotivnog videa za prevenciju i odgovor na nasilje u školama 2 televizijske emisije - Predavanja u školama od strane osoblja Fakulteta obrazovanja i Katedre za

					<p>psihologiju Aktivnosti sa Savetom učenika Diskusija sa koordinatorima kvaliteta u opštinama: Uroševac, Peć, Gnjilane, Đakovica, Mitrovica, Priština.</p> <p>Opštine se podržavaju u funkcionisanju školskih i opštinskih timova za prevenciju i odgovor na napuštanje školovanja. Održali smo sesije podrške za timove osnovnih i nižih srednjih škola, kao i sesije podrške za timove viših srednjih škola, u saradnji sa ECMI i UNICEF-om. Sesije su održane u 20 opština (Kamenica, Gnjilane, Podujevo, Uroševac, Štimlje, Suva Reka, Peć, Đakovica, Lipljan, Dragaš, Kosovo Polje, Mitrovica, Prizren, Obilić, Vučitrn, Srbica, Vitina, Glogovacni Dečani). Takođe su podržane opštine u izradi njihovih akcionih planova za prevenciju i reagovanje na napuštanje, od kojih očekujemo značajne rezultate.</p> <p>Izrađena je lansirana "Politika za zaštitu dece" a i prevedena je na druge jezike: srpski, bosanski, turski i engleski. Dokument politike za zaštitu dece sadrži obavezu i posvećenost institucije za zaštitu dece u skladu sa Konvencijom o pravima deteta, Ustavom Republike Kosova i važećim zakonodavstvom o zaštiti dece;</p> <p>Konferencija Nacionalnog foruma o prijateljskim školama održana je gde je MONTI promovisalo sve razvijene dokumente u oblasti prava i zaštite dece (Politika zaštite dece, Paket od 12 tematskih modula, Vodič za sprečavanje trgovine ljudima, Informator o Istanbulskoj konvenciji; Zakon o zaštiti dece u prijateljskom obliku) Učestvovali smo na sastancima u opštinama u okviru nacionalne kampanje za promovisanje Zakona o zaštiti dece; - Održana je sesija sa predstavnicima zajednica o prevenciji ranih brakova, tokom koje je promovisan paket tematskih modula i modul za prevenciju ranih brakova. Opština Priština - Sa skupštinom dece koji su glas dece svih škola glavnog grada organizovali su različite aktivnosti u vezi sa sprečavanjem diskriminacije i 2 aktivnosti gde su, uz sporazum o saradnji sa NVO-ima, sprovedene takve kampanje u svim školama glavnog grada. Opština Malishevo - organizovala je predavanje u OŠ "Imer Krasniqi" u saradnji sa učenicima Tema: vršnjačko nasilje u školama Predavanje u dve OŠ o pravima dece 1.sa učenicima 2.sa nastavnicima Realizovan je povratak četiri učenika u školu iz zajednice RAE U opštini Kamenica-održavane su aktivnosti sa školama za sprečavanje</p>
--	--	--	--	--	---

						diskriminacije u kontekstu škole (prevencija jezika mržnje, nasilja i napuštanja škole). OJLJP je organizovala nedelju borbe protiv napuštanja školovanja gde je koordinatorka OJLJP pripremila i delila brošure sa informacijama građanima različitih uzrasta, posebno učenicima, razgovarajući s njima.
II.2.7	Sprečavanje diskriminacije po osnovu definisanom Zakonom o zaštiti od diskriminacije kroz praćenje procesa prilikom raspisivanja konkursa za upražnjena radna mesta u javnom ili privatnom sektoru	2021-2023	Budžet Kosova	MUPJA Ministarstvo (Kancelarija za ljudske resurse, Službenici za zaštitu od diskriminacije) Opštine (Kancelarije za ljudske resurse, Službenici za zaštitu od diskriminacije) Institucija Narodnog advokata ARR KP/KDU NVO	Konkursi za slobodna radna mesta u javnom ili privatnom sektoru bez diskriminatornih i isključivajućih elemenata; Broj praćenih konkursa;	<p>Institucije centralne i lokalne vlasti pružaju jednake mogućnosti zapošljavanja svim građanima Republike Kosovo i pozdravljaju prijave svih muškaraca i žena svih zajednica na Kosovu.</p> <p>Podstiču se nevećinske zajednice i njihovi pripadnici, nedovoljno zastupljeni pol i osobe sa ograničenim sposobnostima da se prijave za objavljene pozicije.</p> <p>MUP tokom 2023 godine je objavilo javne konkurse i monitorisani su postupci konkursa:</p> <p>Na javnim konkursima koje je raspisalo MUP, podstiču se nevećinske zajednice i njihovi pripadnici da se prijave, osobe sa invaliditetom i manje zastupljeni pol imaju pravo na pravičnu i proporcionalnu zastupljenost u civilnoj službi Kosova, kako je navedeno u Zakonu o javnim službenicima, citiram tekst: Nevećinske zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo na pravičnu i proporcionalnu zastupljenost u civilnoj službi Kosova, kako je navedeno u Zakonu. Podstiču se nevećinske zajednice i njihovi pripadnici, nedovoljno zastupljeni pol i osobe sa ograničenim sposobnostima da se prijave za objavljene pozicije.</p> <p>Svaki konkurs za različite pozicije se priprema i objavljuje na dva zvanična jezika kako je predviđeno u <u>Zakonu br. 02/1-37 o upotrebi jezika</u>. Komisije za procenu se formiraju uz poštovanje rodne i etničke ravnopravnosti.</p> <p>ME je, tokom 2023. godine, sprovelo šest (6) procedura zapošljavanja putem Informacionog sistema za upravljanje ljudskim resursima.</p> <p>Dve (2) procedure za Pomeranje unutar Kategorije (PUK) su uspešno završene i dve (2) procedure za Pomeranje unutar Kategorije (PUK) su bile neuspešne. Dok su dva (2) postupka za unapređenje na dužnosti (UD) uspešno završena. Svak postupak regrutacije je bio otvoren, transparentan i objavljen putem Informacionog sistema, nije bilo diskriminacije ili kršenja procesa.</p> <p>Vlada je odobrila Politiku protiv seksualnog uznemiravanja u organima javne uprave, takođe je izrađen Vodič (priručnik) za njeno sprovođenje,</p>
					Broj usvojenih politika u javnom i	

					privatnom sektoru radi sprečavanja diskriminacije , posebno diskriminacije u zapošljavanju i seksualnog uznemiravanja ;	takođe su organizovane obuke i radionice za promovisanje Politike protiv seksualnog uznemiravanja sa zvaničnicima na centralnom i lokalnom nivou vlasti, Policijom Kosova.
II.2.8	Istraživanje o percepciji građana u vezi sa diskriminacijom na radnom mestu ili na tržištu rada u Kosovu	2021	Finansiranje donatora	KP/KDU ARR Ministarstva Opštine OEBS-a KEUK UNDP	Istraživanje odražava aktuelne parametre svesti, iskustva i znanja građana o diskriminaciji kao i zakonodavstvo koje reguliše oblast zaštite od diskriminacije .	Istraživanje predstavlja rezultate studije sprovedene za procenu percepcije građana o diskriminaciji na radnom mestu u Republici Kosovo. On ima za cilj da predstavi meru trenutnog nivoa diskriminacije na Kosovu, sa fokusom na diskriminaciju na radnom mestu protiv najmarginalizovanijih i najugroženijih grupa, uključujući, ali ne ograničavajući se na žene, manjine, mlade i LGBTI osobe. Ova publikacija je izrađena uz finansijsku podršku Evropske zajednice.
II.2.9	Istraživanje o percepciji civilnih službenika u vezi sa diskriminacijom a radnom mestu ili na	2021	Finansiranje donatora	KP/KDU ARR Ministarstva Opštine NVO OEBS KEUK UNDP	Istraživanje odražava postojeće parametre svesti, iskustva i znanja civilnih	Procena percepcije diskriminacije na radnom mestu je aktuelna u svim zemljama, uključujući razvijene zemlje sa sveobuhvatnim pravnim okvirima i mehanizmima za sprovođenje, praćenje i izveštavanje. Ovo omogućava preduzimanje adekvatnih preventivnih mera koje zauzvrat poboljšavaju kvalitet i produktivnost rada, čime se pozitivno utiču na kapacitete privrede da obezbedi sveobuhvatan i održiv privredni rast. Ovaj izveštaj predstavlja rezultate sprovedene studije za procenu percepcije građana o diskriminaciji na radnom mestu u Republici Kosovo. On ima za

	tržištu rada u Kosovu				službenika o diskriminaciji, referentne mehanizme kao i zakonsku regulativu koja reguliše oblast zaštite od diskriminacije	cilj da predstavi meru trenutnog nivoa diskriminacije na Kosovu, sa fokusom na diskriminaciju na radnom mestu protiv najmarginalizovanijih i najugroženijih grupa, uključujući, ali ne ograničavajući se na, žene, manjine, mlade i LGBTI osobe.
II.2.10	Preduzimanje afirmativnih mera za poboljšanje položaja marginalizovanih zajednica uključujući (žene iz dubokih ruralnih područja, decu, osobe sa invaliditetom, zajednice, raseljena lica itd.	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	Ministarstva, opštine KP/KDU ARR Nezavisne agencije OEBS	Broj predloženih i sprovedenih pozitivnih mera	<p>Odlukom premijera br. 6/81 od 01.06.2022. godine, osnovan je Međuinstitucionalni tim za podsticanje i unapređenje zapošljavanja za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.</p> <p>Treba istaći da je formiranjeTima afirmativna privremena mera za podsticanje i napredovanje, kao i za postizanje kvote za zapošljavanje pripadnika zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u Republici Kosovo, kako je definisano u Ustavu, Zakonu br. 06/L - 114 o javnim službenicima i u relevantnim zakonima na snazi u Republici Kosovo</p> <p>U cilj povećanja uživanja prava svojine žena - ARR je predložila Vladi nastavak afirmativne mere za registraciju imovine na ime oba supružnika bez naknade. Administrativno uputstvo (VRK) br. 01/ 2023 za izmenu i dopunu Administrativnog uputstva (VRK) br. 03/2016 o posebnim merama za upis zajedničke nepokretnosti na ime oba supružnika, usvojeno na sednici Vlade 12.04.2023.godine, odlukom br. 07/138.</p> <p>Ovo administrativno uputstvo važi za period od osam (8) godina od dana stupanja na snagu."</p> <p>U 2016 godini imali smo samo 105 parova koji su registrovali zajedničku imovinu na celom Kosovu, a 2022 godine ih je 4 hiljade i 375 parova koji su to uradili. Ova afirmativna mera je pomogla da se poveća pristup žena imovini i po prvi put smo dostigli stopu vlasništva žena na nacionalnom nivou u procentu od 19.22%.</p> <p>ARR započela je izradu afirmativne mere za povećanje učešća žena na pozicijama odlučivanja u javnoj upravi, ARR je odložila ovu aktivnost za</p>

					<p>2024 godinu kako bi afirmativna mera bila podržana u završenom pravnom okviru. Pored toga, ARR je podržala formiranje udruženja žena na pozicijama odlučivanja u javnoj upravi radi podrške, podsticanja i promovisanja donošenja odluka žena kao podsticajne mere za žene u civilnoj službi da konkurišu na pozicije na kojima se donose odluke.</p> <p>MASHTI, prema javnom pozivu iz 2023 godine za pružanje finansijske podrške za finansiranje projekata NVO-a koje vode obrazovne centre za podršku romskim, aškaliskim i egipatskim učenicima, kao i drugim učenicima, podržalo je sa 200.000 evra ovih 7 NVO:</p> <table border="1"> <tr><td>1. Caritas Kosova,</td></tr> <tr><td>2. Romani Inicijativa Hak,</td></tr> <tr><td>3. The Ideas Partnership,</td></tr> <tr><td>4. Betharny Christian Servise BCS,</td></tr> <tr><td>5. Terre Des Hommes,</td></tr> <tr><td>6. Nevo Koncepti, i</td></tr> <tr><td>7.VORAE</td></tr> </table> <p>- Izvršena je podrška NVO koje se bave promovisanjem učenika sa izvanrednim IQ-om, talentima i sposobnostima. Ukupan iznos podrške iznosi 170 hiljada evra. Benefitovalo je 7 organizacija civilnog društva.</p> <p>- Dodeljene su i stipendije za učenike viših srednjih škola iz romske, aškaliske i egipatske zajednice: MONTI je planirao 500 stipendija za školsku godinu 2023/24 ukupno 150.000 evra dok ih je koristilo 467 učenika jer nije bilo više prijava.</p> <p>Stipendije se isplaćuju po akademskoj godini u iznosu od 300 evra po učeniku, za period septembar 2023 - jun 2024.</p> <table border="1"> <tr><td colspan="6">Dobitnici stipendije 2023/2024:</td></tr> <tr><td colspan="6">Romi Aškalije Egipćani</td></tr> <tr><td>Ž</td><td>M</td><td>Ž</td><td>M</td><td>Ž</td><td>M</td></tr> <tr><td>46</td><td>31</td><td>99</td><td>103</td><td>99</td><td>89</td></tr> </table>	1. Caritas Kosova,	2. Romani Inicijativa Hak,	3. The Ideas Partnership,	4. Betharny Christian Servise BCS,	5. Terre Des Hommes,	6. Nevo Koncepti, i	7.VORAE	Dobitnici stipendije 2023/2024:						Romi Aškalije Egipćani						Ž	M	Ž	M	Ž	M	46	31	99	103	99	89
1. Caritas Kosova,																																				
2. Romani Inicijativa Hak,																																				
3. The Ideas Partnership,																																				
4. Betharny Christian Servise BCS,																																				
5. Terre Des Hommes,																																				
6. Nevo Koncepti, i																																				
7.VORAE																																				
Dobitnici stipendije 2023/2024:																																				
Romi Aškalije Egipćani																																				
Ž	M	Ž	M	Ž	M																															
46	31	99	103	99	89																															

					<p>Ukupno: 467</p> <p>Finansijska podrška za studente</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1882 devojke/studentkinje su se prvi put registrovale za STEM studijske programe i studentkinje koje su završile prvu i drugu godinu studija su dobile po 1 hiljadu evra. Ukupan iznos isplate iznosi 1.882.000 evra. - 1647 studenata na osnovnim i master studijama sa prosečnom ocenom 9 dobilo je po 1 hiljadu evra. Ukupan iznos isplate iznosi 1.647.000 evra. - 28 studenata sa invaliditetom, dobilo je po 1 hiljadu evra. Ukupan iznos isplate iznosi 28.000 evra. 55 studenata iz romske, aškalijske i egipatske zajednice korisnici stipendija za školsku godinu 2023/2024 dobili su po 1 hiljadu evra. Ukupan iznos isplate iznosi 55.000 evra. (NOMTI je planirao 100 stipendija za studente iz romske, aškali i egipatske zajednice, dok je bilo malo prijava). - 70 stipendija za deficitarna i tehnička zanimanja u iznosu od 500 evra za jednu školsku godinu (30 za učenice/devojčice tehničkih zanimanja, dok 40 za učenike/dečake u deficitarnim zanimanjima). Ukupan iznos isplate iznosi 35.000 evra. - 13 stipendista master studija na top 150 najboljih univerziteta u svetu prema Šangajskoj listi za 2023. godinu. Dobili su po 7 hiljada evra. Ukupan iznos isplate iznosi 91.000 evra. 43 studenta koji pohađaju doktorske studije na 500 najboljih svetskih univerziteta prema „Šangajskoj” listi 2023 godine koristilo je 8,500 evra. Ukupan iznos isplate iznosi 365.500 evra. 467 učenika srednjih škola visokog obrazovanja iz romske, aškalijske i egipatske zajednice dobili su stipendiju u iznosu od 300 evra. Ukupan iznos isplate iznosi 140.100 evra. - 89 učenika specijalizovane matematičke gimnazije u Prištini, za školsku godinu 2023/24, dobilo je stipendiju u iznosu od 1 hiljadu evra. Ukupan iznos isplate iznosi 89.000 evra. <p>Fulbrajt Program</p> <p>Ove godine imamo 7 dobitnika stipendija Fulbrajt za 2023 godinu sa Kosova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investicija vlade u program Fulbrajt (600 hiljada evra godišnje) svrstava Kosovo na prvo mesto u svetu po visini sufinansiranja programa Fulbrajt po glavi stanovnika. <p>Trenutno imamo više od 40 građana godišnje koji učestvuju u akademskim razmenama između Kosova i SAD.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Odobreno je od strane Vlade na predlog MZ UA /VRK) br. 11/2022 za određivanje Liste, Vrsta i Pomagala koja se Besplatno Pružaju Osobama sa Paraplegijom i Tetraplegijom koje Služe za Kretanje, Prevenciju i Asistenciju, a koji će početi sa primenom tokom 2024. godine. Komisija je osnovana i uskoro će početi sa radom na implementaciji.</p> <p>Opština Priština- Subvencioniše žene koje se bave poljoprivredom, subvencionišu se NVO koje se bave osobama sa invaliditetom i članovima zajednica Roma, Aškali i Egipćana dodeljuju se paketi hrane, materijali za grejanje i sl. Broj osoba varira u zavisnosti od potreba.</p> <p>Opština Vučitrn - organizovala je niz aktivnosti (obuka) posebno za žene iz ruralnih sela, takođe kontinuirano subvencioniše poseban prevoz za decu sa invaliditetom, subvencioniše NVO-e koje se bave ovim pitanjima, takođe je finansirala 50% troškova za mlade koji su završili kurseve.</p> <p>Opština Mališevo - u zgradi za socijalno stanovanje rešen je problem stanovanja za mnogo žena glava porodice (žrtve nasilja u porodici, porodice koje imaju članove sa invaliditetom i socijalne slučajeve). Takođe, sa privremenim stanovanjem imamo slučaj (porodično nasilje). Prilikom preduzimanja afirmativnih mera za poboljšanje situacije marginalizovanih zajednica, žene u ruralnim područjima, deca, osobe sa invaliditetom i druge zajednice.</p> <p>Direkcije poput Direkcije za Ekonomski Razvoj podržavaju žene u startapovima sa 10 bodova, kao i Direkcija za ODO za učenike iz romske, aškalijske i egipatske zajednice. Svim učenicima iz ovih zajednica dodeljuju se stipendije. Zatim Uprava poljoprivrede za prošlu godinu podržala je poljoprivrednike i poljoprivrednice sa poljoprivrednom opremom kao što su: podrška sa Motokultivatorom 16 žena, podrška sa Sadnicama - malina 13 žena, podrška sa Motokultivatorom 12 žena, podrška sa Sadnicama - fafarone 10 žena, podrška sa Staklenicima 33 žene, podrška sa Pčelama 51 žena itd., dok je OUSZ u javnom pozivu podržalo Udruženje Handikos sa 15,000 evra, kao i NVO-e koje imaju programe sa posebnim potrebama sa 2,000 evra.</p> <p>Opština Kamenica - obeležava "Međunarodni dan jednakih profesionalnih mogućnosti za osobe sa invaliditetom". Obeležavanje ovog dana ima za cilj da MALO, bilo da su studenti ili tražioci posla, imaju mogućnost da nekoliko dana rade u profesiji koja odgovara njihovim interesovanjima za razvoj karijere. Povodom obeležavanja ovog dana, omogućeno je zapošljavanje sedam osoba sa invaliditetom.</p>
--	--	--	--	--	--

II.2.1 1	Osigurati odgovarajuću nadoknadu i kompenzaciju osobama koje su žrtve diskriminacije u skladu sa nanetom materijalnom i nematerijalnom štetom	2021-2023	Budžet Kosova	SSK TSK	Broj osoba koje su dobile nadoknadu za materijalnu i nematerijalnu štetu kao žrtve diskriminacije Broj odluka koje su donesene od strane sudova	Korisnik invalidskih kolica F.K. tužio je opštinu Priština zbog nedostatka neophodne infrastrukture za korisnike invalidskih kolica. Nakon razmatranja predmeta, odlukom Osnovni sud obavezuje Opštinu Priština da izvrši naknadu za pričinjenu nematerijalnu štetu u iznosu od 5.500 evra. „Tužena – Opština Priština, dužna je da tužiocu – F.K., zbog diskriminacije nepostupanja, neobezbeđivanja fizičkih uslova u javnim prostorima i pristupa javnim objektima za osobe sa invaliditetom, nadoknadi pričinjenu nematerijalnu štetu, na ime povrede dostojanstva u iznosu od 5.500 evra“ – navodi se u odluci Suda u Prištini. (za onoliko koliko imamo informacija, nije bilo neke druge naknade), dok za žrtve zločina ukupan iznos poreza na naknadu štete žrtvama zločina u 2023 godini iznosio 228.978,00 €
II.2.1 2	Izrada nastavnog plana i programa za nediskriminaciju, koji je proizašao iz procene potreba za obukom sudija, tužilaca i drugih službenika koji se bave ljudskim pravima. Ovaj nastavni plan i program će se primenjivati u naredne tri godine 2021-2023.	2021-2023	Budžet Kosova, Budžet akademije Pravde	Akademja pravde SSK TSK OEBS KEUK USAID	Realizovaće se najmanje 15 obuka i na tim obukama je najmanje 150 sudija i 105 tužilaca obučeno uz mogućnost uključivanja i službenika koji se bave ljudskim pravima i službenika za rodnu ravnopravnost Broj službenika koji su obučeni	Akademi pravde svake godine vrši procenu potreba za obukama i izrađuje plan i program obuke u skladu sa potrebama za obuku. U 2023 godini je održana 1 obuka o Materijalnom i postupovnom aspektu Zakona o zaštiti od diskriminacije i izazovima u njegovoj primeni. Ovu obuku je pohađalo 12 sudija (4 iz Apelacionog suda i 8 sa osnovnog nivoa sudova iz svih regiona Kosova) U avgustu 2023 godine, Organizacija "CEL" je održala jednodnevnu obuku za policijske službenike i tužioce Republike Kosova, koja je bila fokusirana na zločine mržnje i njihovo krivično gonjenje, rano prepoznavanje i sprečavanje govora mržnje, diskriminacije i predrasuda prema osobama LGBTIQ+. Takođe od strane Organizacije "CEL" održana je jednodnevna obuka sa sudijama Republike Kosovo, koji se fokusirao na govor mržnje i zločine i njihovo krivično gonjenje, rano razmatranje i prevenciju govora mržnje i zločina, diskriminaciju i predrasude prema LGBTIQ+ ličnostima. Tokom obuke, razgovaralo se i o ključnim konceptima koji se odnose na LGBTIQ+ zajednice, čime je upotpunjena osnova za više tehničkih potraga za jezikom i zločinima iz mržnje, kao i o tome kako treba tretirati žrtve zločina iz mržnje prema LGBTIQ+ osobama i koje su ključne veštine potrebne za prikupljanje dokaza o motivima predrasuda i ključni elementi koji razlikuju zločine iz mržnje od običnih zločina.
II.2.1	Prioritetno ispitivanje	U toku	Budžet Kosova	SSK TSK	Slučajevi napada na	Na Kosovu je tokom 2023 godine zabeleženo 72 slučaja napada i pretnji novinarima, deo njih naravno online, ali različitih oblika protiv novinara.

3	<p>moćući slučajeva napada na novinare, nasilja u porodici i zločina iz mržnje, govora mržnje i diskriminacije, kao i slučajeva kršenja prava (LGBTI) osoba</p>			<p>AP Kosovska policija</p>	<p>novinare, porodičnog nasilja i zločina iz mržnje, jezika mržnje i diskriminacije, kao i slučajevi koji ugrožavaju prava osoba iz zajednice (LGBTI), hitno su istraženi i razmatrani</p> <p>Broj odluka koje su donesene od strane sudova</p>	<p>Skoro polovina njih se desila na severu Kosova u periodu od samo pet nedelja, od kraja maja do kraja juna 2023. Napade na novinare na Kosovu tokom 2023 godine naveliko su osudili predstavnici institucija i političkih partija na Kosovu, udruženja i domaćih i međunarodnih udruženja novinara. U svakom slučaju došlo je do brze reakcije pravosudnih organa u slučaju napada na novinara V.S, sud je već doneo presudu prvog stepena protiv tri osobe. Napad na njega bio je protiv slobode izražavanja. Što se tiče slobode štampe, procenjuje se da je Kosovo napredovalo, na 56. mestu, što je povećanje od 5 mesta u odnosu na prethodni izveštaj, gde je bilo 61 mesto.</p> <p>Tokom 2023. godine prijavljeni su sledeći slučajevi: Podignuto je 15 optužnica za ratne zločine 1108 slučajeva (predmeta) nasilja u porodici, 1037 slučajeva su rešena i odluke su donete od strane sudova.</p> <p>Tokom 2023 godine, dok se o Projektu građanskog zakonika govorilo i raspravljalo na plenarnoj sednici Skupštine Kosova, za vreme održavanja sednice, kao i danima i nedeljama nakon neuspeha njegovog donošenja, društveni mreže i mediji su istakli jezik krajnje mržnje i podsticanje nasilja nad ljudima iz LGBTQI+ zajednice.</p> <p>Ovaj jezik mržnje nalazio se u komentarima na društvenim mrežama, usputnim razgovorima među ljudima, pa čak i u naslovima i medijskim tekstovima. Slučajevi koji krše prava ljudi iz zajednice (LGBTI), su istraženi i hitno razmotreni.</p> <p>Presuda Osnovnog suda u Prištini izrečena protiv optužene osobe 2023 godine predstavlja važan momenat u pravnom odgovoru Kosova na terorizam i zločine iz mržnje usmerene na LGBTI+ zajednice. Sud je krivim proglasio B.V. za planiranje i pripremu terorističkih napada na pripadnike LGBTI+ zajednica na Kosovu, za pohvalu je efikasno vođenje ovog slučaja od strane suda. Odluka suda da se osudi B.V. i njegova kazna od tri godine i šest meseci zatvora, naglašava ozbiljnost sa kojom kosovski pravni sistem tretira akte terorizma i pretnje javnoj bezbednosti i ugroženim zajednicama</p> <p>Kosovska policija je 2021 godine izradila Vodič „Tretiranje zločina iz mržnje. Takođe, Kosovska policija već nekoliko godina koristi PSO Policijsko tretiranje u slučajevima pripadnika zajednice LGBTI Međutim 2022.godine izrađen je PSO sprečavanje i tretiranje nasilja u</p>
---	---	--	--	---------------------------------	---	---

						porodici.
II.2.1 4	Treba se obaviti prikupljanje, analiza i izveštavanje o slučajevima povezanim sa diskriminacijom, uključujući slučajeve diskriminacije na osnovu pola i slučajeve seksualnog uznemiravanja, u skladu sa zahtevima Zakona o Zaštiti od Diskriminacije i Zakona o Rodnoj Ravnopravnosti.	U toku	Budžet Kosova	SSK TSK KP/KDU ARR	Održavanje i izveštavanje o statističkim podacima kategorisanim po polu, u vezi sa slučajevima, postupcima i odlukama u slučajevima diskriminacije i uznemiravanja (seksualnog)	<u>SSK/Sudovi ne generišu statistiku u vezi sa predmetima, koji se odnose na određene kategorije lica, već samo na osnovu relevantnih članova predviđenih Krivičnim zakonikom Kosova, tako da u pogledu predmeta koji se odnose na nasilje u porodici, za 2021. je 206 rešenih predmeta ove prirode na nivou 7 redovnih sudova Republike Kosovo.</u> <i>Kao što smo već pomenuli u prethodnim slučajevima, SSK, odnosno odgovarajući elektronski sistem u sudovima, ne generiše statistiku na osnovu toga, već se mora navesti odgovarajući član Krivičnog zakonika, kao i eventualno vremenski period koji je predmet interesovanja, nakon čega sistem generiše odgovarajuće podatke</i> Tokom 2023 godine prijavljena su 33 slučaja seksualnog uznemiravanja, od kojih je rešeno 25 slučajeva, što se tiče nasilja u porodici imamo 1108 slučajeva, od kojih je rešeno 1037 slučajeva (predmet).
II.2.1 5	Slučajevi žalbi podnetih u javnom i privatnom sektoru zbog diskriminacije definisane Zakonom o zaštiti od diskriminacije treba da budu evidentirani	U toku	Budžet Kosova	INA Ministarstva Opštine Inspektorat za rad	Broj podnetih žalbi zbog diskriminacije, kao i broj slučajeva pokrenutih ex-officio zbog diskriminacije u javnom i privatnom sektoru	Tokom 2023 godine, narodni advokat je nastavio da prima žalbe u kojima se navodi diskriminacija. Osnovi diskriminacije koji se navode u primljenim žalbama odnose se na nacionalnu pripadnost, pol, uzrast, invaliditet, politička mišljenja, jezik, zdravstveno stanje, diskriminaciju na radnom mestu, obavljanje profesije, kao i druge osnove. Takođe, otvarani su predmeti po službenoj dužnosti. U izveštajnoj godini okončano je 130 predmeta po žalbama odlukom o odbijanju po nekom od osnova definisanih članom 22 Zakona o narodnom advokatu. Po završetku službenih istraga, objavljeno je 6 izveštaja sa preporukama i zaključcima o diskriminaciji. Prema informacijama Inspektorata rada, broj žalbi zbog diskriminacije je 2 -

						trudnice, a broj predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti je 3 slučaja utvrđena inspektorskim nadzorom radnih subjekata (Inspektorat rada).
II.2.1 6	Postaviti pravila i procedure za promenu pola/roda (oznake pola) u zvaničnim dokumentima	2022/2023	Budžet Kosova Donatori	MUPJA Agencija za civilnu registraciju KP/KDU ARR KEUK EK	Izrađene su smernice, razjašnjena pravila i procedure za promenu pola/pola (rodnih markera) u zvaničnim dokumentima	Nacrt zakona o civilnom statusu je usvojen na 174 sednici Vlade Republike Kosovo, Odlukom br. 02/174, od 22.11.2023 godine, kojim su objašnjeni postupci promene pola/seksa.
II.3	Specifični cilj: Formiranje i jačanje sistema obuke o standardima ljudskih prava;					Progres u primeni
II.3.1	Ažuriranje programa obuke za međunarodne standarde ljudskih prava i zakonodavstvo o ljudskim pravima i zajednicama	2021	Budžet Kosova Donatori	KIJU KP/KDU ARR Kancelarija za pitanja zajednica Kancelarija Poverenika za jezike AP OEBS	Program obuke o međunarodnim standardima ljudskih prava i zakonodavstvu o ljudskim pravima i institucionalizovanim zajednicama Program obuke akademije Pravde	Ažuriran je program obuke za "Ljudska prava" i "Prava zajednica". Obuke se održavaju u skladu sa temama definisanim u programu obuke. Na kraju 2022 godine KIJU je ažurirao Program obuke za civilne službenike i u tom Programu osvežio je obuke. "Prava čoveka na Kosovu i Evropski sistem zaštite ljudskih prava" i "Prava zajednica u Kosovu". Dana 03.04.2024, potpisan je Memorandum o saradnji u Kosovskom institutu za javnu upravu sa; OKM/OKM; Fondacija Terre des Hommes Lausanne na Kosovu. Memorandum o saradnji sačinjen je u cilju povećanja i razvoja saradnje između Strana za podizanje kapaciteta javnih funkcionera u oblasti dečije zaštite, migracija i borbe protiv trgovine ljudima, kao i maloljetničkog pravosuđa. Ovim memorandumom stranke su izrazile spremnost da uspostave kooperativne odnose za realizaciju programa obuke za pitanja kao što su: zaštita od diskriminacije, anticiganizam, deca u sukobu sa zakonom, zabranjen dečiji rad, zaštita i tretman dece žrtava zlostavljanja, seksualne eksploatacije, trgovine i nebezbedne migracije dece. Kao obaveza za razvoj aktivnosti tri ugovorne strane, između ostalog, biće organizovanje obuka za javne službenike u oblastima dobrog upravljanja, ljudskih prava, jednakih mogućnosti i pitanja borbe protiv diskriminacije. U ovom memorandumu, koji uključuje teme vladine gende, Terre des Hommes

						<p>će podržati KIJU i KP da sprovedu svoje programe uključivanjem javnih službenika na centralnom i lokalnom nivou.</p> <p>Kancelarija poverenika za jezike je u saradnji sa IOM-om izvršila pripreme da ponudi kurs srpskog jezika za zainteresovane vladine službenike (zainteresovanost je prvobitno potekla od službenika Agencije za sprečavanje korupcije). Javila su se 32 civilna službenika zainteresovana da prate kurs srpskog jezika) koji je počeo 9 januara 2023 godine.</p> <p>Druga faza Projekta „Unapređenje jezičkih prava“ počela je da se realizuje u oktobru 2023 godine i trajaće 8 (osam) meseci – do maja 2024 godine. Do sada su održana 2 sastanka i planirani su drugi sastanci, studijske posete, obuke i monitoring sa opštinskim zvaničnicima u svim opštinama na Kosovu. Ovaj projekat će se realizovati kroz KPJ, sa Institucijom ombudsmana i IOM. Projekat finansira UNMIK;</p>
II.3.2	Organizovanje obuka za povećanje kapaciteta državnih službenika o upućivanju, tumačenju i primeni međunarodnih standarda o ljudskim pravima i zakonodavstva o ljudskim pravima i pravima zajednica u njihovom svakodnevnom radu.	2021-2023	Budžet Donatori	KIJU KP/KDU ARR OEBS EK Savet Evrope	<p>Broj održanih obuka</p> <p>Broj državnih službenika koji su učestvovali na obukama, podeljen po polu;</p>	<p>Tokom 2023 godine KIJU je organizovao kurseve obuke "Prava zajednica na Kosovu" kao i "Ljudska prava na Kosovu i Evropski sistem zaštite ljudskih prava".</p> <p>Za ove aktivnosti organizovano je 8 dana obuke i obučeno je 43 učesnika. ARR je održala 4 radionice na lokalnom nivou o mehanizmima koordinacije protiv nasilja u porodici na kojima su predstavljene Standardne akcione procedure za zaštitu od nasilja u porodici, nadležnosti lokalnog nivoa u skladu sa Istanbulskom konvencijom i Zakonom o rodnoj ravnopravnosti. Radionica je održana u sledećim opštinama: Učestvovali su Kosovo Polje, Dečani, Vučitrn, Lipljan i 72 lica, od kojih 46 žena i 26 muškaraca. Ukupna vrednost budžeta je; 1.326,00 evra.</p> <p>MALS je u skladu sa ciljevima strategije za lokalnu samoupravu, odnosno jačanje institucionalnih kapaciteta opština, preduzela aktivnosti za sprovođenje aktivnosti predviđenih u ovoj oblasti. S tim u vezi, organizovani su sastanci sa KIJU i donatorima radi koordinacije aktivnosti u vezi sa organizacijom obuka za opštine u skladu sa planom obuke i pružanja podrške u realizaciji plana obuka za 2023 godinu.</p> <p>U saradnji sa MŽSPPI i JICA, realizovana je radionica u oblasti: „Podizanje kapaciteta za upravljanje otpadom ka zdravom društvu. Faza II", Pilot projekti korisni za opštine da nastave sa sticanjem iskustava iz JICA projekta. Učesnici ove obuke bili su opštinski službenici ovih područja, koji su se upoznali sa procedurama izveštavanja, kriterijumima, metodama dokumentacije kvaliteta, rokovima i smernicama za upravljanje otpadom. Dok su u periodu april-jun održane obuke iz oblasti lokalnog ekonomskog razvoja, na osnovu plana obuke, u saradnji sa INDEP-GIZ-İKAP-om i</p>

						<p>Odeljenjem za održivi razvoj opština. Obuka je bila jednodnevna sa temom „Strategija lokalnog ekonomskog razvoja.</p> <p>Iz oblasti komunikacije sa javnošću, u saradnji sa OEBS-om, realizovana je obuka na temu „Povećanje komunikacije sa medijima i odnosa sa javnošću i upravljanje društvenim medijima“ Opštinski službenici za informisanje i odnose sa javnošću imali direktnu korist od ovih sastanaka, u poboljšanju njihove komunikacije sa javnošću i medijima i promovisanju rada opština.</p> <p>U saradnji sa DEMOS projektom, u okviru podizanja kapaciteta opštinskih službenika, realizovana je obuka na temu: Funkcionisanje sistema upravljanja učinkom opštine. Ova obuka se organizuje za sve opštine i za sve službenike koji su korisnici sistema upravljanja učinkom Opštine . Obuka je trajala 5 dana za redom, sa ciljem da se opštinski službenici pripreme da povećaju svoje kapacitete za korišćenje SMPK.</p> <p>MALS je u saradnji i koordinaciji sa KDU/KP, kao i uz finansijsku podršku Međunarodne organizacije rada (MOR), organizovala obuke sa članovima Tima za prava deteta koji su osnovali EDF, prema Administrativnom uputstvu (VRK) br. 06/2022 za osnivanje i rad tima za prava deteta.</p> <p>MALU je u saradnji sa KDU/KP i uz podršku OEBS-a i KIJU-a, sprovela obuku sa opštinskim službenicima „Javne konsultacije u opštinama i proces izdavanja publikacija na Platformi za javne konsultacije Vlade Republike Kosovo.</p> <p>Odeljenje za unapređenje opštinskih kapaciteta i reformi u saradnji sa OEBS-om, Asociacijom opština Kosova (AKK) i (KIJU) organizovalo je trodnevnu obuku u oblasti upravljanja opštinskom imovinom izazovi primene Zakona o davanju nekretnina na korišćenje. Korisnici ove radionice bili su pravni službenici opština, kao i službenici koji su nadležni u oblasti upravljanja opštinskom imovinom.</p> <p>Ukupno je obučeno 380 opštinskih službenika.</p>
II.3.3	Obuka inspektora rada o seksualnom uznemiravanju, njegovoj pravnoj definiciji i	2021-2022	Budžet Kosova	Inspektorat za rad MFRT ARR KP/KDU	<p>Broj održanih obuka</p> <p>Broj inspektora rada koji su učestvovali u</p>	<p>Obuka inspektora rada o seksualnom uznemiravanju, njegovoj pravnoj definiciji i načinu prijavljivanja slučajeva</p> <p>Broj održanih obuka - 1 obuka</p> <p>Broj inspektora rada koji je učestvovao u obuci je 26</p> <p>Broj inspektora rada koji su učestvovali na Obuci - više od 20</p> <p>KIJU je organizovao obuke;</p> <p>Dostojanstven rad, bezbednost i zdravlje na radu: Uvod u rodnu perspektivu'</p>

	načinu prijavljivanja slučajeva				obuci;	Ovu obuku podržale su UN-Women i organizovana je u okviru projekta „Rodna komponenta u promociji dostojanstvenog rada kroz upravljanje zdravljem i bezbednošću na radu“, koji je realizovan pod upravom MOR-a, a finansirala ga je Švedska agencija za međunarodnu saradnju Razvoj (SIDA), preko Ambasade Švedske u Prištini. U ovoj aktivnosti obučeno je 24 učesnika u 4 dana obuke. 6 žena i 18 muškaraca.
II.3.4	Izveštavanje o broju sprovedenih obuka za povećanje kapaciteta sudija i tužilaca u oblasti ljudskih prava, posebno sa posebnim osvrtom na praksu i jurisprudenciju Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP)	2021-2023	Budžet Akademije pravde	Akademija pravde SSK TSK	Broj održanih obuka Broj sudija i tužilaca koji su učestvovali u obuci	Tokom 2023 godine, sprovedeno je 5 obuka o ljudskim pravima prema standardima ECHR-a. Ovu obuku je pohađao 81 sudija i 6 tužilaca.
II.3.5	Razvoj relevantnih programa za sudije, tužioce, policajce i advokate, o međunarodnim standardima za ljudska prava sa fokusom na; slobodu izražavanja, govor mržnje,	2021/2022	Budžetiran o Donatori	Akademija pravde Kosovska akademija za javnu bezbednost SSK TSK AKK Savet Evrope Kosovska policija OEBS	Broj održanih obuka Broj službenika koji su učestvovali u obuci sudije, tužioci, policajci i advokati imaju neophodna	Kosovska policija je tokom 2023 godine održala 39 obuka ove prirode. Na ovim obukama je obučeno 230 policijskih službenika. Akademija pravde Održana je 1 obuka za zaštitu i sigurnost novinara. Učesnici ove obuke bili su 12 profesionalnih saradnika, od kojih 9 iz sudova i 3 iz tužilaštava različitih regiona. Kosovska Akademija za javnu bezbednost(KAJB) Na teme, govor mržnje, rodna ravnopravnost i ljudska prava su obrađeni u: - Obuka Profesionalnih Službenika Policije / PK, modul I i II generacija 57 i 58 Ukupno- 850 kadeta obučeno. Obrađivanje teme ljudskih prava, zločini iz mržnje su obrađeni u: - Osnovna obuka za istragu krivičnih dela (3 obuke) Ukupno - obučeno 78 učesnika

	slobodu medija i za signaliziranje novinara u skladu sa standardima Saveta Evrope, sa posebnim osvrtom na pravosuđe.			KP/KDU	znanja o međunarodnim standardima za ljudska prava sa fokusom na slobodu izražavanja, govor mržnje, slobodu medija i izveštavanja novinara u skladu sa standardima Saveta Evrope	Tema koja se odnosi na ljudska prava se obrađuje u: - Stručna obuka popravnih službenika-PSK(modul 5) Ukupno - 92 kadeta je prošlo obuku - Ukupno obuka: 7 Obučeni učesnici: 1020
II.3.6	Zvanična obuka policajaca o definisanju nasilja zasnovanog na polu i seksualnog uznemiravanja prema zakonima Kosova, šta obuhvataju, kao i o načinu postupanja u ovim slučajevima kada se prijave policiji, u skladu sa Krivičnim zakonikom Kosova	2021/2022	Budžet Kosova	Akademia za javnu bezbednost Kosova (AKSP) Kosovska policija KP/KDU ARR	Broj održanih obuka Broj službenika koji su učestvovali u obuci Ažuriranje obuka u skladu sa izmenama i dopunama Krivičnog zakonika u vezi sa rodno zasnovanim nasiljem i seksualnim uznemiravanjem, sa fokusom na žrtvu.	Akademia za javnu bezbednost Kosova (AKSP) Teme seksualnog uznemiravanja su tretirane u: - Osnovna obuka za istragu zločina (dela protiv seksualnog nasilja) - Napredna obuka za krivične istrage (istraga seksualnih zločina) Ukupno obuka: 4 Obučeni učesnici: 109 ARP je sprovela ciklus obuka za Standardne procedure delovanja za zaštitu od nasilja u porodici, kao i Strategiju za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama (2022-2026), gde se kroz ovu obuku policija informiše, usmerava o institucionalnim odgovornostima prema Standardnim postupcima i novim obavezama koje proizilaze iz Istanbulske konvencije o postupanju prema žrtvama porodičnog nasilja i rodno zasnovanog nasilja. U periodu od januara do decembra 2023. godine, sertifikovano je 119 policajaca, od kojih su 85 muškaraca i 34 žene u ovim opštinama: Peć, Priština, Đakovica, Mitrovica i Gnjilane. Ukupna vrednost ovih treninga iznosi 6.853,60 evra. Broj održanih obuka tokom 2023. godine iznosi 82. Broj službenika policije obučeni za 2023. godinu iznosi 922.

II.3.7	Ažuriranje modula obuke i organizacija obuka za tužioce i sudije u vezi sa deljenjem zajedničke imovine nakon razvoda, alimentacijom, finansijskim izdržavanjem supružnika, rodno zasnovanim zločinima, posebno porodičnim nasiljem, seksualnim nasiljem, seksualnim uznemiravanjem, posebno nakon izmena i dopuna Krivičnog zakonika;	2021/2022	Budžet Donatori	Akademija pravde KP/ KDU ARR SSK TSK	Modul obuke je ažuriran u skladu sa izmenama i dopunama Krivičnog zakona u vezi sa rodno zasnovanim nasiljem i seksualnim uznemiravanjem. Broj održanih obuka Broj sudija i tužilaca koji su učestvovali u obuci	<p>Za 2023 godinu, svi moduli su bili prilagođeni novim zakonskim zahtevima. U izveštajnom periodu održan je trening na temu: Zaštita prava dece u slučajevima oduzimanja slobode i u slučajevima porodičnog nasilja. Ovu obuku je prošlo 36 sudija, od kojih 1 sa Vrhovnog suda, 4 sa Apelacionog suda i 31 drugih sudija sa osnovnih sudova iz svih regiona</p> <p>6 obuka sa temom: Multiinstitucionalni pristup rodnom nasilju, sa posebnim naglaskom na slučajeve zlostavljanja dece. Ova obuka je bila regionalna i učestvovalo je 7 tužilaca, 1 sudija, 11 advokata, 26 policajaca, 35 policijskih službenika kao i 9 branioca žrtava; 1 obuka o Nadoknadi žrtvama krivičnih dela - promene u zakonu. Ovaj trening je prošlo 8 sudija, 3 tužioce, 3 branioca žrtava, kao i 12 saradnika i pravnih zvaničnika iz kosovskih sudova i tužilaštava.</p>
III.	Strateški cilj: Osiguravanje zdravog života i promocija blagostanja za sve;					
III.1	Specifični cilj: Usklađivanje pravnog okvira sa Ekonomskim, socijalnim i kulturnim konvencijama;					Napredak u primeni

III.1. 1	Formiranje i potpuna funkcionalizacija fonda zdravstvenog osiguranja i pristup zdravstvenoj zaštiti	2023	Budžet Kosova	MZ MFRT Odeljenje za trezor Centralna banka Kosova	Osigurani su održivi i dovoljni finansijski resursi za zdravstveni sektor, putem pružanja kvalitetnih zdravstvenih usluga koje su dostupne i pristupačne za sve građane Republike Kosova.	Fond je osnovan Statutom Fonda odobrenim 2016. godine. Puno funkcionisanje Fonda sledi nakon dopune/izmena Zakona o zdravstvenom osiguranju koji je u proceduri.
III.1. 2	Startovanje prikupljanja premija, kao i nadoknada lekova van bolnice kao primarna usluga fonda zdravstvenog osiguranja Naplata premija zdravstvenog osiguranja od građana, pokrivanje troškova premija za socijalne kategorije iz budžeta Kosova.	2022	Budžet Kosova	MZ MFRT Odeljenje za trezor Centralna banka Kosova	Proces naplate premija i refundacije vanbolničkih lekova je operacionalizovan kao prva usluga fonda zdravstvenog osiguranja.	Aktivnosti predviđene Planom počinju da se realizuju nakon završetka izmena/dopuna Zakona o zdravstvenom osiguranju koja je u proceduri.

III.1.3	Organizacija kampanja za javno informisanje i drugih projekata promocije i obrazovanja o zdravlju radi povećanja javne svesti i usaglašenosti sa zdravstvenim standardima;	2021/2022	Budžet Kosova	MZ	Broj održanih kampanji i sprovedenih promotivnih aktivnosti	<p>IKSHPK je organizovao 8 (osam) kampanja povodom obeležavanja Svetskih dana zdravlja: Tuberkuloza, Zdravlje, Pušenje, Narkotici, Srce, Hipertenzija, Dijabetes i HIV/AIDS.</p> <p>Organizovano je i održano 694 aktivnosti zdravstvenog obrazovanja u zajednici, uključujući predavanja o hroničnim nezaraznim bolestima, vakcinaciji, negativnim pojavama, faktorima rizika i zdravom načinu života, fizičkoj aktivnosti i zdravoj ishrani, zdravlju i sportu, prevenciji saobraćajnih nesreća, uključujući i romske, aškaljske, egipatske zajednice i osobe sa invaliditetom.</p> <p>52 obuke u zajednici</p> <ul style="list-style-type: none"> - sastavljanje obrazovno-zdravstvenih materijala - razmatranje i odobravanje obrazovno-zdravstvenih materijala (letci, brošure, video zapisi) - Oko 50.000 letaka i brošura je distribuirano - Oko 5.000 drugih materijala raspoređenih, uključujući rolni baner, dresove, priveske za ključeve, trake, marame
III.1.4	Preispitivanje i potpuna izmena i dopuna pravnog okvira za Shemu Socijalne Pomoći	2020/2021	Donatori Budžet je predviđen u okviru Sektoralna strategija MRSZ (2018-2022)	<p>Odeljenje za socijalnu politiku i porodicu(OS P)</p> <p>Pravni odeljenje MFRT,</p> <p>KP, Opštine</p>	Zakon br. 2003/15 o Usklađenoj i odobrenoj Socijalnoj Pomoci	<p>2021. godine Osnovana je Radna grupa za izradu Nacrta zakona o šemi socijalne pomoći, proces pripreme ovog nacrta zakona planiran je u okviru ratifikacije Sporazuma sa Svetskom bankom za projekat reforme šeme socijalne pomoći, koji još nije usvojen u Skupštini Kosova.</p> <p>Tokom 2022. godine radilo se na pripremi Nacrta zakona o šemi socijalne pomoći, čiji je nacrt zakona planiran da bude završen i usvojen tokom 2023. godine. Finalizacija ovog projekta se odnosi i na početak implementacije Projekta reforme šeme socijalne pomoći, koji je planiran da finansira Svetska banka, a čiji projekat još nije počeo da se realizuje, kao rezultat neratifikacije Finansijskog sporazuma, koji je do sada prosleđen dva (2) puta u Skupštini Kosova.</p> <p>Radna grupa je završila Nacrt- nacrta zakona SNS u avgustu 2023. godine i prosledila ga na razmatranje menadžmentu Ministarstva pre nego što je prosleđen na prethodne i javne konsultacije. Po izmenama u Zakonodavnom planu za 2023 godinu i planovima MFRT da se u početnoj fazi sprovede Pilot projekat Socijalne pomoći, ovaj nacrt zakona planiran je za odobrenje u drugom delu 2024. godine.</p>
III.1.	Ministarstvo	2021/2	Budžet	MFRT	Zakon o radu	Nisu preduzete radnje u ovom pravcu.

5	finansija, rada i socijalne zaštite u saradnji sa nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva treba da uskladeu Zakon o radu sa direktivama EU	022	Kosova Donatori		je usklađen sa direktivama EU i usvojen je	
III.1.6	Pružiti pravnu i institucionalnu podršku za osposobljavanje, reintegraciju, podsticanje i profesionalnu pripremu za odgovarajuće zapošljavanje osoba sa invaliditetom	2021/2022	Budžet Kosova	MFRT Centri za Profesionalno Usavršavanje (CPU) Centri za obuku, prekvalifikaciju i zapošljavanje na Kosovu (CPZK)	Broj osoba sa invaliditetom koje su imale koristi od primene ovog zakona Svaki poslodavac je u obavezi da na svakih pedeset radnika zaposli jednu osobu sa invaliditetom (50) radnik.	Odlukom br. 202 od 24.02.2023 od strane zamenika generalnog direktora APRK-a, Radna grupa je osnovana da analizira prepreke u zakonodavstvu i politikama kvalifikacija i profesionalne obuke osoba sa ograničenim sposobnostima. Članovi Radne grupe bili su predstavnici AZRK-CSU, AKK, Save the Children i Kosovskog foruma invalidnosti, gde je sačinjen u saradnji sa savetnikom konačan izveštaj sa nalazima iz analize barijera u zakonodavstvu i politikama kvalifikacija i stručnog osposobljavanja osoba sa invaliditetom za pristup tržištu rada, očekuje se da će ovaj Izveštaj biti odobren u narednim danima i nakon odobrenja biti predložen za izmene i dopune važećeg zakonodavstva. Uz dogovor o razumevanju sa Save the Children, omogućeno je da se obezbede uslovi za uključivanje osoba sa invaliditetom u stručnu obuku koju organizuje CSU u okviru AZRK. U kvalifikacijama koje organizuje CSU, 2023 godine obukom je obuhvaćeno 60 ljudi. Broj zaposlenih lica sa ograničenim sposobnostima tokom 2021 godine je ukupno 20 lica, od čega 13 muškaraca i 7 žena. Broj zaposlenih osoba sa invaliditetom tokom 2022 godine je ukupno 10 osoba sa invaliditetom, 7 žena i 3 muškarca. Dok je u okviru mere 1.6, u prvoj fazi bila uključeno 233 kandidata (na period od 6, odnosno 3 meseca), dok je u drugoj fazi ukupno 161 kandidat (za period od 6 meseci, subvencionisan od strane Vlade) koji su zaposleni u okviru preduzeća/subjekata.

III.1. 7	<i>Prema Zakonu br. 04 / I - 092 za slepe osobe, sve slepe osobe su oslobođene svih vrsta poreza i direktnog oporezivanja, uključujući i porez na imovinu.</i>	U toku	Budžet Kosova	Opštine MFRT Odeljenje za poreze na imovinu (DPT) KP/KDU	Broj korisnika (slepa lica), koji su oslobođeni plaćanja poreza na imovinu	<p>U periodu januar-decembar 2023. godine podnete su ukupno 24 žalbe na odluke opština za oslobađanje od poreza na imovinu zbog statusa korisnika slepih lica, od čega je odobreno 20 žalbi za oslobađanje od poreza na imovinu i 4 žalbe je odbijeno su jer poreski obveznik/žalitelj nije pripadao kategoriji slepih lica.</p> <p>Vredi napomenuti da su opštine u kontinuitetu odobravale žalbe slepih lica za oslobađanje od poreza na imovinu u skladu sa pravnim mišljenjem DTP-a za opštine, osim za opštine Đakovica i Prizren, od kojih smo dobili 24 žalbe poreskih obveznika.</p> <p><u>GDP je prosledio obaveštenje opštinama da počnu sa primenom oslobađanja od poreske obaveze slepih lica, a to su počele da sprovode i opštine, međutim što se tiče evidencije o broju, svaka opština ima svoju evidenciju, u zavisnosti od pojedinačnih slučajeva koji su prijavljeni u opštini.</u></p> <p>U opštini Kosovo Polje su oslobođena od poreza na imovinu 3 slepa lica .</p> <p>Opština Mališevo je oslobodila od plaćanja poreza na imovinu slepe osobe Komuna Vučitrn je oslobodila dve slepe osobe, na osnovu zahteva i važećeg zakonodavstva</p> <p>U Opštini Kamenica svi slepi oslobađaju se svih vrsta taksi i direktnog oporezivanja, uključujući i porez na imovinu, odnosno Zakon br. 04/I - 092 o slepim osobama se primenjuje.</p>																		
III.1. 8	Usvojiti sveobuhvatni Zakon o osobama sa invaliditetom	2020/2021	Budžet Kosova	MFRT Odeljenje za penzije	Usvojen je sveobuhvatni Zakon o osobama sa invaliditetom	Sveobuhvatni zakon za osobe sa invaliditetom je još u procesu izrade. Očekuje se da će se pristupiti merenju 2024. godine																		
III.1. 9	Izveštavanje o podršci grantovima za registrovane NVO koje pružaju socijalne i porodične usluge	2021-2023	Planirani budžet u okviru budžeta MRSZ	MFRT	Broj licenciranih organizacija koje su primile subvencije za pružanje socijalnih usluga i porodične	<p>Kao deo primene programa podrške nevladinom sektoru licenciranom za pružanje socijalnih i porodičnih usluga za 2021, 2022, 2023. godinu, podaci su sledeći:</p> <table border="1"> <tr> <td>MFRT</td> <td>2021</td> <td>900.000. 00 eura</td> </tr> <tr> <td>MFRT</td> <td>2022</td> <td>1.000.000. 00 eura</td> </tr> <tr> <td>MP</td> <td>2023</td> <td>1.500.000. 00 eura</td> </tr> </table> <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td>39 NVO</td> <td>korisnika</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>44 NVO</td> <td>korisnik</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>45 NVO</td> <td>korisnik</td> </tr> </table>	MFRT	2021	900.000. 00 eura	MFRT	2022	1.000.000. 00 eura	MP	2023	1.500.000. 00 eura	2021	39 NVO	korisnika	2022	44 NVO	korisnik	2023	45 NVO	korisnik
MFRT	2021	900.000. 00 eura																						
MFRT	2022	1.000.000. 00 eura																						
MP	2023	1.500.000. 00 eura																						
2021	39 NVO	korisnika																						
2022	44 NVO	korisnik																						
2023	45 NVO	korisnik																						

					podrške	
III.1.10	Kreirati poseban granta za socijalne i porodične usluge	2021-2022	Budžet Kosova Što se tiče budžeta za konkretni grant, zakon još nije donet, opštine rade iz opšteg iznosa .	Vlada Kosova MFRT Asociacija opština Kosova(AK K)	Specifični grant za socijalne i porodične usluge koji je definisan i funkcionalizovan	Zakon o Finansijama lokalne vlasti na snazi reguliše transfere u opštinama putem tri glavna granta, ali ovaj zakon ne reguliše specifični Grant za socijalne usluge. Novi zakon o Finansijama Lokalne Vlasti koji predviđa uspostavljanje Posebnog Grant-a za Socijalne Usluge još uvek nije odobren. Konkretni zakon reguliše uspostavljanje Specifičnog granta za socijalne usluge u cilju obezbeđivanja održivog finansiranja i pravednog pristupa socijalnim uslugama na Kosovu. Nedostatak konkretnog granta za CSR i dalje otežava izvođenje radova i planiranje usluga koje su imanentne zbog nedostatka finansijskih sredstava, ali se nude najograničeniji servisi, ali i dalje u skladu sa zakonskom odgovornošću se postiže da se realizuje kao: Finansiranje prihvatilišta za smeštaj žrtava nasilja u porodici, Finansijska podrška žrtvama nasilja i deci uz ograničenu podršku nekim drugim socijalnim programima itd.
III.1.11	Organizovanje kampanja javnog informisanja i drugih promotivnih projekata u cilju informisanja građana o tome gde mogu da dobiju usluge i koje vrste socijalnih i porodičnih usluga se nude	U toku	Budžet Kosova Donatori	MFRT Odeljenje za socijalnu politiku i porodicu	Broj sprovedenih kampanja i promotivnih aktivnosti Nivo sveobuhvatnosti kampanja i promotivnih aktivnosti, sa fokusom na ruralna područja i marginalizovane grupe;	Odeljenje za socijalne usluge u MP Tokom 2023. godine organizovane su tri kampanje na nacionalnom nivou: Mesec borbe protiv trgovine ljudima, 16 Dana aktivizma protiv nasilja nad ženama Kampanja jednogodišnja sa motom "OTVORI VRATA, OTVORI SRCE!" "POSTANITE HRANITELJSKA PORODICA", kampanja u okviru zaštite dece sprovedena od strane Kancelarije Premijera, Ministarstva Pravde i NVO Partneri. Zajednice se kontinuirano informišu kroz razgovore, sastanke zajednice, brošura, uputstva o osnovnim pravima u oblasti socijalne zaštite. Javno obaveštenje - javni pozivi na web stranici MP, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, za NVO - korisnike i vrste programa u oblasti pružanja socijalnih i porodičnih usluga koje pružaju NVO Ministarstvo ekonomije je tokom 2023. godine otvorilo Javni poziv za podršku porodičnim potrošačima u investiranju u efikasne grejne uređaje; Efikasne kućne aparate, Toplotnu pumpu, Klima uređaje (inverter toplotnu pumpu vazduh-vazduh visoke efikasnosti), Kotao na biomasu (drvo, peleti, briketi); Individualne peći na biomasu kao i za podršku malim i srednjim preduzećima (MSP), u investiranju u efikasne grejne uređaje. Poziv za subvencionisanje sa toplotnom pumpom, Klima uređajem, efikasna klima (inverter toplotna pumpa vazduh-vazduh visoke efikasnosti),

						<p>Ministarstvo privrede je ponudilo olakšice za neke kategorije koje su u potrebi za podrškom i pomoći, tako da su samostalni roditelji subvencionisani sa šezdeset procenata (60%) vrednosti investicije, za građane koji su podržani socijalnom pomoći (kategorija I & II) subvencionisano je šezdeset procenata (60%) vrednosti investicije. Obuke o pojedinačnim pećima na biomasu za samohrane roditelje su subvencionisane sa devedeset procenata (90%) vrednosti investicije, za građane koji su korisnici socijalne pomoći (kategorija I & II) su subvencionisane sa devedeset procenata (90%) investicije.</p> <p>Javni poziv za subvencionisanje mikro, malih i srednjih preduzeća (MMSP) u ulaganju u efikasnu grejnu opremu, nastavlja se razmatranje prijave u ovoj godini, gde je do sada u kategoriji klime koristilo 20 aplikanata, gde je od ovih 20 korisnika, Od toga su 3 žene, koje uživaju pravo na beneficiju u procentima, 5%. Za preduzeća u vlasništvu ili suvlasništvu žena u iznosu od pedeset i jedan procenat (51%) i više, vrednost subvencije iznosi dvadeset pet procenata (25%).</p> <p>Ukupan broj korisnika svih mera ukupno je 11454 aplikanta, od kojih su 2510 ili 22% žene, a 8944 ili 78% muškarci.</p> <p>Opština Podujevo je sproveda tokom ovog perioda sedam kampanja osveščivanja u različitim lokacijama opštine, od kojih su tri kampanje bile posvećene najdubljim ruralnim područjima sa snažnim učešćem i sa aspekta polne ravnopravnosti, kao i učešće mladih gde je objašnjeno pravno stanje predviđeno Zakonom o Porodici i Zakonom o Socijalnim Uslugama i u koje kategorije spadaju i druge, kao i za druge kategorije za marginalizovane grupe zajednice i NVO - Handikos.</p>
III.2	Specifični cilj: Podizanje kapaciteta, društvene i institucionalne svesti o zaštiti životne sredine					Progres u primeni
III.2.1	Vlada Kosova treba da inicira formiranje međuinstitucionalnog tela koje bi koordiniralo procese u vezi	2022	Budžet Kosova Donatori	MŽSPPI Ministarstva KSP (Kancelarija za strateško planiranje) Opštine KP/KDU	Odlukom Vlade Kosova je formirano međuinstitucionalno telo koje će koordinisati procese u vezi	Ovo međuinstitucionalno telo je formirano i funkcioniše u okviru projekta EU4Green i vodi ga Kancelarija Premijera. Zelena agenda za Zapadni Balkan odražava Zeleni sporazum EU i zasniva se na pet glavnih stubova: dekarbonizacija, zagađenje, biodiverzitet, cirkularna ekonomija (cirkular) i održivi sistemi poljoprivrede i ishrane. "EU4Green pruža važan podstrek za činjenje Zelene agende za Zapadni Balkan prisutnom i efikasnom." Zelena agenda će istovremeno podržati kako cilj ka stabilnoj i pravednoj tranziciji kontinenta, tako i proces članstva

	sa sprovođenjem „Zelene agende			EU EK	sa sprovođenjem „Zelene agende Međuinstitucionalni tim je izradio Nacionalni plan za sprovođenje "Zelene agende"	privreda Zapadnog Balkana u EU.
III.2.2	Projekti podizanja svesti i kampanje zagovaranja mladih u vezi sa zaštitom životne sredine (zaštitom flore i faune)	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	MŽSPPI MALS MPŠRR/Šu marska agencija MONTI MKOS Opštine	Podizanje svesti i osveščavanje mladih o pitanjima životne sredine kroz aktivnosti građanskog angažovanja. Broj projekata i kampanja zagovaranja organizovanih sa i za mlade ljude	U vezi sa ovom merom, postoje različite aktivnosti i sastanci koje organizuju centralni i lokalni nivoi vlasti. U nemogućnosti da predstavimo sve, u nastavku smo predstavili samo neke od njih, tražimo razumevanje od institucija na lokalnom nivou upravljanja. U okviru aktivnosti MŽSPPI tokom 2023 godine održano je na desetine aktivnosti podizanja svesti i kampanja zagovaranja mladih u vezi sa zaštitom životne sredine u okviru obeležavanja ekoloških događaja u okviru ekološkog kalendara za 2023 godinu. MŽSPPI je u saradnji sa MONTI, Fondacijom za prava životinja, NVO ERA, obeležilo „Svetski dan zaštite životinja“ MONTI je predložilo školama/opštinama da sprovedu aktivnosti unapređenja svesti o planeti uopšte, teme koje su deo kurikuluma i vannastavnih aktivnosti. Škole su sprovele kvalitetne i raznovrsne aktivnosti. Ekološki datumi su takođe obeleženi u saradnji sa MŽSPPI, gde učestvuje i MONTI. Reč je o Danu vode, Danu planete Zemlje, Danu životne sredine, Danu biodiverziteta itd. Opština Priština – Skupština dece prestonica održala je kampanju povodom Dana planete Zemlje i tokom praznika na kraju godine pravili smo ukrase od materijala za višekratnu upotrebu kako bismo naše mlade osvestili o zaštiti životne sredine. Opština Kamenice – Lokalni savet omladinske akcije je organizovao aktivnosti sa ciljem podizanja svesti i svesti mladih o pitanjima životne sredine, odnosno škole kontinuirano organizuju kampanje podizanja svesti o zaštiti životne sredine bilo preko nastavnika građanskog vaspitanja, psiholozi

					<p>i nastavnici u školama.</p> <p>Opština Podujevo – Projekti podizanja svesti i kampanje zagovaranja mladih i zaštite životne sredine, zaštite flore i faune posvećeni su u bliskoj saradnji sa DKA i NVO koje realizuju projekte ove prirode u opštini, vodeći računa o zaštiti prirode i životne sredine kao i razvoj kulture mladih za bolju životnu sredinu i zaštitu voda kao i zaštitu faune u našoj opštini, što je očigledno veoma važno kao komponenta za razvoj planinskog turizma.</p> <p>Opšt.Kosovo Polje U okviru Dana planete Zemlje 22 aprila i Svetskog dana životne sredine 5 juna održana je akcija čišćenja u prostorijama osnovnih škola u gradu Kosovo Polje.</p> <p>Opština Orahovac – Održana je akcija čišćenja u čast Dana planete Zemlje 22 aprila i Svetskog dana zaštite životne sredine 5 juna u prostorijama osnovnih škola u gradu Orahovcu. Kontinuirano se vodi računa o podizanju svesti građana o zagađenju vazduha, očuvanju ekologije, ozelenjavanju i uklanjanju divljih deponija. Ovakve kampanje se često održavaju sa učenicima osnovnih i srednjih škola, u lokalnim medijima i razne akcije čišćenja sa mladima</p> <p>Opština Mališevo – U saradnji sa Health of Nature in Kosova, sproveli su razne aktivnosti za zaštitu životne sredine, vredi pomenuti ekološki kviz sa učenicima, gde je podeljena i zahvalnost za prva mesta.</p> <p>Opština Istok – u okviru podizanja svesti i građanske svesti mladih, mi kao ODO smatramo da obrazovanje u našim školama daje veliki doprinos kroz organizovanje rada sa grupama EKOLOGA na nivou škole, kao i učešće učenika u akcijama kao što su: Čistimo Kosovo.</p> <p>Što se tiče broja projekata koji doprinose u ovoj oblasti, ističemo da je ODO u Istoku postiglo Memorandum o saradnji sa NVO-TOKA, 3 godišnji projekat koji se bavi pitanjima očuvanja životne sredine</p> <p>.</p>
III.2.3	Organizovanje kampanja javnog informisanja i drugih projekata za promociju i edukaciju stanovništva za zdravu i	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	MŽSPPI MPŠRR Opštine Ministarstva NVO Evropska komisija	<p>Broj sprovedenih kampanja i promotivnih aktivnosti u cilju obezbeđivanja zdravog i bezbednog okruženja za</p> <p>U okviru aktivnosti M SPPI tokom 2023 godine, održano je na desetine aktivnosti podizanja svesti i kampanja zagovaranja mladih u vezi sa zaštitom životne sredine u kontekstu evidentiranja ekoloških događaja u okviru ekološkog kalendara za 2023. godinu.</p> <p>Kampanje za podizanje svesti o kvalitetu vazduha i zaštiti životne sredine su održane u okviru projekta saradnje između AMMK i Agencije za zaštitu životne sredine Švedske.</p> <p>MPŠRR je razvilo aktivnosti za podizanje svesti javnosti na osnovu dokumenta - Strategija komunikacije i informisanja o šumarstvu 2021-2025: - Međunarodni dan šuma 21 marta javni događaj u Blinaji - korisnice dve</p>

	bezbednu životnu sredinu				građane	<p>škole u Lipjanu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Okrugli sto sa NVO-ima na temu Centralnog upravljanja šumama kampanja podizanja svesti - Obuka za medijsko izveštavanje o šumarstvu, učešće 10-15 novinara kao deo jačanja kapaciteta za izveštavanje o šumarstvu. - Kampanja 'Voli i Čuvaj Šume' - MPŠRR je uspešno integrisalo rodnu perspektivu uz pomoć FAO-a. <p>Kampanja za podizanje svesti o zabrani teških poslova u šumarstvu u 6 regiona Kosova</p> <p>Promovisanje Zakona br. 08/L-137 o šumama (Službeni list Republike Kosova br. 09/03 od 2023. godine), i Zakona br. 08/L-072 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosova br. 08/29 od 2023 godine)</p> <p>-</p> <p>MPŠRR je podržano od strane FAO-a u rodnoj perspektivi i sprovelo je aktivnosti u unapređenju svesti građana u zaštiti prirode i životne sredine na poljoprivrednom zemljištu. MPŠRR je pripremio i odobrilo Smernice za opštinske savetnike za Poljoprivredu, Šumarstvo i Ruralni Razvoj u cilju primene Zakona o Zaštiti Dece br. 06/L-084 kao i sprečavanja opasnih radova u poljoprivredi i šumarstvu.</p> <p>Opština Priština, sa ženama glavnog grada, održala je obuku o štednji električne energije i upravljanju otpadom</p>
III.2. 4	Da se poboljšava i redovno ažurira sistem javnog informisanja, koji bi istovremeno bio preventivna mera protiv uticaja zagađenja vazduha na zdravlje i život ljudi.	2021-2022	Budžet Kosova	MŽSPPI Agencija za zaštitu životne sredine Kosovska policija	Sistem informisanja o pitanjima funkcionalne životne sredine je transparentan i blagovremeno obaveštava građane o pitanjima životne sredine	<p>MŽSPPI -U okviru procesa formiranja Informativnog sistema za životnu sredinu, izrađen je portal o kvalitetu vazduha (Air Quality Kosova https://airqualitykosova.rks-gov.net/en/about-air-quality-portal/). Takođe je razvijen Informativni sistem za izveštavanje o otpadu, i u procesu je funkcionalizacije registra za hemikalije i opasne otpatke.</p> <p>Za potrebe informisanja javnosti takođe je dostupna i web stranica Agencije za zaštitu životne sredine Kosova (www.ammk-rks.net) i web stranica Hidrometeorološkog instituta Kosova (https://ihmk-rks.net/). Na obe web stranice pružaju se informacije o stanju životne sredine, posebno o stanju vazduha, vode, zemljišta, otpada i biodiverziteta.</p> <p>Portal za kvalitet vazduha (https://airqualitykosova.rks-gov.net/?lang=sq) je održavan i unapređen, kao i objavljeni podaci i informacije na AZŽSK web stranici (ammk-rks.net) i IHMK (ihmk-rks.net)</p> <p>Direkcija za policiju u zajednici i preventivu neprestano se angažuje u informisanju zajednice o važnosti sigurne okoline, zaštiti životne sredine i</p>

						sprečavanju rizika iz javnih prostora saradnjom sa relevantnim mehanizmima.
III.2. 5	Jačanje kapaciteta tužilaca i sudija i Kosovske policije obukom o postupanju u vezi sa tretiranjem predmeta koji proizilaze iz poglavlja XXVIII Krivičnog zakonika	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	Akademja pravde Akademia za javnu bezbednost Savet tužilaca Kosova i Sudski savet Kosova Kosovska policija	Broj obuka koje su sprovedene i broj službenika sudova, tužilaštva i policije koji su obučeni u vezi sa krivičnim delima posvećenim životnoj sredini	Broj obuka koje je održala Kosovska policija tokom 2023 godine iznosi 8. Broj službenika obučeni za 2023 godinu je 35. Dok je tokom 2023 godine u Kosovskoj policiji prijavljeno 909 slučajeva iz poglavlja XXVIII: KRIVIČNA DELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE, i 249 slučajeva iz poglavlja XXVII: KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTNE SREDINE, ŽIVOTINJA, BILJAKA I KULTURNOG NASLEĐA; Teme koje obuhvataju prekršaje i dela iz XXVIII Poglavlja Krivičnog zakonika obrađene su u: -Stručna obuka za službenike policije (modul 4) Ukupno - 433 kadeta je obučeno. Napredna obuka za istragu krivičnih dela (posebne istražne mere) Ukupno - 31 pratilac Ukupno obuka: 2 Obučeno je 464 ljudi
III.2. 6	Tužilački Savet Kosova i Sudski savet Kosova treba da uspostave bazu podataka o postupanju u slučajevima krivičnih dela protiv životne sredine.	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	Savet tužilaca Kosova i Sudski savet Kosova	Operacionalizovana je baza podataka koja se odnosi na tretman pitanja zaštite životne sredine	Nema informacija u vezi ove aktivnosti.
III.2. 7	U saradnji i bliskoj koordinaciji sa ministarstvom, Opštine treba da sastave plan za zaštitu životne sredine i održivi	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MŽSPPI MPŠRR / Opštine MALS	Broj opština koje su izradile i odobrile plan za zaštitu životne sredine i održivi razvoj	Opštine ostaju posvećene očuvanju i zaštiti životne sredine, kao i sistemu upravljanja otpadom. U cilju sprovođenja Zakona o zaštiti životne sredine, do sada je 27 opština izradilo planove za upravljanje komunalnim otpadom, dok 11 opština (Gnjilane, Vučitrn, Mališevo, Ranilug, Zubin Potok, Gračanica, Leposavić, Severna Mitrovica, Parteš, Zvečan, Klina) još nisu izradili ovaj plan. Opštine se susreću sa izazovima za implementaciju Zakona o zaštiti životne sredine i implementaciji Plana upravljanja komunalnim otpadom zbog nedovoljnih sredstava , nedostatka svesti

	razvoj unutar teritorije opštine.				unutar teritorije opštine.	građana, nedostatka plaćanja od strane građana, malog broja inspekcije, nedostatak preduzeća, neadekvatno osoblje za dotične oblasti, nedostatak dovoljne tehničke opreme za kompaniju koja upravlja otpadom, i dr.
III.2.8	U bliskoj saradnji i koordinaciji sa ministrom, opštine treba da pripreme lokalne programe za zaštitu vazduha od zagađenja i upravljanje kvalitetom vazduha unutar opština u skladu sa kosovskom strategijom zaštite vazduha od zagađenja.	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MŽSPPI Opštine MALS	<p>Broj opština koje su izradile i odobrile programe i mere za sprečavanje ili smanjenje nivoa zagađenja vazduha</p> <p>Broj aktivnosti za sprovođenje programa za prevenciju i smanjenje nivoa zagađenja vazduha</p>	<p>Prema informacijama koje je obezbedila MALS, Izrada akcionog plana za kvalitet vazduha ostaje značajan izazov za opštine, gde samo 3 od njih su izradile ovaj plan.</p> <p>Opština Istok- odobrila je ORP (2019-2027) i HZK 2024-2032, gde ova dva prostorna plana određuju građevinska područja na određenim lokacijama, u zavisnosti od prihvatljivog kapaciteta zagađenja životne sredine i ciljeva izgradnje na određenim mestima unutar ovih lokacija.</p> <p>Na zaštićenim područjima dozvoljeno je obavljanje aktivnosti na način određen posebnim propisima, u skladu s prirodom opterećenja životne sredine. Opština ima lokalni plan aktivnosti u oblasti životne sredine ili programe zaštite životne sredine,</p> <p>Opština Vučitrna - je osmislila plan za zaštitu životne sredine.</p> <p>Opština Podujevo- Uprava za Urbanizam i Prostorno Planiranje je odobrila Zonalni plan koji je osnova za opšti razvoj u skladu sa Strategijom zaštite voda, zaštite životne sredine i prirode.</p> <p>Tri opštine su izradile i usvojile PLVCA; Obilić, Kosovo Polje, Orahovac U toku je izrade Projekat "Razvoj kapaciteta za kontrolu zagađenja vazduha" finansira JICA i obuhvata 6 kontinuiranih aktivnosti</p> <p>Kosovo Polje, odobren je Lokalni plan za zaštitu vazduha od zagađenja za period 2023-2027, u skladu sa Planom delovanja Kosova u oblasti životne sredine prema njenim specifičnim interesima.</p> <p>Opština Istok - Takođe, u okviru Lokalnog plana delovanja za kvalitet vazduha se ističe i aktivnost sa pilot projektom koji finansira Japanska JICA projekta ECO-DRR posadili smo 250 sadnica vrsta Liša, Bor i Beli Jasen koje imaju uticaj na smanjenje rizika od ekosistemskih katastrofa.</p> <p>Usvojen je Lokalni plan za zaštitu vazduha od zagađenja za opštinu Orahovac 2024-2029.</p>
III.2.8.1	Institucije nadležne prema važećem zakonodavstvu treba da	U toku	Budžet Kosova Donatori	Agencija za hranu i veterinarstvo Kosova (AHVK) Nacionalni	Broj inspekcija i preventivnih mera radi sprečavanja ugrožavanja	<p>Agencija za hranu i veterinarstvo tokom 2023 godine radi zaštite javnog zdravlja ostvarila je:</p> <p>81.476 službenih kontrola operatera preduzeća koja se bave hranom kako prilikom uvoza, tako i kod domaćih proizvođača.</p> <p>Kontrole su sprovedene od strane veterinarskih, fitosanitarnih i sanitarnih inspektora, prema relevantnim oblastima inspekcije i prirodi proizvoda.</p>

	preduzmu potrebne mere za osiguranje bezbednosti hrane i zaštitu javnog zdravlja i potrošača			institut za javno zdravlje Kosova (NIJZ) MPŠRS MZ Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine Odeljenje za zaštitu potrošača Kosovska policija	javnog zdravlja i potrošača od hrane (lokalnih proizvoda) i uvoznih proizvoda Broj mera koje su preduzete protiv onih koji ugrožavaju sigurnost hrane i zaštitu javnog zdravlja i potrošača	Od ovih kontrola ispitano je i analizirano 3.592 uzorka u laboratorijama unutar i van zemlje! Proizvodi koji nisu bili u skladu sa zdravstvenim propisima su uništeni na sledeći način: 374.770 kg proizvoda od mesa; 74,522 kg mlečnih proizvoda; 4.842 kg meda; 125 kg ribe; 155,491 kg proizvoda za ličnu higijenu; 950,565 kg mešanih sanitarnih proizvoda; Zbog zaraznih bolesti životinja uništeno je 345 grla goveda, 29 grla ovaca i koza, 1082 svinja i 171 košnica. Odbijen je uvoz 48 tereta u Republiku Kosovo.
III.2. 8.2	Vršiti kontinuirana istraživanja o uticaju faktora životne sredine na zdravlje stanovništva kod muškaraca i žena.	2021/2022	Budžet Kosova Donatori	Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (IKJZ)	Rodna analiza sačinjena o uticaju faktora životne sredine na muškarce i žene; Istraživanja su sprovedena i predložene su mere zaštite za sprečavanje štetnih efekata faktora životne sredine na zdravlje stanovništva	Departman za Humanu Ekologiju u okviru Nacionalnog Instituta za Javno Zdravlje Kosova (NIJZPK), kontinuirano obavlja sledeće zadatke: monitoring, procena, prevencija i korekcija faktora životne sredine sa štetnim uticajem na zdravlje i podrška aktivnostima koje poboljšavaju kvalitet životne sredine koji direktno utiču na kvalitet zdravlja. Oni se ostvaruju na sledeći način: Praćenje, istraživanje i procena bezbednosti hrane na nivou zemlje. • Praćenje, istraživanje i procena bezbednosti vode za piće, vode za rekreaciju i situacije snabdevanja pijaćom vodom na celoj teritoriji Republike Kosovo. • Praćenje nutritivnog statusa populacije, posebno u ranjivim grupama populacije (deca, trudnice i starije osobe). • Praćenje, istraživanje i procena kvaliteta vazduha i njenog uticaja na zdravlje; Uz podršku Kancelarije UNDP-a SZO, NIJZK je tokom 2022-2023. godine sproveo istraživanje na temu "Procena kvaliteta vazduha u zatvorenom prostoru u kosovskim domaćinstvima", ova studija je sprovedena u 2000 domaćinstava Republike Kosovo, o načinu grejanja i kuvanja. Takođe, u 25 ranije intervjuisanih domaćinstava izvršili smo merenja formaldehida, benzena i NO2 unutar i van kuće, dok su merenja CO, CO2, T i relativne vlažnosti analizirana u 25 domaćinstava. Možete preuzeti dokument sa;

						linka: https://niph-rks.org/
III.2.8.3	Definisanje mikroklimatskih uslova u školskom okruženju	2020	Donatori SZO	Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZ) MONTI	Prvi put će na Kosovu biti razvijena metodologija rada u školskim okruženjima i analiziraće se hemijski parametri koji utiču na zdravlje dece u javnim institucijama	Uz podršku Kancelarije UNDP SZO, NIJZK je tokom 2021 godine sproveo istraživanje o mikroklimatskim uslovima u školama i vodi, higijeni i sanitaciji u 10 škola u Opštini Priština, Kosovo Polje i Obilić. Parametri koji su testirani u 3 odeljenja svake škole i na školskom dvorištu su bili: formaldehidi, benzen, NO2, CO, CO2, T i Relativna vlažnost. Uzeti su uzorci vode za piće u svakoj školi i popunjeno je 10 upitnika sa administratorima škole, 900 upitnika sa učenicima i 30 inspekcija na školskim lokacijama, kao i inspekcija svih sanitarnih čvorova u školama. Izveštaj je objavljen na web stranici NIJZK i možete ga pronaći na linku: https://niph-rks.org/
III.2.8.4	Upravljanje informacijama o kvalitetu vazduha, promene u ponašanju i usluge komunikacije	2021-2022	Davaoci Milenijumske korporacije za izazove i Milenijumske fondacije Kosovo	Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZK)	Razvoj zdravstvenih saveta kao rezultat zagađene okoline, dizajnirati kampanje, obuke, radionice za Vladu, institucije, civilno društvo, NVO, novinare. Podrška NIJZK u vezi sa informisanjem javnosti, prikupljanjem i tumačenjem ekoloških i	Podržan od strane MCC-a, MZ/NIJZK tokom 2021-2022, bio je deo projekta: "Supply of project management, air quality information management, behavior change and communication services", koje su se sprovele u okviru aktivnosti vezanih za aerozagađenje i uticaj na zdravlje stanovništva, uključujući mnoge druge aktivnosti: ZDRAVSTVENI SAVETI ZA PORUKE RANOG UPOZORAVANJA TOKOM ZAGAĐENJA VAZDUHA, (Vlada, zdravstveni radnici, trudnice, deca i hronični bolesnici), Sprovođenje studije i procena uticaja na zdravlje u Kosovu”, - Pokretanje Prve kampanje za kvalitet vazduha na Kosovu - Promocija alata i materijala koje smo razvili u projektu Kvaliteta vazduha o promenama ponašanja (brošure, poster i informativni listovi za ranjive grupe) Kampanja podizanja svesti o značaju zagađenja vazduha razvijena u 7 opština Republike Kosovo, Izrada web stranice na NIJZK o informacijama i aktivnostima vezanim za aerozagađenje Ocena uticaja aerozagađenja na zdravlje. Link ajri.niph-rks.org

					zdravstvenih informacija za ranjive grupe stanovništva. Statistička analiza podataka o morbiditetu i mortalitetu koji proizlaze iz aerozagađenja	
III.2.9	<i>Obezbeđivanje kontinuirane kontrole kvaliteta vode za piće, uključujući zaštićene površine sanitarne vode</i>	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZK)/ Centar vode	Broj obavljenih kontrola i preporuke koje su upućene i primenjene od strane kompetentnih nadležnih institucija	Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZK)/, kontinuirano sprovodi istraživanja i analize kvaliteta pijaće vode i pruža smernice za upravljanje bezbednošću vode. Ovaj složeni proces je od vitalnog značaja za zdravlje i dobrobit građana, i uključuje različite odgovornosti od proizvođača vode do nadzornih tela. Obezbeđivanje pijaće vode glavni je cilj garantovanja zdravlja i kvaliteta života građana NIJZK je vršio redovno praćenje kvaliteta vode za piće na nivou Kosova. Za vremenski period 2021-2023 uzeto je ukupno 29.508 uzoraka vode za piće za laboratorijske analize (R1, R2, R3, prema UA 10/2021). Od toga je 1544 uzorka vode ili 5.2% bilo van standarda za vodu za piće. (videti godišnji izveštaj Odeljenja za humanu ekologiju 2021, 2022, 2023. Svaki put kada dođe do neusaglašenosti laboratorijskih rezultata sa standardom, preporuke se daju prema rezultatu.
III.3	Specifični cilj: Garantovanje prava radnika u skladu sa međunarodnim standardima;					Progres u primeni
III.3.1	Raste broj inspekcija i inspektora, za strogo praćenje primene Zakona	2021/2022	Budžet Kosova	MFRT Inspektorat rada Nacionalno veće za bezbednost i	Dodatni broj inspektora angažovanih u Inspektoratu rada kao i	Broj inspektora angažovanih u okviru Inspektorata rada manji je za dva u odnosu na 39 koliko ih je bilo sada su 37 (godina 2022). inspektora angažovanih u okviru Inspektorata rada je 37 muškaraca i 7 žena Broj inspekcija i izrečenih novčanih kazni ukupno je 281.(2022 godina). Ne raspolažemo posebnim podacima za oblast, sektor, niti za konkretne povrede pojedinih odredbi o izricanju novčanih kazni.

	o radu i Zakona o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu ili za dopunu-izmenu zakona koji obezbeđuju zaštitu i sigurnost na radu.			zdravlje na radu	<p>Broj inspekcija i izrečenih kazni</p> <p>Zaposleni ima pravo na bezbednost na radu, zaštitu zdravlja i odgovarajuće radno okruženje, u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o bezbednosti na radu, zaštiti zdravlja zaposlenih i zaštiti radne sredine.</p>	<p>Broj izvršenih inspekcijskih nadzora je 6316, a izrečenih kazni ukupno 359. Ne raspoložemo posebnim podacima za oblast, sektor, ili za posebne povrede odredbi o</p> <p>Broj dodatnih inspektora zaposlenih u okviru Inspektorata rada je 34; prema polu 13 žena i 21 muškarac, a sada ukupan broj inspektora rada je 59, 41 muškarac i 18 žena (2023. godina)</p> <p>Broj inspekcija je 7253, a broj izrečenih kazni je 927.</p> <p>Broj registrovanih saobraćajnih nesreća je 330, u kojima je povređeno 338 osoba. Za svaki od ovih slučajeva Inspektorat je obavio inspekciju na licu mesta.</p>
III.3. 2	Jačanje institucionalnih kapaciteta Inspektorata rada	U toku	Budžet Kosova	MFRT Inspektorat za rad	Intenzivirne inspekcije rada, posebno u sektorima visokog rizika	<p>Prioritet je dat inspekciji subjekata u građevinskom sektoru, subjekata u sektoru proizvodnje kao i subjekata u sektoru uslužnih organizacija kao sektori koji obavljaju poslove u uslovima koji su najopasniji za sigurnost i zdravlje radnika na njihovim radnim mestima.</p> <p>7253 inspekcije su obavljene za 2023 godinu.</p>
III.3. 3	Praćenje stroge primene Zakona o radu i zakona o bezbednosti i zdravlju na radu	U toku	Budžet Kosova	MFRT Inspektorat za rad Zdravstvena inspekcija - Ministarstvo zdravlja	Izveštaj o praćenje stroge primene Zakona o radu i zakona o bezbednosti i zdravlju na radu	<p>U skladu sa nadzornim kapacitetima koji se odnose na praćenje Zakona o radu i Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, izvršeno 3022 nadzora (podaci Inspektorata za rad)</p> <p>Broj izvršenih inspekcijskih nadzora prema planu je 3323 nadzora za 2022. godinu. Što se tiče nadzora primene Zakona o radu i Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, Inspektorat rada je sproveo ukupno 7253 inspekcije za 2023. godinu.</p>

III.3.4	Jačanje kapaciteta inspekcije rada za rešavanje pitanja neformalnog zapošljavanja	2021-2022	Ne sadrži dodatne troškove Budžet uključen u Akcioni plan Sektorne strategije za MRSZ 2018-2020	MFRT/ Inspektorat za rad KIJU ASK	Program sprovedenih obuka i broj obučanih inspektora	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Dana</th> <th>Učesnika</th> <th>Sertifikovani za učešće</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>56</td> <td>56</td> </tr> </tbody> </table> <p>Inspektori rada su obučeni u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (3 obuke) i 1 obuka u vezi sa nadzorom primene zakona protiv diskriminacije. U obuci je učestvovalo 59 inspektora. U inspekciji su obuhvaćeni ukupno 45353 radnika, 28091 muškarac i 16508 žena, kao i stranci 51 muškarac i 703 žene . Na neformalnom radu, dakle bez ugovora o radu, bilo je 1762 muških radnika i 967 ženskih radnica.</p>	Dana	Učesnika	Sertifikovani za učešće	10	56	56
Dana	Učesnika	Sertifikovani za učešće										
10	56	56										
III.3.5	Ministarstvo rada i socijalne zaštite stvara pravnu osnovu za osiguranje zaposlenih od nesreća (nezgoda) na radu i profesionalnih bolesti.	2021/2022	Budžet Kosova	MFRT Nacionalno veće za bezbednost i zdravlje na radu	Uspostavljanje pravne osnove omogućilo bi formiranje zajedničkog fonda poslodavaca i zaposlenih koji bi pružio radnicima Kosova i njihovim porodicama dostojanstven tretman u slučaju nesreće na radu.	Nisu pružene informacije.						
III.4	Specifični cilj: Izrada programa rehabilitacije i lečenja zavisnosti od alkohola i droge;					Progres u primeni						
III.4	Razvoj	2021-	Budžet	MZ	Razvoj	Ministarstvo zdravlja je organizovalo predavanja u školama u okviru						

.1	programa za rehabilitaciju i lečenje ključnih populacija zavisnih od alkohola i droga;	2023	Donatori	Nacionalni institut za javno zdravlje (NIJZ) Odeljenje za zdravstvo u zatvorima Globalni fond na Kosovu	programa za rehabilitaciju i lečenje ključnih populacija zavisnih od alkohola i droga Izvršilac radnje je MZ, dok je NIJZK učesnik u radnim grupama za izradu strateških dokumenata i programa pružajući stručnu i naučnu ekspertizu	Programa - Osnovni paket sa temom "Duhan, alkohol i droge". Vlada Kosova usvojila je novu strategiju protiv droga za period od 2024. do 2028. godine. Neki od ciljeva strategije su: Prekid kanala distribucije droge u malim i srednjim razmerama. Smanjenje potražnje za drogama. Prevenција upotrebe droge. Osiguranje pristupa i jačanje usluga tretmana, brige i rehabilitacije korisnika droga. Resocijalizacija i ponovna integracija u društvo korisnika droga. Ograničavanje upotrebe droge u zatvoru i adresiranje zdravstvenih i socijalnih potreba osuđenika tokom izdržavanja kazne i nakon puštanja. Ovaj dokument je važan korak ka suzbijanju upotrebe droga i prestanka njegove upotrebe, Kosovo ima za cilj da utiče na prevenciju i lečenje ovog društvenog izazova.
III.4.2	Izgraditi rehabilitacioni centar za osobe zavisne od narkotika	2022-2023	Budžet Donatori	MZ Klinika psihijatrije - KUCK	Izgraditi rehabilitacioni centar za osobe zavisne od narkotičkih substanci Broj osoba koje su koristile i primile usluge od Centra za rehabilitaciju	U toku 2023 godine, proširen je prostor u odeljenju za bolesti zavisnosti u okviru Klinike za psihijatriju, čime je udvostručen broj kreveta. Reorganizacija korišćenja postojećih kapaciteta je sprovedena na osnovu trenutnih i budućih potreba.
III.4.3	Razvoj programa za prevenciju i	U toku	Budžet Donatori	MZ Nacionalni institut za	Programi za sprečavanje i eliminisanje	U okviru programa za prevenciju i eliminaciju stigme, predrasuda i tretmana osoba s HIV-om, NIJZK u 2023 godini održao je predavanja u srednjim školama na temu HIV/AIDS-a, prevencija i eliminacija stigme i predrasuda

	eliminaciju stigme i predrasuda i lečenje osoba sa HIV-om;			javno zdravlje (NIJZ) Globalni Fondi za Program podrške za HIV i TB u Kosovu - PAG	stigme i predrasuda i lečenje osoba sa HIV-om su razvijeni i primenjeni	prema osobama zahvaćenim HIV/AIDS-om,
III.4.4	Povećanje profesionalnih kapaciteta (za promociju i obrazovanje o zdravlju, uključujući seksualno i reproduktivno zdravlje, kao i specifične zdravstvene potrebe žena i muškaraca).	U toku	Budžet Donatori	MZ Nacionalni institut za javno zdravlje (NIJZ) Civilno Društvo Mediji	Broj kampanji, aktivnosti organizovanih u vezi sa informisanjem , obrazovanjem i savetovanjem o seksualnom i reproduktivno m zdravlju	NIJZK- Održano je 15 redovnih obuka o seksualnom i reproduktivnom zdravlju, sa nastavnicima i učenicima srednjih škola, u saradnji sa MONTI, UNFPA i KOPF-om.
III.4.5	Izvršiti periodičnu procenu potencijalnog nivoa stigme i diskriminacije i kvaliteta pruženih usluga ključnim populacijama ugroženim	U toku	Budžet Donatori	MZ Svetska zdravstvena organizacija (SZO) Organizacije koje se bave zaštitom i promocijom prava osoba pogođenih HIV-om	Izveštaji i periodične procene sprovedeni. Osobe ugrožene HIV-om i osobe koje žive s HIV-om se tretiraju na human	Nisu pružene informacije.

	HIV-om i osobama koje žive s HIV-om.				način i dobijaju potrebne zdravstvene usluge itd	
III.4.6	Nudi se humani tretman i neophodne zdravstvene usluge za osobe pogođene tuberkulozom (TBC)	U toku	Budžet Donatori	MZ Svetska zdravstvena organizacija (SZO) Organizacije koje se bave zaštitom i promocijom prava osoba pogođenih TBC-om	Broj osoba pogođenih tuberkulozom (TBC) koje se leče na human način i dobijaju potrebne zdravstvene usluge itd...	Tokom cele 2023. godine održane su obuke u zajednici o zdravstvenom obrazovanju u vezi sa prevencijom tuberkuloze, kao i mogućnostima dijagnostikovanja i lečenja pacijenata sa tuberkulozom. Ove obuke su održane za sve zajednice, ali posebno za Rome, Aškalije i Egipćane. Takođe su rasprostranjeni letci sa informacijama o bolesti tuberkuloze u zajednici. “Tokom 2023 godine, što se tiče slučajeva lečenih od tuberkuloze u pulmološkoj klinici, lečeno je oko 203 slučajeva, od kojih su 111 muškaraca, 92 žene. Dok na nivou zemlje, ima oko 550 slučajeva. Procenjuje se da će biti oko 600 ili manje od 600 slučajeva tokom 2023 godine, što znači da se primećuje blagi pad novih slučajeva tuberkuloze u poređenju sa 2022. godinom.
III.4.7	Ministarstvo obrazovanja pokreće kampanju samosvesti u školama o posledicama upotrebe narkotika radi prevencije;	U toku	Budžet Donatori	MONTI MZ MKOS Organizacije koje se bave zaštitom i promocijom prava osoba koje su korisnici narkotika	Broj sprovedenih aktivnosti za podizanje svesti mladih o posledicama upotrebe narkotika	Teme o negativnim pojavama su deo nastavnog plana i programa u svim razredima od osnovnog do višeg srednjeg nivoa i izučavaju se u oblastima fizičkog vaspitanja, sporta i zdravlja. MONTI kontinuirano sprovodi aktivnosti podizanja svesti u kontekstu osveščavanja i prevencije zloupotrebe opojnih supstanci, kao i posledica njihove negativne upotrebe među novim generacijama. Što se konkretno tiče prevencije narkotika, Uprava policije za zajednicu i prevenciju je tokom 2022 godine u saradnji sa svim područnim upravama policije održala 107 predavanja o prevenciji i posledicama opojnih supstanci, uključujući različite škole na nivou zemlje. U Prevale je održan i trodnevni kamp sa mladim učesnicima iz gradova: Priština, Mitrovica i Prizren, gde se razgovaralo o posledicama upotrebe opojnih supstanci. Sve opštine u saradnji sa ODO i Policijom Kosova tokom cele godine organizuju kampanje podizanja svesti i predavanja u školama o prevenciji negativnih pojava, zloupotrebe narkotičkih supstanci kao i posledicama njihove upotrebe.

III.4.8	Ministarstvo pravde brine se da osobe zavisne o drogama koje izdržavaju kaznu u kazneno-popravnim ustanovama dobiju odgovarajući tretman za njihovu zavisnost.	U toku	Budžet Kosova	MP Korektivna služba Kosova Probaciona služba Kosova NVO Labyrinth	Osobe zavisne od droga su dobile odgovarajuću terapiju Broj osoba koje su primile usluge Najmanje 30 osoba zavisnih od narkotika primile su odgovarajuće usluge i tretman	Zdravstvena služba zatvora Republike Kosovo je organizovana i funkcioniše kao integralni deo zdravstvenog sistema zemlje. Zdravstvena služba koja funkcioniše u zatvrima, koji su u nadležnosti Ministarstva pravde, zbog specifičnosti, organizuje se i prati Zdravstven služba zatvora (ZSZ) Ministarstva zdravlja. U procesu prijema zatvorenika, od 4,848 primljenih, prilikom prvog medicinskog pregleda identifikovano je: 3,360 pušača su primljeni u zatvorima u ovom periodu (69.31%); 289 korisnika alkohola (5.96%); 795 korisnika droga (16.40%); 127 slučajeva sa dijabetesa (2.62%); 342 osoba sa hipertenzijom (7,05%); U svim Zdravstvenim službama zatvora postoji lečenje lica i program održavanja metadonskom terapijom. Tokom 2023 godine nastavljen je tretman zamenskom terapijom metadonom za zatvorenike. Što se tiče upravljanja metadonskim programom, postoje Standardne operativne prakse u vezi sa ovim koje su u funkciji i objavljene su na zvaničnom sajtu Ministarstva zdravlja Odeljenja za zdravstvo zatvora. Tokom 2023 godine imali smo ukupno 408 ljudi u programu , dok smo na novim pozicijama tokom 2023. godine imali ukupno 97 mesta za lečenje i potrošeno je 92.559,50 ml Metadona. Na kraju godine, u programu održavanja terapije metadonom, učestvuje 162 osobe.
IV.	Strateški cilj: Olakšavanje pristupa pravosudnom sistemu;					
IV.1	Specifičan objektiv: Povećanje efikasnosti tretiranja predmeta od strane sudova i tužilaca					Progres u primeni
IV.1.1	Smanjenje i odabir starih predmeta, kroz uključivanje slobodnih zakonskih profesija, u koje spadaju	2021-2023	Budžet Donatori	Ministarstvo pravde, Odeljenje slobodnih zanimanja SSK TSK USAID UNDP	Uključivanje slobodnih pravnih profesija u rešavanje ovih predmeta kako bi se ovaj veliki broj starih	Smanjenje i odabir starih predmeta, kroz uključivanje slobodnih advokatskih profesija, u koje spadaju posredovanje, notari i privatni izvršitelji. Trenutni broj je ukupno 50 (pedeset pet) notara; <ul style="list-style-type: none"> U 2023 godini je izrađeno/sačinjeno ukupno 644.866 potvrda/akata, od čega 484.039 noterskih potvrda, kao i 160.827 notarskih akata, podaci su prema godišnjem izveštaju Komore javnih beležnika za 2023. godinu.

	posredovanje, notari i privatni izvršitelji				predmeta rešio što pre.	<p>Privatni izvršitelji, aktuelni broj je ukupno 42 (trideset i devet); Tokom 2023 godine na osnovu izveštaja privatnih izvršitelja ukupno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broj primljenih predmeta je 26,090 - Broj rešenih predmeta je 7,482 <p>U skladu sa ovim strateškim ciljevima – Sudski savet Kosova je kontinuirano promovisao upotrebu posredništva, kao alternativnu metodu za rešavanje sudskih sporova.</p> <p>Detaljnije informacije su dostupne na https://www.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/reports/40736_KGJK_RAPORTI_VJETOR_2023.pdf</p>
IV.1.2	Pokretanje zakonodavnog procesa za predlog zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, kojim će se odrediti pravna sredstva za slučajeve koji se odnose na odugovlačenje sudskih postupaka u skladu s međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima	2022	Budžet Donatori	MP	Propisana su efikasna pravna sredstva za slučajeve koji se odnose na odugovlačenje sudskih postupaka, u skladu sa međunarodnim instrumentima za ljudska prava, radi sprečavanja povreda ili u obliku nadoknade.	<p>Ministar pravde dovršava nacrt Koncept dokumenta za ostvarivanje građanskih prava, uključujući pravo stranaka na suđenje u razumnom roku, održane su dve radionice uz podršku Programa za pravosuđe – EUKOJUST, angažovano je dva eksperta, kako bi se nacrt finalizirao, on će biti dostavljen na preliminarne konsultacije. MP radi na tome da se u toku ove godine uputi Vladi na razmatranje i usvajanje.</p> <p>29.6.2023. usvojen je Koncept dokument za ostvarivanje građanskih prava, uključujući pravo stranaka na suđenje u razumnom roku.</p>
IV.1.3	Smanjiti broj predmeta građana u sudovima i	U toku	Budžet Kosova	SSK TSK	Smanjen je broj zastarelih predmeta u sudovima i tužilaštvima	SSK stalno preduzima korake ka smanjenju zaostalih predmeta, dodavanjem novih sudija regrutacijom 49 sudija i povećanjem podrške osoblju, SSK je takođe odobrio Strateški plan za unapređenje pristupa pravdi 2022-2025 efikasnost i prioritizacija predmeta unutar pravosudnog sistema, gde će se dati prioritet predmetima koji su blizu zastarevanja.

	tužilaštvima					Detaljnije informacije su dostupne na https://www.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/reports/40736_KGJK_RAPORTI_VJETOR_2023.pdf
IV.1.4	Saveti treba duboko da istraže uzroke zastarevanja materijala u svakom predmetu, bez izuzetka, i pokrenu odgovarajuće postupke protiv odgovornih koji su dozvolili zastarevanja sudskih materijala	U toku	Budžet Kosova	SSK TSK	Broj sprovedenih istraga i izrečenih mera u vezi sa slučajevima zastarevanjem predmeta u sudovima i tužilaštvima	SSK kontinuirano razmatra zahteve za pokretanje disciplinskog postupka koji dolaze od nadležnih organa u skladu sa Zakonom br. 06/L-057 o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca. Prema Zakonu o Disciplinskoj Odgovornosti Sudija i Tužilaca (Zakon br. 06/L-057) i Pravilniku o Disciplinskom Postupku (05/2019), strane u sudskom predmetu imaju pravo da podnesu žalbu protiv sudije ili tužioca. SSK je uspostavio Savetodavni Komitet za sudsku etiku i odobrio pravilnik o disciplinskim postupcima protiv članova SSK-a. Oba Saveta nastavljaju da sprovode disciplinske postupke protiv sudija i tužilaca. Detaljnije informacije pružaju se na https://www.sudski-rks.org/odluke-disciplinskog-komiteta/?r=M&tabId=1&cYear=2023
IV.1.5	Omogućiti pristup pravdi građanima koji nemaju dovoljno finansijskih sredstava, posebno žrtvama rodno zasnovanog nasilja, seksualnog nasilja, manjinskim zajednicama i raseljenim licima.	U toku	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć kao i specijalizovane NVO (CLARD) itd.	Broj građana koji su koristili besplatne usluge pristupa pravdi, podeljeni po etničkoj i polnoj pripadnosti korisnika;	Olakšanje pristupa pravdi za određene kategorije građana postignuto je izmenama zakona koje su izvršene tokom 2022. godine, i to Zakonom br. 08/L-035 o Izmenama i Dopunama Zakona br. 04/L-017 o Besplatnoj Pravnoj Pomoći, gde su određene posebne kategorije korisnika besplatne pravne pomoći kojima se, bez obzira na zahteve propisane u članovima 8 i 9 osnovnog zakona (tj. bez ikakvog ispitivanja kriterijuma), pruža besplatna pravna pomoć: 1.1. osobama koje su bile seksualno zlostavljane tokom rata na Kosovu u godinama 1998-1999; 1.2. žrtvama porodičnog nasilja; 1.3. žrtvama svedocima nasilja, koji su u zavisnosti od žrtava nasilja u porodici; 1.4. žrtvama rodno zasnovanog nasilja; 1.5. žrtvama bilo kog oblika seksualnog nasilja, uključujući seksualno uznemiravanje; 1.6. žrtvama trgovine ljudima; 1.7. maloletnim žrtvama;

					<p>1.8. deci koja žive u ustanovama socijalne zaštite;</p> <p>1.9. deci pod starateljstvom koja traže pokretanje postupka bez saglasnosti svog zakonskog staratelja ili protiv svog zakonskog staratelja;</p> <p>1.10. lica čije je pravo povređeno radnjom ili nečinjenjem koje predstavlja diskriminaciju, na osnovu odluke nadležnog organa u skladu sa zakonom o zaštiti od diskriminacije;</p> <p>1.11. Novinari, nezavisni novinari, fotoreporteri, snimatelji i urednici koji rade u/za medije licencirane od strane Nezavisne komisije za medije (NKM) i/ili medija koji su članovi Saveta za pisane medije Kosova (SPMK).</p> <p>Pružanje Besplatnih Pravnih Usluga: U ABPP tokom 2023 godine, besplatna pravna pomoć je pružena svim licima koja su ispunila kriterijume propisane Zakonom 04/L-17 o besplatnoj pravnoj pomoći i Zakonom 08/L-035 o izmenama i dopunama osnovnog zakona.</p> <p>U 2023. godini besplatna pravna pomoć je pružena 6081 građaninu, 2890 žena i 3191 muškarac. Prema nacionalnoj pripadnosti, besplatnu pravnu pomoć koristilo je 5214 Albanaca, 175 Srba, 73 Bosanaca, 54 Turaka, 213 Aškalija, 156 Egipćana, 137 Roma, 54 Gorana i 5 drugih.</p> <p>U odnosu na 2021. godinu imamo povećanje broja korisnika besplatne pravne pomoći za 32.19%, dok u odnosu na 2022. godinu imamo povećanje broja korisnika besplatne pravne pomoći za 3.75%.</p> <p>ABPP je osmislila strategiju objektivne komunikacije sa ciljem fokusiranja na jačanju potrebe za informisanjem radi unapređenja pravnog znanja i osnaživanja građana, posebno pojedinaca ili grupa u nepovoljnom položaju, pružajući pravne informacije koje vode ka preduzimanju radnji korišćenjem postojećih informacionih platformi i aktiviranju mreže civilnog društva, lokalnih organizacija i mladih za prenošenje informacija.</p> <p>ABPP je primenila Vodič za obradu slučajeva za besplatnu pravnu pomoć koji je izrađen uz podršku USAID-a pre nekoliko godina, gde se daje prioritet slučajevima žrtava nasilja i marginalizovanim grupama. Takođe posoji i Priručnik za Praktičare Pravne Pomoći na Kosovu - Građanska, porodična i imovinska pravna pitanja, kao i Priručnik za Praktičare Pravne Pomoći na Kosovu - Administrativna pitanja koji je sastavljen tokom 2023 godine.</p> <p>Agencija je saradivala sa Kancelarijama za Zaštitu Žrtava, Kosovskom Policijom, Prihvatilištima, Centrima za Socijalni Rad i dr. putem kojih žrtve</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Agencija je potpisala Sporazum o razumevanju za uspostavljanje Koordinacionih mehanizama opštine protiv nasilja u porodici u ovim opštinama:</p> <p>Štrpce Ranilug Novo Brdo Klina Peć Dečane Istok</p> <p>U cilju saradnje, regionalne kancelarije i pokretne kancelarije za besplatnu pravnu pomoć ažuriraju listu pružalaca pravnih usluga, organizacija od javnog interesa (npr. grupe zajednica, grupe podrške kao žrtvama, savetodavne usluge, grupe za zagovaranje itd.) i pružalaca socijalnih usluga (npr. podrška žrtvama, savetodavne usluge, skloništa itd.) u svojoj regiji, održavajući sastanke s ovim grupama kako bi utvrdili njihovu zainteresovanost za redovnu komunikaciju s Agencijom.</p>
IV.1.6	Osigurati održivo finansiranje i prisustvo Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć (Agencija) u svim opštinama, putem povećanja broja službenika za pravnu pomoć u njenim regionalnim kancelarijama;	2021/2023	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć kao i specijalizovane NVO (CLARD) itd.	<p>Povećan je broj službenika za pravnu pomoć u regionalnim kancelarijama Agencije</p> <p>Agencija za besplatnu pravnu pomoć se suočila sa značajnim izazovima u postizanju svojih ciljeva kao rezultat nedostatka budžeta za proširenje pravne pomoći na celoj teritoriji Republike Kosovo u skladu sa članom 22. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, koji predviđa uspostavljanje Regionalnih kancelarija i mobilnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć za pokrivanje cele teritorije Republike Kosovo, tako da građani koji nemaju dovoljno finansijskih sredstava da obezbede efikasan pristup pravosudnom sistemu imaju koristi od pružanja usluga besplatne pravne pomoći.</p> <p>Trenutno, besplatna pravna pomoć se pruža preko 7 (sedam) regionalnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć koje funkcionišu u: RKBPP Priština, Mitrovica, Peć, Prizren, Gnjilane, Đakovica i Uroševac i preko 14 mobilnih kancelarija koje rade u sledećim opštinama: Kosovo Polje, Glogovac, Dečani, Istok, Suva Reka, Dragaš, Severna Mitrovica, Zvečan, Leposavić, Zubin Potok, Mališevo, Gračanica, Srbica i Kamenica.</p> <p>Ove kancelarije se financiraju iz budžeta Republike Kosovo .</p>

						<p>Radi ispunjavanja zakonske obaveze, podneli smo nacrt predloga donatorima i postigli smo da se pravna pomoć pruža besplatno i putem 6 (šest) mobilnih kancelarija podržanih finansijski od strane GIZ-a do 30 juna 2023 godine, koje su funkcionisale u opštinama: Podujevo, Klina, Lipljan, Štimlje, Kačanik i Elez Han, omogućavajući zapošljavanje 4 službenika koji će pružati besplatnu pravnu pomoć. Takođe, Agencija za besplatnu pravnu pomoć ima i Pokretnu mobilnu kliniku, koja funkcioniše radi sprovođenja senzibilizacionih i informativnih kampanja za građane.</p> <p>Budžetski zahtev ABPP-a za otvaranje mobilnih kancelarija u 6 opština još nije naišao na podršku Ministarstva Pravde. Poslednjim budžetskim cirkularom iz 2024. godine obezbeđena su 4 (četiri) pravna službena mesta za mobilne kancelarije koje podržava GIZ, a takođe je dozvoljeno 1 (jedna) pozicija za pravnog službenika za otvaranje mobilne kancelarije u drugoj opštini.</p>
IV.1.7	Osigurati veći broj zastupanja pred sudovima, putem održivog finansiranja.	2021/2023	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć kao i specijalizovane NVO (CLARD) itd.	Raste broji zastupanja stranaka u sudovima	<p>U izveštajnom periodu za 2023. godinu angažovano je 584 (petsto osamdeset četiri) advokata, od kojih u građanskom postupku 539 (petsto trideset devet), u upravnom postupku 14 (četрнаest) i u krivičnom postupku 31 (trideset jedan). U poredjenju sa prethodnom godinom, zabeležen je porast angažovanja advokata za 4.84%.</p> <p>Iz godine u godinu, broj zastupanja u sudovima je u stalnom rastu.</p>
IV.1.8	Omogućiti olakšice u pristupu pravosudnom sistemu za tražioce azila, izbeglice, lica bez državljanstva, obezbeđujući odgovarajući	U toku	Budžet Kosova Donatori	SSK TSK	<p>Broj ponuđenih prevodilačkih usluga</p> <p>Broj osoba koje su koristile usluge prevođenja na njihovom</p>	SSK je uspostavio olakšice za korišćenje jezika, licencirane sudske prevodioce i tumače, čiji proces su takođe nadgledali međunarodni partneri.

	institucionalni prevod na zvanične jezike i jezik koji razumeju.				jeziku	
IV.2	Specifični cilj: Funkcionisanje sistema posredništva;					Progres u primeni
IV.2.1	Organizacija kampanja osveščivanja građana o mogućnosti korišćenja posredovanja, kao i promovisanje procesa posredovanja	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	MP SSK Tužilački savet Kosova,	Aktivnosti promovisanja sprovedene u vezi sa podizanjem svesti javnosti o posredovanju i posredničkim centrima;	SSK u saradnji sa USAID-om promovise posredovanje putem informacionih načina, društvenih mreža i brošura. Sudski savet Kosova (SSK) uz podršku USAID-ovog Programa Komercijalne pravde, izradio je Protokol o upućivanju odgovarajućih građanskih predmeta na postupak Medijacije. Ovaj Protokol ima za cilj da usmerava i olakšava rad sudija i osoblja, tokom procesa identifikacije i upućivanja predmeta koji su primereni za slanje na postupak medijacije. Takođe postoji Postupci medijacije će direktno uticati na povećanje efikasnosti, poboljšanje učinka i imidža pravosudnog sistema, povećanje kredibiliteta javnosti kao i pružanje lakših, brzih alternativnih rešenja za građane, značajno unapređujući pravosudni sistem Kosova u celosti.
IV.2.2	Promovisati i ponuditi posredovanje kao sredstvo alternativnih rešenja sporova za sve ugrožene kategorije prema važećim zakonima, kao i da se obezbedi odgovarajuća nadoknada i finansiranje za ovu uslugu	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MP SSK Tužilački savet Kosova,	Obezbeđen je potreban budžet za funkcionisanje usluge posredništva Broj korisnika posredovanja kao sredstva alternativnog rešavanja sporova	MP i MONTI su izradili Vodič za posredovanje među vršnjacima, koji ima za cilj da spreči uključivanje dece u krivična dela, ne dozvoljavajući nasilje i konflikte, i unapređujući društvene odnose unutar škole. Iako je posredništvo počelo da se primenjuje relativno kasno, statistika pokazuje da se postepeno povećava broj predmeta upućenih u postupak medijacije Do sada je oko 11.530 (ne računajući 2016. godinu, u tri regiona) predmeta upućeno u postupak medijacije, a oko 9.320 predmeta je rezultiralo sa rešavanjem spora. Ono što se može primetiti iz ovih statistika su rezultati uspešno postignutog dogovora. Razlog više da se odlučite za medijaciju kao alternativu rešavanju sporova. Tokom 2021. godine usvojena su dva Administrativna uputstva za posredovanje, - - Administrativno uputstvo br. 05/2021 za određivanje postupka samostalnog posredovanja predmeta i predmeta koje upućuje organ uprave, - - Administrativno uputstvo MP-br. 4/2021 za naknadu posrednika u Republici Kosovo. Statistika predmeta u postupku posredovanja za 2021. godinu upućenih od

					<p>strane sudova i osnovnih tužilaštava.</p> <p>Predmeti upućeni od strane sudova; Ukupno je bilo 2232 krivična predmeta, od kojih je 1830 rešeno, 383 nisu rešena u postupku¹⁹. Ukupno je bilo 887 građanskih predmeta, od kojih su 642 rešena, 222 nisu rešena, u 23 u postupku.</p> <p>Total je 3119.</p> <p>Predmeta koje je tužilac uputio u 2021 godini je bilo 2315, od čega je rešeno 1765 predmeta, 308 predmeta nije rešeno, a 240 predmeta u postupku. Kancelarija za posredovanje je tokom 2023 godine imala ukupno 864 predmeta posredovanja, od kojih 287 predmeta u krivičnom i 577 predmeta u građanskom pravu, a ukupno je završeno sporazumima o posredovanju 397 predmeta.</p>
IV.2.3	Tamo gde je prikladno, mehanizmi neformalnog rešavanja nesuglasica treba da se koriste u slučajevima maloletnih prestupnika, uključujući ovde <i>sprovođenje medijacije i restaurativne prakse⁴ za maloletnike u</i>	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	Državni tužilac za maloletnike Kazneno-popravna služba i probaciona služba Kosova MP ABPP NVO koje pružaju besplatnu pravnu pomoć	<p>Restorativna pravda, alternativni pristup u rešavanju posledica koje proizilaze iz izvršenja krivičnog dela, je promovisana</p> <p>Dana 14.1.2023, usvojeno je Administrativno uputstvo (VRK) br. 01/2021 za zaštitu i postupanje sa decom izvršiocima krivičnih dela koje su mlađa od uzrasta za krivičnu odgovornost.</p> <p>Ovo Uputstvo je predvielo posredovanje među vršnjacima kako bi se dala mogućnost povratka u normalne odnose među vršnjacima i rehabilitacija deteta i njegova reintegracija u društvo.</p>

⁴Restorativna pravda je pristup zločinu koji prepoznaje posledice zločina na žrtvu, zajednicu u kojoj je zločin počinjen, a njegov primarni fokus je da popravi štetu prouzrokovanu krivičnim delom, da obešteti zajednicu i žrtvu, a i da ponudi prestupniku priliku da da svoj pozitivan doprinos zajednici

	<i>sukobu sa zakonom</i>					
IV.3	Specifični cilj: Unapređenje ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć;					Progres u primeni
IV.3.1	Obaveštavanje i osveščivanje javnosti o korišćenju prava na besplatnu pravnu pomoć, kako bi se osigurao efikasan pristup pravdi za građane koji nemaju dovoljno finansijskih sredstava.	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć (ABPP) Kancelarija Glavnog državnog tužioca	Povećana je svest građana o ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć putem različitih oblika i aktivnosti promocije	<p>U cilju informisanja i podizanja svesti, ABPP organizuje i postaje deo ovih kampanja podizanja svesti:</p> <p>- Održana je Nedelja besplatne pravne pomoći pod motom „Brani svoja prava“, konferencije, informativni sastanci sa različitim opštinskim akterima, informisani građani kroz podelu 5000 brošura na 4 jezika albanskom, srpskom, engleskom i turskom kao i u BRAIL azbuci, 80 postera, 3 televizijska spota, publikacije na web stranicama i društvenim mrežama, 5 nastupa u medijima, predavanja u institucijama i sa interesnim grupama; sa nevećinskim zajednicama.</p> <p>Uz podršku donatora USAID Projekta JAK i donatora GIZ radili smo na pripremi brošura, postera koji su štampani povodom Nedelje besplatne pravne pomoći. Ove godine smo pripremili posebne letke u vezi sa besplatnom pravnom pomoći za raseljena lica na Kosovu.</p> <p>- ABPP se i ove godine pridružila kao i svake godine kampanji "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja" kao deo desetina aktivnosti koje je sprovelo Ministarstvo pravde. Distibuirano je oko 500 brošura tokom ove kampanje.</p> <p style="background-color: yellow;">Radi postizanja informacija kod manjinskih zajednica tokom 2023 godine održane su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 informativnih pravnih Sesija sa romskom zajednicom o pristupu pravdi zajedno sa Eukojust -om u različitim delovima Kosova. <p>Informativni sastanak u vezi sa manjinskim zajednicama u regionu Peći od strane ABPP, kao i mnogi drugi sastanci i radni stolovi.</p>
IV.3.2	Značajno povećati budžet za program besplatne	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	Vlada Kosova MFRT ABPP	Osigurana su potrebna budžetska sredstva za	Agencija za besplatnu pravnu pomoć se suočila sa značajnim izazovima u postizanju svojih ciljeva kao rezultat nedostatka budžeta za proširenje pravne pomoći na celoj teritoriji Republike Kosovo u skladu sa članom 22. Zakona

	pravne pomoći.				<p>pružanje kvalitetne besplatne pravne pomoći</p>	<p>o besplatnoj pravnoj pomoći, koji predviđa uspostavljanje Regionalnih kancelarija i mobilnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć za pokrivanje cele teritorije Republike Kosovo, tako da građani koji nemaju dovoljno finansijskih sredstava da obezbede efikasan pristup pravosudnom sistemu imaju koristi od pružanja usluga besplatne pravne pomoći.</p> <p>Trenutno, besplatna pravna pomoć se pruža preko 7 (sedam) regionalnih kancelarija za besplatnu pravnu pomoć koje funkcionišu u: RKBPP Priština, Mitrovica, Peć, Priština, Gnjilane, Đakovica i Uroševac i putem 14 (četrnaest) pokretnih kancelarija koje funkcionišu u sledećim opštinama: Kosovo Polje, Glogovac, Dečani, Istok, Suva Reka, Dragaš, Severna Mitrovica, Zvečan, Leposavić, Zubin Potok, Mališevo, Gračanica, Skenderaj i Kamenica.</p> <p>Ove kancelarije se financiraju iz budžeta Republike Kosovo .</p> <p>Radi ispunjavanja zakonske obaveze, podneli smo nacrt predloga donatorima i postigli smo da se pravna pomoć pruža besplatno i putem 6 (šest) mobilnih kancelarija podržanih finansijski od strane GIZ-a do 30 juna 2023 godine, koje su funkcionisale u opštinama: Podujevo, Klina, Lipljan, Štimlje, Kačanik i Elez Han, omogućavajući zapošljavanje 4 službenika koji će pružati besplatnu pravnu pomoć. Takođe, Agencija za besplatnu pravnu pomoć ima i Pokretnu mobilnu kliniku, koja funkcioniše radi sprovođenja senzibilizacionih i informativnih kampanja za građane. ABPP nije u potpunosti poštovala član 22. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, gde je u cilju postizanja pune pokrivenosti na celoj teritoriji Republike Kosovo predviđeno otvaranje mobilnih kancelarija u svim opštinama Kosova.</p> <p>Budžetski zahtev ABPP-a za otvaranje mobilnih kancelarija u 6 opština još nije naišao na podršku Ministarstva Pravde. Poslednjim budžetskim cirkularom iz 2024. godine obezbeđena su 4 (četiri) pravna službena mesta za mobilne kancelarije koje podržava GIZ, a takođe je dozvoljeno 1 (jedna) pozicija za pravnog službenika za otvaranje mobilne kancelarije u drugoj opštini.</p> <p>Pored toga, i budžet ABPP za kategoriju robe i usluga povećan je za</p>
--	----------------	--	--	--	--	--

						40,000,00 € za 2024. godinu.
IV.3.3	Povećati saradnju Agencije za besplatnu pravnu pomoć i nevladinih organizacija koje pružaju besplatnu pravnu pomoć	U toku	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć Regionalne kancelarije za besplatnu pravnu pomoć NVO koje pružaju besplatnu pravnu pomoć	Postignuti sporazumi o razumevanju između Agencije za besplatnu pravnu pomoć i nevladinih organizacija koje pružaju besplatnu pravnu pomoć	U junu 2023 godine je usvojena od strane Ministarstva pravde, Uredba MP - BR. 05/2023, za određivanje kriterijuma za pružanje besplatne pravne pomoći od strane NVO koje ulaze u partnerstvo sa Agencijom za besplatnu pravnu pomoć. Dakle, na osnovu propisa, sve potrebne radnje su završene; otvoren je javni poziv za prijavu NVO za ulazak u partnerstvo, formirana je Komisija za ocenjivanje kriterijuma, a prema ocenama Komisije šest NVO je ispunilo kriterijume definisane uredbom. Stoga smo sada u fazi sklapanja Partnerstva sa NVO-ima.
IV.3.4	NVO obezbeđuju pravne usluge koje su ovlašćene na osnovu kriterijuma utvrđenih od strane Saveta, na predlog Direktora Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć	2021-2022	Budžet Kosova Donatori	Agencija za besplatnu pravnu pomoć NVO koje pružaju besplatnu pravnu pomoć	Kriterijumi su određeni i usluge se pružaju u skladu sa kriterijumima	U junu 2023 godine je usvojena od strane Ministarstva pravde, Uredba MP - BR. 05/2023, za određivanje kriterijuma za pružanje besplatne pravne pomoći od strane NVO koje ulaze u partnerstvo sa Agencijom za besplatnu pravnu pomoć. Dakle, na osnovu propisa, sve potrebne radnje su završene; otvoren je javni poziv za prijavu NVO za ulazak u partnerstvo, formirana je Komisija za ocenjivanje kriterijuma, a prema ocenama Komisije šest NVO je ispunilo kriterijume definisane uredbom. Stoga smo sada u fazi sklapanja Partnerstva sa NVO-ima.
IV.4	Specifični cilj: Uklanjanje barijera za zaštitu žrtava zločina, naročito za žrtve rodno zasnovanog nasilja, uključujući nasilje u porodici; Progres u primeni					
IV.4.1	Treba se podneti izveštaj o održivom finansiranju programa	2021-2023	Budžet Kosova Donatori	MP Komisija za obeštećenje žrtvama zločin	Primenjen je Zakon br. 05/L-036 o nadoknadi žrtvama	U periodu od januara do decembra 2023 godine, 129 (sto dvadeset devet) žrtava je dobilo nadoknadu kroz program. Ukupna suma poreza za nadoknadu žrtvama kriminala u 2023 godini iznosila je 228.978,00€

	nadoknade žrtvama kriminala, predviđenom Zakonom br. 05/L-036 o nadoknadi žrtvama kriminala;			TSK SSK Kancelarija za zaštitu i pomoć žrtvama Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć NVO koje pružaju besplatnu pravnu pomoć za žrtve.	zločina, kao i izvršena je nadoknada žrtvama za pretrpljenu štetu Broj žrtava koje su primile nadoknadu prema Zakonu br. 05/L-036 o nadoknadi žrtvama krivičnih dela	Do 2023 godine odštetu je dobilo ukupno 129 (sto dvadeset i devet) žrtava
IV.4. 2	Uklanjanje prepreka za zaštitu žrtava krivičnih dela, u skladu sa zakonskim obavezama nadležnih institucija	2021/2 022	Budžet Kosova Donatori	MP Komisija za obeštećenje žrtvama zločin TSK SSK Kancelarija za zaštitu i pomoć žrtvama Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć Zdravstvene i socijalne ustanove Policija NVO koje pružaju besplatnu pravnu	Zakon o Naknadi Žrtvama Zločina je izmenjen i usvojen Organizacije koje su nadležne i dolaze u kontakt sa žrtvama blagovremeno obaveštavaju žrtve o pravu na naknadu u skladu sa zakonskim obavezama	Zakon o Nadoknadi Žrtvama Zločina je stupio na snagu 17.11.2022. godine, u kojem su obuhvaćene i adresirane razne promene kao što su: 1. Produženje roka za prijavu sa 6 meseci kako je bio u starom zakonu, na 3 godine nakon usvajanja pravosnažne presude. 2. Stvorena je mogućnost trenutnog pristupa kompenzaciji za žrtve nasilja u porodici, decu žrtve i žrtve trgovine ljudima. 3. Izmenjeni su načini i visina nadoknade, posebno za krivična dela porodičnog nasilja, žrtve decu itd. 4. Budžet za nadoknadu je povećan sa 78.000 evra koliko je bio u prethodnim godinama, u 2023. godini je iznosio 148.000 evra, a za 2024. godinu planiran je budžet od 200.000 evra zbog povećanja zahteva i vrednosti nadoknade. 5. Obrasci za prijavu i načini prijave su pojednostavljeni. Osobe koje podnose zahteve mogu poslati zahteve za nadoknadu na e-poštu komisije, na fizički način, a i poštom. Pored toga, doneti su podzakonski akti, pravilnik o načinima nadoknade kao i sadržaj registara koji su stupili na snagu. U svakom slučaju kada žrtve ili podnosioci zahteva podnesu zahtev za naknadu, osoblje odeljenja će vam pomoći i informisati vas o postupku podnošenja zahteva, kao i informisati žrtve u svakoj fazi.

				pomoć za žrtve.		Institucije koje pružaju usluge žrtvama krivičnih dela obaveštavaju žrtve o njihovom pravu na nadoknadu. Policija Kosova U svim slučajevima kada dođe u kontakt sa žrtvama, Kosovska policija ih obaveštava o njihovim pravima koja proizilaze iz važećeg zakonodavstva. Tokom 2023. godine, policija Kosova je takođe izdala brošuru STOP NASILJU U PORODICI, u kojoj su navedena prava žrtava porodičnog nasilja.													
IV.4.3	Obezbediti podršku za ostvarivanje prava na naknadu za decu, žene i žrtve trgovine ljudima.	U toku	Budžet Kosova Sredstva iz Programa obeštećenja žrtava zločina, koji dobija budžet u iznosu od blizu 100.000 evra, koji postoji kao redovna budžetska linija	MP MFRT MUPJA	Ukupan broj podnosilaca zahteva; broj podnosilaca zahteva kojima je odbijena nadoknada; broj podnosilaca zahteva koji su dobili nadoknadu; iznos nadoknade koji se daje podnosiocima zahteva,	<p>U 2023. godini primljeno je 129 zahteva za obeštećenje.</p> <p>-24 zahteva su odbijena</p> <p>-98 zahteva je odobreno</p> <p>-7 na radu.</p> <p>Ukupni iznos naknade je 221.249.53 €</p> <table border="1"> <tr><td>Porodično nasilje u 39 slučajeva</td></tr> <tr><td>Silovanje 11 slučajeva</td></tr> <tr><td>Seksualno zlostavljanje dece 8 slučajeva</td></tr> <tr><td>9 slučajeva seksualnog uznemiravanja</td></tr> <tr><td>Ratni zločini 12 slučajeva</td></tr> <tr><td>Trgovina sa ljudskim bićima 3 slučaja</td></tr> <tr><td>Ubistva 13 slučajeva</td></tr> <tr><td>Pokušaja ubistva u 9 slučajeva</td></tr> <tr><td>Teška telesna povreda u 13 slučajeva</td></tr> <tr><td>Lakša telesna povreda u 10 slučajeva</td></tr> <tr><td>Pljačka 1 slučaj</td></tr> <tr><td>Nepoštovanje suda 1 slučaj</td></tr> <tr><td></td></tr> </table>	Porodično nasilje u 39 slučajeva	Silovanje 11 slučajeva	Seksualno zlostavljanje dece 8 slučajeva	9 slučajeva seksualnog uznemiravanja	Ratni zločini 12 slučajeva	Trgovina sa ljudskim bićima 3 slučaja	Ubistva 13 slučajeva	Pokušaja ubistva u 9 slučajeva	Teška telesna povreda u 13 slučajeva	Lakša telesna povreda u 10 slučajeva	Pljačka 1 slučaj	Nepoštovanje suda 1 slučaj	
Porodično nasilje u 39 slučajeva																			
Silovanje 11 slučajeva																			
Seksualno zlostavljanje dece 8 slučajeva																			
9 slučajeva seksualnog uznemiravanja																			
Ratni zločini 12 slučajeva																			
Trgovina sa ljudskim bićima 3 slučaja																			
Ubistva 13 slučajeva																			
Pokušaja ubistva u 9 slučajeva																			
Teška telesna povreda u 13 slučajeva																			
Lakša telesna povreda u 10 slučajeva																			
Pljačka 1 slučaj																			
Nepoštovanje suda 1 slučaj																			
IV.4.4	Radi informisanja javnosti, organizuju se i održavaju se promocije za promociju Programa za nadoknadu žrtvama	U toku	Budžet Kosova Donatori	MP Komisija za obeštećenje žrtvama zločin	Pravo na naknadu za žrtve zločina je promovisana putem edukativnih kampanja podizanja svesti, debata ili drugih	<p>Divizija zadužena za podršku žrtvama zločina, u saradnji sa svojim partnerima, održala je obuke za sudije, tužioce, branioce žrtava, socijalne radnike, policiju Kosova, jedinice za trgovinu ljudima, različite nevladine organizacije koje su informisane o pravu žrtava na naknadu.</p> <p>Realizovana je informativna kampanja o pravima žrtava na naknadu putem plakata ili informativnih postera, letaka, brošura koje su postavljene i distribuirane relevantnim institucijama i različitim NVO-e.</p> <p>Informacije na linku websajtu MP su ažurirane.</p> <p>Link -https://md.rks-gov.net/page.aspx?id=1,103</p>													

	kriminala ⁵				oblika promocije.	
IV.4.5	Ocena poštovanja ljudskih prava u krivičnim postupcima na Kosovu	U toku	Budžet Kosova	SSK SSK KCRPT	Poštovanje prava zatvorenika u skladu sa standardima utvrđenim važećim zakonodavstvom i međunarodnim standardima ljudskih prava	Sudovi postupaju sa svim strankama i učesnicima u krivičnom postupku, poštujući principe utvrđene Ustavom, međunarodnim konvencijama i krivičnim zakonodavstvom.
IV.4.6	Osigurati pristup pravdi i pružiti podršku žrtvama seksualnog nasilja tokom rata	U toku	Budžet Donatori	Vladina komisija za prepoznavanje i verifikaciju statusa osoba koje su bile žrtve tokom poslednjeg rata na Kosovu Tužiocu Sudovi	Broj krivičnih prijava i optužbi podignutih za seksualno nasilje tokom rata	Iz podataka koje je dostavilo Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo (STRK), proizilazi da je broj predmeta u postupcima za žrtve seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu sledeći: 50 - žrtve seksualnog nasilja 48 slučajeva za ženski pol) (2 slučajeva za muškarce).
IV.5	Specifični cilj: Realizacija imovinskih odnosa i nasledstva žena, imovinska prava zajednica RL					

⁵ Zakon Kosova 05 / L-036 o naknadi štete žrtvama krivičnih dela reguliše pravo na naknadu za žrtve nasilnih krivičnih dela kao i njihove srodnike. Zakon je usvojen 2015 godine koji uređuje nasilne zločine koji se obeštećuju fondom za nadoknadu žrtvama. Zločini koji treba da se nadoknade uključuju: trgovinu ljudima, silovanje, seksualno zlostavljanje dece, ubistvo, i nasilne porodične zločine kako su definisani zakonom o zaštiti od porodičnog nasilja.

						Progres u primeni
IV.5.1	Upis zajedničke imovine na ime oba supružnika	2021-2023	Ne sadrži dodatne troškove	Agencija za katastar Kosova (AKK) Opštine ARR	Zajednička imovina registrovana na ime oba	Afirmativne mere za upis zajedničke imovine na ime oba supružnika, bez naknade. ARR predložila je nastavak afirmativne mere "Administrativno uputstvo za upis zajedničke imovine na ime oba supružnika, bez naknade." AU je produženo za još godinu dana, april 2023.- april 2024. U ovoj afirmativnoj meri za period januar-decembar 2023 godine registrovano je 5050 (pet hiljada pedeset) imovina na ime oba supružnika.
IV.5.2	Organizacija kampanja podizanja svesti o pravu na nasleđe i imovinu	2021-2023	Budžet Finansiranje donatora	MP, ARR, Opštine MALS	Kampanje i aktivnosti za promociju su sprovedene	ARR je, u cilju senzibilizacije o imovinskim pravima i beneficijama žena kroz primenu afirmativne mere, relizovala je televizijski video spot za Administrativno uputstvo za upis imovine na ime oba supružnika - besplatno. Ukupna vrednost je 1450,00 evra: https://www.youtube.com/watch?v=NYuCL7TtB1Y Opština Istok SLJPZ (Sektor za ljudska prava i zajednice) u saradnji sa Upravom za katastar i geodeziju uz podršku OEBS-a u maju 2023 godine organizovala je i održala dva sastanka sa ciljem diskusije, informisanja i podizanja svesti žena o pravu na nasleđivanje i imovinu. Na ovim sastancima su deljeni letci sa podacima o pravu na nasleđe i imovinu. Opština Orahovac - je organizovala kampanju za unapređenje svesti o pravu na nasleđe, deljeni su letci radi promovisanja Administrativnog uputstva za upis imovine na ime oba supružnika. Takođe je postavljeno Obaveštenje na A3 ispred Direkcije za Katastar i Geodeziju. Organizovali smo kampanju samosvesti o pravu na nasleđivanje, podelili smo ROLL UP sa ciljem promovisanja Administrativnog uputstva za registraciju imovine na ime oba supružnika. Promotivni spot emitovan od pre dva meseca zaredom na lokalnoj televiziji-TV Malishevo radi registracije imovine na ime oba supružnika
IV.5.3	Da se ostvare prava svojine zajednica i PZH-ova kroz sprovođenje odluka donetih od strane AKKVP-a (ili nadležnog	2021-2023	Budžet Finansiranje donatora	Izvršni sekretariat AKKVP-a Kosovska policija	Povratak imovinskih prava zajednica i PZH-a kao rezultat primene odluka AKKVP-a	Broj sprovedenih punopravnih odluka iznosi 324.

	organa)				Broj sprovedenih punovažnih odluka	
IV.5.4	KAVPI treba da sprovede naloge za proterivanje u skladu sa izvršnim ovlašćenjima KAVPI -a, kao i da olakša prenos i konačno uklanjanje nasilnika	2021-2023	Ne sadrži dodatne troškove	U KAVPI-i Kosovska policija	Broj izvršenih naloga za iseljenje, bilo zauzete ili ponovo zauzete imovine <i>Iseljenje bespravnih korisnika iz odgovarajuće imovine prema izvršnim ovlašćenjima Agencije</i>	Broj izdatih naredbi za proterivanje u izveštajnom periodu iznosi 5. Na čekanju je 65 naloga za proterivanje, od kojih se 90% nalazi na severu zemlje. Policija Kosova je pružila podršku Agenciji za imovinu u 51 slučaju.
IV.5.5	Presude Ustavnog suda o pitanjima svojine treba u potpunosti poštovati i primenjivati brzo	2022-2023	Budžet Kosova	Izvršni sekretariat KAVPI-a	Broj sprovedenih odluka vezanih za imovinska prava	Nema izvršenih odluka Ustavnog suda za period 2022-2023. U postupku sprovođenja su tri odluke za koje je, da bi se sprovele, od podnosioca zahteva zatraženo da urade fizičko razdvajanje, jer je implementacija nemoguća bez fizičkog odvajanja. Drugi razlog za nesprovođenje druge dve odluke je izgradnja nelegalnih objekata, Agencija se, na osnovu važećeg zakonskog okvira, obratila strankama za posredovanje i do sada ovaj alat nije prihvaćen, ali Agencija ostaje posvećena primeni ovog alata ako se strane kasnije slože. Važeće odluke jo u primeni zbog nedostavljanja traženih dokumenata od strane Agencije (podnosilac zahteva je preminuo i naslednici treba da imaju odluku o nasleđivanju - u imovini postoje nelegalne strukture).
IV.5.6	Potpuno primeniti odredbe Zakona	2021-2023	Budžet Kosova	KAUVI Sudovi Tužiocu	Pripadnici manjinskih zajednica	Svi učesnici u sudskim postupcima, pred tužilaštvima, policijom ili KPS Kosova, imaju pravo da koriste svoj maternji jezik. Prevod besplatno obezbeđuje sud, odnosno navedeni organi.

	br. 02/L-37 "o upotrebi jezika" kako bi se osiguralo da pripadnici nevećinskih zajednica mogu pristupiti informacijama i učestvovati u svim postupcima u kojima se dotiču njihova prava svojine.			Kancelarija za pitanja zajednica Kancelarija Poverenika za jezike	moгу pristupiti informacijama i učestvovati u svim postupcima koji se odnose na njihova vlasnička prava u skladu sa odredbama Zakona br. 02/L-37 "o upotrebi jezika".	Nije prijavljena neka žalba u vezi sa ostvarivanjem ovog prava u postupcima koji se odnose na njihova vlasnička prava. Agencija za upoređivanje i verifikaciju imovine u potpunosti primenjuje zakon. Br. 02/L-37 i dokumentacija se izdaje na sva tri zvanična jezika u Kosovu. Kancelarija poverenika za jezike (KPJ), nije primila nikakvu žalbu od građana po ovom pitanju.
IV.5.7	Usklađeno sa Pravilnikom o Povratku Raseljenih Lica i Održivim Rešenjima 01/2008, Vlada osniva Centralnu Komisiju za Žalbe	2021	Budžet Kosova	MZP KP MFRT MŽSPPI UNHCR	Vlada je donela odluku o osnivanju Centralne komisije za žalbe	Primijenjeno je. Komisija je osnovana Odlukom VRK Br. 13/116 od 28.12.2022.
IV.5.8	OKZP priprema plan radnji u skladu sa komunalnim prioritetima, kako bi Opštini u ispunjavanju svojih obaveza u vezi sa procesom povratka i ponovne	2021/2023	Budžet Kosova Donatori	MZP Opštine OKPZ(Opštinske kancelarije za povratak i zajednice) MALS UNHCR	Broj razvijenih i odobrenih planova Kategorija i broj osoba koji su ostvarili koristi	Opština Kamenica je pripremila i odobrila opštinski plan za održivu reintegraciju povratnika i integraciju stranaca u opštini Kamenica 2023 - 2025 Opština Podujevo je pripremila i završila opštinski plan za održivu reintegraciju povratnika i integraciju stranaca u opštini Podujevo 2023 - 2025. Opština Priština je pripremila Plan za reintegraciju repatrijiranih lica i integraciju stranaca, Plan za unapređenje prava zajednica, Lokalni akcioni plan za povratak Povratak nije zabeležen od 2021 godine, vraćena je 1 porodica, reintegrirano je 10 porodica kojima se plaća smeštaj, kao i ostale usluge i beneficije u okviru poslovnog plana, profesionalnog osnaživanja, itd. OKZP je odobrila 2 plana akcije sa ciljem trajnog integrisanja reintegriranih

	<p>integracije na osnovu Uredbe za Opštinske Kancelarije za Zajednice i Povratak izrađuju Akcioni plan za Povratak</p>					<p>lica i povratnika (2023-2025) U opštini Malisheva je pripremljen Akcioni plan od strane kancelarije za zajednice za povratnike i reintegraciju Takođe, CAZ (Centar za angažovanje zajednice koji služi reintegrisanim licima) je renoviran za razne aktivnosti i najave. Në skladu sa Uredbom o povratku raseljenih lica i održivim rešenjima 01/2018 Uredbom br. 02/2010 o Opštinskim kancelarijama za zajednice i povratak, službenik OKZP-a priprema planove i preuzima odgovarajuće mere u skladu sa prioritetima opštine kako bi pomogao opštini u ispunjavanju svojih obaveza.</p>
--	--	--	--	--	--	--